

**МАЛОВИСКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
НОВОУКРАЇНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ
СІМДЕСЯТ ТРЕТЯ СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ**

Р І Ш Е Н Н Я

«22 » січня 2026 року

м. Мала Виска

№2907

Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки

Відповідно до п. 22, ст. 26, глави 1, розділу II Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про засади державної регіональної політики», Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Закону України «Про стратегічно екологічну оцінку», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму соціально- економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки згідно з Додатками 1-3, (додаються).
2. Затвердити Звіт про стратегічну екологічну оцінку згідно з Додатком 4, (додається).
3. Апарату міської ради, виконавчому комітету міської ради, виконавчим органам міської ради, комунальним підприємствам, закладам та установам Маловисківської міської ради забезпечити неухильне виконання інвестиційних, інфраструктурних проектів та заходів Програми.
4. Визнати такими, що втратили чинність рішення Маловисківської міської ради: від 26 грудня 2024 року № 2241 «Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік»; від 28 серпня 2025 року «Про внесення змін до рішення міської ради від 26 грудня 2024 року №2241 «Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік».
5. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва, комунальної власності, житлово-комунального господарства, енергозбереження та транспорту, гуманітарних питань.

Міський голова

Юрій ГУЛЬДАС

Додаток 1
до рішення міської ради
від 22 січня 2026 року №2907

**ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ
МАЛОВИСКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ НА 2026-2028 РОКИ**

м.Мала Виска
2025 рік

ПАСПОРТ
Програми соціально- економічного та культурного розвитку
Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Маловисківська міська рада
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади/органу місцевого самоврядування про ініціювання розроблення Програми	Розпорядження міського голови від 21.08.2025 року .№ 76/од
3.	Розробник Програми	Відділ соціально-економічного розвитку, інвестицій та проектної діяльності
4.	Підстава для розробки Програми	Підстава для розробки Програми Закон України "Про державне прогнозування та розроблення програми економічного і соціального розвитку України", Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні", Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 "Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету" (із змінами)
5.	Співрозробники Програми	Структурні підрозділи, комунальні підприємства , відділи Маловисківської міської ради
6.	Відповідальні виконавці Програми	Відділ соціально-економічного розвитку, інвестицій та проектної діяльності, структурні підрозділи відділи, комунальні підприємства Маловисківської міської ради
7.	Учасники Програми (співвиконавець)	Структурні підрозділи, відділи та комунальні підприємства Маловисківської міської ради
8.	Термін реалізації Програми	2026-2028 роки

9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього:	Обсяг видатків на заходи Програми визначається щороку під час складання проекту бюджету територіальної громади на відповідний рік Кошти державного бюджету, кошти інвесторів; міжнародна технічна допомога; інші джерела, не заборонені чинним законодавством України.
----	--	---

Вступ

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 року (далі – Програма) є ключовим документом, який визначає розвиток міської територіальної громади в середньостроковій перспективі.

Законодавчою основою є Конституція України, Закон України від 21.05.1997р. №280/97-ВР "Про місцеве самоврядування в Україні" (із змінами), Закон України від 23.03.2000р. №1602-III "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України" (із змінами), постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003р. №621 "Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання державного бюджету" (із змінами).

Програма відповідає Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки(зі змінами), Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки (зі змінами), з урахуванням Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179; Цілей Сталого Розвитку України „Стратегії людського розвитку, затвердженої Указом Президента України від 02 червня 2021 року № 225, Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 року та інших нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері розробки програмних документів щодо економічного та соціального розвитку, а також законодавчих і нормативно-правові актів України з питань гендерної рівності, створення безбар'єрного простору в Україні.

Проект Програми пройшов стратегічну екологічну оцінку та громадське обговорення відповідно до норм чинного законодавства про стратегічну екологічну оцінку .

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного і культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2026-2028 роки (додаток № 3 до Програми).

Програма координується з цільовими програмами Маловисківської міської ради, іншими оперативними документами, та є основою для формування та раціонального використання фінансових, матеріальних та інших ресурсів в період дії воєнного стану.

У процесі виконання Програма може уточнюватися. Зміни і доповнення до Програми затверджуватимуться рішеннями сесій міської ради.

Аналіз стану соціально – економічного розвитку громади у 2025 році

Діяльність виконавчого комітету міської ради, підприємств, установ та організацій спрямована на економічний розвиток громади, створення сприятливих умов для розвитку бізнесу, покращення інвестиційного клімату, утримання в належному стані об'єктів благоустрою та удосконалення роботи комунальних служб, реалізацію енергоефективних проєктів та заходів, підвищення рівня якості освіти, медичного обслуговування, створення умов для соціальної адаптації людей з особливими потребами, соціальну підтримку учасників бойових дій та членів родин загиблих військовослужбовців в АТО тощо.

Забезпечено стабільне функціонування основних сфер життєдіяльності та першочергові потреби населення.

Незважаючи на складні економічні умови, спричинені, зокрема, вторгненням росії, Маловисківська громада зберігає стабільну динаміку розвитку.

Бюджет міської ТГ за січень-серпень 2025 року (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) виконано на 102,6%, надійшло 132 922,4 тис.грн при запланованих 129 607,0 тис.грн.

Доходи загального фонду склали 130 274,7 тис.грн., або 101,8% (+2 299,2 тис. грн) від запланованих 127 975,5 тис.грн.

Доходи спеціального фонду склали 2 647,7 тис.грн. або 162,3% (+1 016,1 тис. грн.) від запланованих 1 631,5 тис.грн.

Податкові надходження загального фонду склали 83 878,0 тис.грн. або 103,3% планових призначень (81 232,9 тис.грн.). А саме:

Податки на доходи, податки на прибуток.

Податку та збору на доходи фізичних осіб надійшло 40 941,4 тис.грн. при запланованих 41 351,3 тис.грн (99,0%);

податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності надійшло 0,7 тис.грн.

Внутрішні податки на товари та послуги.

Акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі і підакцизних товарів надійшло 4 723,9 тис.грн. при 4 730,2 тис.грн. запланованих (99,9%), а саме:

акцизного податку з реалізації виробниками та/або імпортерами, у тому числі роздрібною торгівлі тютюнових виробів, тютюну та промислових

замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, що оподатковується згідно з підпунктом 213.1.14 надійшло 3 266,5 тис.грн. та акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів (крім тих, що оподатковуються згідно з підпунктом 213.1.14 пункту 213.1 статті 213 Податкового кодексу України) надійшло 1 457,4 тис.грн.

Акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (пальне) надійшло 701,5 тис.грн. та акцизного податку з ввезених на територію України підакцизних товарів (пальне) – 4 511,1 тис.грн.

Місцевих податків надійшло 32 961,5 тис. грн. при запланованих 30 377,6 тис. грн. або 108,5% , в тому числі:

– єдиного податку надійшло 16 907,7 тис.грн..(з юридичних осіб – 201,3 тис. грн.; з фізичних осіб – 8 471,7 тис.грн.; з с/г товаровиробників, у яких частка с/г виробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75 відсотків – 8 234,8 тис.грн.);

– плати за землю надійшло 15 243,0 тис.грн, в тому числі:

- земельний податок з юридичних осіб – 1 568,7 тис.грн;

- земельний податок з фізичних осіб – 3 833,0 тис.грн;

- орендна плата з юридичних осіб – 5 785,7 тис.грн;

- орендна плата з фізичних осіб – 4 055,6 тис.грн;

– податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки надійшов в сумі 760,9 тис.грн, в тому числі від юридичних осіб – 638,0 тис.грн, фізичних осіб – 122,9 тис.грн.

– транспортного податку надійшло до бюджету в сумі 49,9 тис.грн (від юридичних осіб).

Неподаткових надходжень надійшло 1 767,5 тис.грн. при запланованих 1 725,6 тис.грн., або 102,4%.

Офіційних трансфертів до бюджету громади надійшло 44 628,2 тис. грн. (99,1%), в тому числі базової дотації – 5 088,8 тис.грн. та іншої дотації з місцевого бюджету для надання компенсації закладам комунальної форми власності, закладам освіти державної форми власності – 269,5 тис.грн.,

освітньої субвенції – 30 415,7 тис. грн.;

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами – 105,0 тис.грн;

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти `Нова українська школа` – 676,3 тис.грн;

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти – 2 335,9 тис.грн;

субвенції з місцевого бюджету на реалізацію публічного інвестиційного проекту із виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених пунктами 2-5 частини першої статті 10-1 Закону України `Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту`, для

осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, визначених пунктами 11-14 частини другої статті 7 Закону України `Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту`, та які потребують поліпшення житлових умов, за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 2 645,2 тис.грн;

субвенції з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції – 950,7 тис.грн;

інші субвенції з місцевого бюджету – 1 649,7 тис.грн, в тому числі Злинська сільська рада – 1 200,9 тис.грн, Мар'янівська сільська рада – 200,0 тис.грн, Смолінська селищна рада – 248,8 тис.грн;

субвенції з місцевого бюджету на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 491,4 тис.грн.

До **спеціального фонду** надійшло 2 647,7 тис. грн. при запланованих 1 631,5 тис.грн (162,3%), в тому числі:

Екологічного податку надійшло 62,7 тис.грн, при запланованих 37,4 тис.грн (167,6%) .

Неподаткових надходжень надійшло 1 878,6 тис.грн при запланованих 1 404,3 тис.грн(133,8%).

До бюджету розвитку, а саме коштів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності надійшло 628,6 тис.грн.

Офіційних трансфертів до спеціального фонду бюджету громади надійшло 77,8 тис.грн (освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам).

З бюджету територіальної громади протягом січня - серпень 2025 року по загальному фонду проведено касові видатки в обсязі 113 323,7 тис. грн., що складає 92,4 % до запланованого обсягу на вказаний період (план 8 місяців з урахуванням змін - 122 635.7 тис. грн.), по спеціальному фонду на 61,6 % (затверджено розписом на звітний рік з урахуванням змін - 19 532,5 тис. грн., касові видатки склали – 12 030,4 тис. грн.).

Переважна частина коштів загального фонду спрямована на утримання соціально-культурної сфери - видатки склали 87 360,4 тис. грн, питома вага складає 77,1 % загального фонду, з них :

- по закладах охорони здоров'я – 8 500.8 тис.грн. або 7,51% видатків загального фонду;

- по закладах освіти – 65 386,1 тис. грн., або 57,9 % видатків загального фонду,

- по закладах культури – 3 621,4 тис. грн. або 3,8 % видатків загального фонду,
- на соціальний захист та соціальне забезпечення – 6 599,9 тис. грн., або 5,8% видатків загального фонду,
- на фізичну культуру і спорт – 378,9 тис.грн. або 0,34 % видатків загального фонду.

В загальній сумі видатків загального фонду 109 374,5 тис. грн., спрямовано на :

- виплату заробітної плати з нарахуваннями – 77 520,9 тис. грн.;
- енергоносії – 4 616,0 тис. грн.;
- харчування та медикаменти – 1 956,4 тис. грн.;
- соціальне забезпечення – 2 237,2 тис. грн.
- трансферти іншим органам управління – 23 044,0 тис. грн..

Заборгованість по заробітній платі з нарахуваннями станом на 31 серпня 2025 року відсутня.

Сума видатків спеціального фонду складає 12 030.4 тис. грн., в тому числі: капітальні видатки склали 9 857.8 тис.грн або 81.9% видатків спеціального фонду.

Важливе місце в економічному розвитку Маловисківської міської територіальної громади займає регулювання земельних відносин.

Діють 270 договори оренди землі, з них:

- 79 договори оренди землі сільськогосподарського призначення для товарного сільськогосподарського виробництва укладені з фізичними та юридичними особами під : 3% - 1 договори, 4% - 4 договори, 6% - 2 договори , 8% - 4 договори, 10% - 8 договорів, 12% - 60 договорів.

Діють договори оренди землі укладені з користувачами не витребуваних та не успадкованих земельних часток (паїв). Ставка орендної плати - 12%.

Проведено продаж права оренди земельних ділянок на земельних торгах у формі електронного аукціону :

- за адресою: вул. Велігіна, 2-в/1 м. Мала Виска на території Маловисківської міської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області, кадастровий номер земельної ділянки 3523110100:50:084:0047, площею 0,0042 га, в тому числі за земельними угіддями: 0,0042 га землі під соціально-культурними об'єктами;

- за адресою: вул. В. Бровченка м. Мала Виска для ведення товарного сільськогосподарського виробництва за рахунок земель запасу сільськогосподарського призначення за межами населеного пункту м. Мала Виска, кадастровий номер земельної ділянки 3523110100:50:003:0200, площею

0,0450 га, в тому числі за земельними угіддями: 0,0450 га землі під сільськогосподарськими та іншими будівлями і дворами.

Земельні ділянки землі водного фонду складають -566,40 га. Укладені та діють 18 договорів оренди землі в комплексі з розташованими на них водними об'єктами.

Проведено продаж права оренди на земельну ділянку в комплексі з розташованими на них водними об'єктами комунальної власності загальною площею — 15,7783 га з них: 15,7783 га, для рибогосподарських потреб (КВЦПЗ 10.07) кадастровий номер 3523182000:02:000:7511, що розташована за межами населеного пункту на території Маловисківської міської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області.

Завершено процедуру продажу земельної ділянки площею 0,2689 га, кадастровий номер 3523110100:50:084:0013 – 03.15 Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови. До бюджету міської територіальної громади надійшло 628,5 тис.грн.

На завершальному етапі підготовка лотів з продажу права оренди на земельні ділянки комунальної власності, а саме:

- площею 0,4800 га для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту (КВЦПЗ 07.02), за адресою: вул. Велігіна, м. Мала Виска Маловисківського району Кіровоградської області;

- площею 17,8640 га 01.01 Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер 3523183200:02:000:0803 за адресою: Кіровоградська область, Новоукраїнський район, Маловисківська міська рада

- площею 20,0 га 01.01 Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер 3523183200:02:000:0802 за адресою: Кіровоградська область, Новоукраїнський район, Маловисківська міська рада

- орієнтовною площею 3,0 га, разом із водними об'єктами, що на них розташовані, земельні ділянки для рибогосподарських потреб, за межами с. Лозуватка;

- орієнтовною площею 16,0 га, разом із водними об'єктами, що на них розташовані, земельні ділянки для рибогосподарських потреб, за межами с. Лозуватка;

- загальною площею 19,7939 га кадастровий номер 3523183200:02:000:7002 разом із водними об'єктами, що на них розташовані, земельні ділянки для рибогосподарських потреб, що розташовані за межами с. Мануйлівка;

- орієнтовною площею 3,0 га, разом із водними об'єктами, що на них розташовані, земельні ділянки для рибогосподарських потреб, за межами с. Краснопілка;

- орієнтовною площею 3,0 га, разом із водними об'єктами, що на них розташовані, земельні ділянки для рибогосподарських потреб, за межами с. Краснопілка;

-орієнтовною площею 4,0 га, разом із водними об'єктами, що на них розташовані, земельні ділянки для рибогосподарських потреб, за межами с. Краснопілка;

-орієнтовною площею 3,0 га, разом із водними об'єктами, що на них розташовані, земельні ділянки для рибогосподарських потреб, за межами с. Валуївка.

В 2025 році за рахунок коштів передбачених в бюджеті міської територіальної громади (500,0 тис.грн.), розроблено та затверджено технічну документацію з нормативної грошової оцінки земель Маловисківської міської ради (територіальної громади) Новоукраїнського району Кіровоградської області, що вступить в дію з 01 січня 2026 року.

Виготовлено та затверджені проекти землеустрою та технічні документації щодо :

-відведення земельної ділянки Комунальному підприємству «Мала Виска - МКП» у постійне користування загальною площею 0,6000 га земельні ділянки загального користування, відведенні для цілей поводження з відходами (код КВЦПЗ: 11.08) за адресою: Кіровоградська область Новоукраїнського району с. Валуївка (за межами населеного пункту);

-відведення та передачу в постійне користування земельної ділянки з кадастровим номером 3523180600:02:000:0890 загального користування, відведеної для цілей поводження з відходами КП «Мала Виска – МКП» за адресою: Кіровоградська область Новоукраїнського району с. Олександрівка (за межами населеного пункту);

-відведення та передачу в постійне користування земельної ділянки з кадастровим номером 3523182000:02:000:0857 загального користування, відведеної для цілей поводження з відходами КП «Мала Виска – МКП» за адресою: Кіровоградська область Новоукраїнського району с. Миролюбівка (за межами населеного пункту);

-відведення та передачу в постійне користування земельної ділянки з кадастровим номером 3523182800:02:000:0686 загального користування, відведеної для цілей поводження з відходами КП «Мала Виска – МКП» за адресою: Кіровоградська область Новоукраїнського району с. Лозуватка (за межами населеного пункту);

- відведення земельної ділянки Комунальному підприємству «Мала Виска - МКП» в постійне користування загальною площею 0,5000 га земельні ділянки загального користування, відведенні для цілей поводження з відходами (код КВЦПЗ: 11.08) за адресою: Кіровоградська область Новоукраїнського району с. Паліївка (за межами населеного пункту);

- відведення земельної ділянки шляхом зміни цільового призначення (з метою продажу права оренди на земельних торгах (аукціон)) для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (код згідно КВЦПЗ 01.01)

загальною площею 37,8640 га (кадастровий номер 3523183200:02:000:9044), яка розташована за межами населеного пункту в адміністративних межах Маловисківської територіальної громади Новоукраїнського району Кіровоградської області;

- щодо поділу та об'єднання земельних ділянок для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (Код класифікації видів цільового призначення земель 01.01.) загальною площею 37,8640 га.

Розроблено та затверджено проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно-заповідного фонду - ландшафтного заказника місцевого значення «Витоки річки Малої Висі».

В Маловисківській міській територіальній громаді створені всі умови для формування і забезпечення ефективного функціонування мережі торгівлі, ресторанного господарства та підприємств побутового обслуговування, постійно відбувається вдосконалення відносин між суб'єктами підприємницької діяльності та споживачами.

Станом на 01.09.2025 р. торгівлю товарами народного споживання здійснює 147 закладів торгівлі загальною площею 156,8 тис.кв.м та 13 підприємств ресторанного господарства.

Побутове обслуговування населення здійснюється через 36 підприємств побутового обслуговування.

Крім того, на території 5 старостинських округів, які увійшли до складу Маловисківської міської територіальної громади працюють 17 магазинів, крім того, в місті працює 1 ринок, який має статус комунального

З метою дотримання принципів доступності та зручності в період військового стану для суб'єктів звернень до Переліку адміністративних послуг відділу надання адміністративних послуг Маловисківської міської ради включили послуги для ветеранів війни, членів сімей ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України.

Суб'єктам звернення, через відділ надання адміністративних послуг Маловисківської міської ради за 8 місяців надано 7781 адміністративних послуг.

За 8 місяців 2025 року прийнято 406 заяв про реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання фізичних осіб.

Кількість осіб, які прибули до Маловисківської територіальної громади з інших областей, районів, міст і т.д. за 8 місяців 2025 року склала 104 чол.

Кількість осіб, які вибули з ТГ до інших областей, районів, міст і т.д. за 2024 рік – 9 чол.

Зареєстровано місце проживання малолітніх дітей на території громади, які народились за 8 місяців 2025 року - 15 чол.

Знято з реєстрації місця проживання 149 осіб, які були зареєстровані на території ТГ, в зв'язку зі смертю (за 8 місяців 2025 року).

Кількість зареєстрованих та виданих витягів про реєстрацію місця проживання – 1786 шт.

Зокрема було надано 1615 довідок про склад сім'ї, довідок- характеристик, довідок про останє місце реєстрації на громадян нашої громади.

За 8 місяців 2025 року через Дію надано 116 витягів з єдиного державного реєстру ветеранів війни.

Однією із базових галузей економіки Маловисківської міської територіальної громади є сільське господарство. Галузь формує продовольчу та, у визначених межах, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей економіки і формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій.

Аграрний сектор є стратегічно важливою галуззю економіки Маловисківської міської територіальної громади. В 2025 році агропромисловий комплекс громади формують близько 120 сільськогосподарських підприємств різних форм власності та близько 800 одноосібників фізичних осіб, які одноосібно обробляють земельні ділянки.

У галузевій структурі сільського господарства провідне місце належить рослинництву. Перевага надається вирощуванню зернових та технічних культур.

КП «Мала Виска Водоканал» надає послуги по централізованому водопостачанню та водовідведенню стічних вод з наступним їх очищенням.

Мережі водопостачання та водовідведення розміщені на 90 вулицях і провулках міста і селищ Заповідне та Вишневе, села Паліївка. Всього підприємство надає послуги по водопостачанню 4056 абонентів населення і 223 організаціям і підприємствам. Кількість абонентів постійно зростає. По населенню установлено 3833 водолічильників, а це 95,0 відсотків.

Вода подається з 19 артезіанських свердловин (в тому числі 3 резервних АС та 3 АС не експлуатуються) та трьох шахтних колодязів. Також на балансі підприємства є 12 водорозбірних башт з 1964 року та 2 резервуари по 100 м3.

Частина артезіанських свердловин потребує очистки.

З 2022 року очистка артезіанських свердловин не проводилася.

Труби прокладені азбестові, сталеві, чугунні, пластикові різного діаметру. У зв'язку з тим, що мережі водопостачання зношені на 90 %, то мають місце часті пориви мережі.

Щоденно контролери займаються пломбуванням та перевіркою показників лічильників. Серед споживачів є значна заборгованість за водопостачання та водовідведення. Сума боргу на 01.09.2025 року складає – 934,0 тис. грн. з них населення 645,4 тис. грн.

За 8 місяців 2025 року реалізовано води 100,7 тис.м3 на суму 1985,4 тис.грн.

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Маловисківської міської територіальної громади у межах сум, затверджених на відшкодування різниці між розміром тарифу на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та розміром економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво на відповідний бюджетний рік відповідно до Порядку розрахунків, обліку та відшкодування різниці в тарифах комунальному підприємству на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для населення

Маловисківської міської територіальної громади затвердженого рішенням сесії Маловисківської міської ради від 30.01.2025 року № 2260 "Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, що надаються комунальним підприємством «Мала Виска Водоканал» " (далі – Рішення) встановлено тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення, що надаються КП «Мала Виска Водоканал» затверджені тарифи:

- на послугу з централізованого водопостачання для усіх категорій споживачів (крім населення) у розмірі 59,52 грн. за 1 м³ з урахуванням податку на додану вартість;
 - на послугу з централізованого водопостачання для населення виходячи з розрахунку у розмірі 49,62 грн. за 1 м³ з урахуванням податку на додану вартість та встановлено до фактичного застосування для населення тариф у розмірі 38,82 грн. за 1 м³ , відшкодування з міського бюджету складає 10,80 грн. за 1 м³ .
- Пунктом 1 даного Рішення затверджено тариф на послугу з централізованого водопостачання для фізичних осіб (населення) — 38,82 грн з ПДВ за 1 куб.м. та компенсацію різниці між встановленим тарифом на водопостачання та платою за послугу з водопостачання (10,80 гривень).

Каналізаційна мережа, самотічний колектор та каналізаційна насосна станція потребують очистки.

Підприємство здійснює очистку стічних вод на очисних спорудах до повної біологічної очистки, загальною потужністю 400 м³/добу.

За 8 місяців 2025 року пропущено стоків 38,3 тис.м³ води на суму 1237,1 тис.грн

- Тариф на послугу з централізованого водовідведення для усіх категорій споживачів у розмірі 47,10 грн за 1 м³ з урахуванням податку на додану вартість.

Рівень відшкодування тарифу за водовідведення складає 80,0%.

З січня по вересень 2025 року КП «Мала Виска МКП» здійснено комплекс робіт по благоустрою ТГ, а саме: розчищення доріг від снігу, посипка доріг, спилування та пониження крон дерев згідно рішень виконавчого комітету, розчищення доріг та бордюрів, білування дерев та бордюрів, косіння бур'янів, санітарне утримання місць загального користування (парки, рекреаційні зони, сквери та майданчики, пам'ятники культурно історичної спадщини, площі, проспекти, вулиці, дороги, кладовища) та інші території загального користування.

На протязі січня-березня 2025 року працівниками підприємства було заготовлено та завезено внутрішньо-переміщеним особам дрова в кількості 12,0 скл. метра для опалення будинків.

У весняно - літній період проводились роботи по озелененню міста, а саме: насадження, догляд, обробіток від шкідників та підживлення добривами. Використано кошти в сумі 2,2 тис. грн. Здійснено обробку зон відпочинку від кліщів.

Проведено ремонтні роботи пам'ятників Загиблим воїнам та братської могили по громаді, закуплено матеріалів на суму 5,2 тис. грн.

Придбано паливно - мастильних матеріалів на суму 746,8 для безперебійної роботи підприємства.

Закуплено прапорці та прапори України на суму 224,7 тис. грн. для встановлення на алеї загиблим воїнам на території кладовищ.

Для вшанування пам'яті загиблим воїнам, закуплено двосторонні сіті лайти в кількості 12 шт. на загальну суму 713,0 тис. грн. та встановлено на Алеї Героїв по вул. Велігіна власними силами. Для вшанування пам'яті загиблим воїнам в с. Олександрівка, с.Миролюбівка, с.Лозуватка с. Палівка було облаштовано металеві стійки з портретами загиблих воїнів.

Проведено роботи по улаштуванню «заходів по безбар'єрності» по вул. Шевчека, вул. Європейська.

Для благоустрою території ТГ с. Мануйлівка закуплено мотокошу на суму 15,4 тис. грн.

Працівниками підприємства с. Палівка здійснено ремонт дерев'яного містка.

По вул. Центральній огорожено перилами міст для безпечного пересування громадян міста.

Поновлено розмітку пішохідних переходів на суму 6,6 тис. грн. вул.Центральна, вул. Шевченка вул. Європейська.

На протязі 9 місяців було проведено ямковий ремонт доріг на суму 258,4 тис грн. близько 900 кв. м., а саме: проспект Велігіна, вул. Матусівська вул.Гоголя вул. Спортивна, вул. Центральна, вул. Містечкова, вул. Шевченка, вул. Європейська, вул. Професійна, вул. Промислова, вул. В.Бровченка вул. Квіткова, вул. Залізнична, вул. Тобілевича, вул. Шкільна пр. Авіаційний, с. Паліївка, с. Вишневе с. Димино с. Лозуватка.

Закуплено підсіпкову суміш для проведення робіт в кількості 552 т. на суму 231,9 тис. грн.

Проведено підсіпку, грейдерування та профілювання вулиць: М.Лисенка, М.Проценка, Л.Толстого,Українська, Молодіжна, П.Кочерги, Привокзальна Центральна, І.Сухомлина Квіткова Бесарабська, Шевченка, Севастопільська, с. Вишневе с. Олександрівка, с. Паліївка с.Лозуватка, с. Димино с. Заповідне.

Проведено заміну енергозберігаючих ламп по території громади в кількості 118 шт. Висаджено 10 дерев в міському парку породи клен гостролистий, на придбання дерев використано кошти в сумі 1,6 тис грн.

Постійно проводяться заходи по утриманню території полігону сміттєзвалища у належному санітарному стані , упорядкування під'їзних шляхів. Ліквідовано стихійне сміттєзвалища по місту вул. Севастопільська. виконання ліквідації та утримання полігону ТПВ використано кошти у сумі тис. 25,8 тис. грн.

В Маловисківській міській територіальній громаді функціонує 5 закладів загальної середньої освіти та 1 філія, в яких здобувають освіту 1496 учнів у 83

класах (середня наповнюваність класів – 18 осіб), в тому числі навчаються 142 дитини із сімей ВПО.

В установах освіти працює 228 педагогічних працівників: 168 - в закладах загальної середньої освіти, 43 - в закладах дошкільної освіти, 17 - в закладі позашкільної освіти.

Освітній та кваліфікаційний рівні педагогів щороку підвищуються, ___ педагогічний працівник має вищу кваліфікаційну категорію, ___ - першу, ___ - другу.

Проведено Національне мультипредметне тестування, в якому взяли участь 74 випускники. В 2024-2025 н. р. на обласному етапі Всеукраїнських олімпіад та в конкурсі-захисті наукових робіт Малої академії наук 18 переможців.

У 2025 році одержали свідоцтво про здобуття базової середньої освіти 193 учні, свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти – 83 учні. Свідоцтво з відзнакою про повну загальну середню освіту отримали 12 учнів, про базову середню освіту – 7 учнів.

Забезпечено підвезення шкільними автобусами 486 учнів та 43 вчителів до закладів освіти та в зворотному напрямку.

Всі заклади освіти облаштовані захисними спорудами цивільного захисту.

В 2025 році відкрито 3 класи безпеки в закладах загальної середньої освіти.

Вартість харчування за рахунок місцевого бюджету становить 50 грн. Гарячим харчуванням охоплені 665 учнів, з них 207 дітей пільгових категорій 5-11 класів харчуються безкоштовно.

В закладах загальної середньої освіти функціонують 12 кабінетів інформатики, в яких 225 персональних комп'ютерів, 90 ноутбуків, 15 планшетів, 16 проєкторів з інтерактивними функціями.

Зклади освіти забезпечено безперешкодним доступом для дітей з обмеженими фізичними можливостями. В ЗЗСО організовано інклюзивне навчання для 45 учнів. В закладі дошкільної освіти «Веселка» створено 4 інклюзивні групи та організовано інклюзивне навчання для 6-ти дітей з особливими освітніми потребами, у КЗДО "Ромашка" – теж 4 такі групи, де організовано інклюзивне навчання для 4-х дітей. Комплексну психолого-педагогічну оцінку в розвитку дитини проводить КУ «Інклюзивно-ресурсний центр», на обліку в якому перебувають 104 особи з особливими освітніми потребами. З ними працюють фахівці: дефектолог-логопед, дефектолог-сурдопедагог, практичний психолог, вчитель-реабілітолог. Збережено мережу гуртків Маловисківського ДЮЦу «Вись» функціонує 26 гуртків, де виховуються 310 учнів

Забезпечується підтримка обдарованої молоді, переможців та призерів обласних та Всеукраїнських конкурсів, відповідно до Положення про присвоєння міських премій обдарованим учням та педагогічним працівникам, виплачено 18000 грн. 15 учням, буде проведена виплата у розмірі 111.500 грн 16-ти вихованцям ДЮЦу "ВИСЬ").

Протягом 2025 року відділом освіти, молоді і спорту основна увага приділялася удосконаленню системи організації і проведення фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових заходів серед широких верств населення, залучення їх до занять фізичної культурою та спортом, попередження і

профілактика негативних явищ та формування здорового способу життя у молодіжному середовищі.

Учнівські команди громади беруть участь в шкільній та обласній Гімназії, обласній Спартакіаді та спортивних змаганнях серед команд міських територіальних громад Кіровоградської області.

У «Маловисківському ДЮОЦ «ВИСЬ» діють 5 гуртків фізкультурно-спортивного спрямування: ДЗЮДО – 64 вихованці; Легка атлетика – 15; Футбол – 50. Протягом 2025 року вихованці Маловисківського ДЮОЦ «ВИСЬ» неодноразово ставали переможцями та призерами обласних, всеукраїнських та міжнародних змагань.

В рамках соціального проєкту Президента України «Активні парки – локації здорової України» у Маловисківській міській територіальній громаді функціонує спортивний майданчик. Основною метою соціального проєкту є популяризація та організація оздоровчої рухової активності усіх категорій громадян, у тому числі осіб з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб.

Найвищі здобутки в 2025 році:

- Ірина Нагорянська, дзюдо. 06 березня 2025 року у місті Ужгород на «Чемпіонаті України з дзюдо серед юнаків та дівчат до 21 року» Ірина Нагорянська посіла Перше місце у категорії 78 кг, виконавши норматив "Майстер спорту України з дзюдо".

- Кіріл Стець, дзюдо. 20 лютого 2025 року в місті Черкаси на «Чемпіонаті України з дзюдо серед кадетів до 18 років. Черкаси-2025» Посів перше місце у ваговій категорії до 50 кг, виконавши норматив "Майстер спорту України з дзюдо".

- Команда легкоатлетів КЗ «Маловисківська гімназія № 3 імені Григорія Перебийноса», керівник Олександр Шостак, виборола перше місце у IV (обласному) етапі змагань серед учнів шкіл України під гаслом «РАЗОМ ПЕРЕМОЖЕМО! Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» і представляли Кіровоградську область у V Всеукраїнському етапі, де посіли 7 місце з 25 команд.

- Збірна команда Маловисківської територіальної громади виборола друге місце в обласних змаганнях «Краща спортивна громада-2025», де змагалися з 20 громад близько 400 учасників.

- В чемпіонаті Кіровоградської області з футболу «Золотий Колос-2025» серед дитячо-юнацьких команд сезону 2025 року команда "МАЛА VYSKA" (вихованці ДЮОЦ "ВИСЬ" 2011-12 р.н., керівник Віктор Садовник) займає третю позицію в турнірній таблиці змагань.

Вчителі фізичної культури систематично підвищують кваліфікацію, беручи участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах.

Інформація про анонси та результати змагань і переможців, розміщується на сайтах міської ради, відділу освіти, молоді та спорту, закладів освіти, в друкованих ЗМІ та соцмережах.

У міському етапі змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» 15 команд закладів загальної середньої освіти взяли участь в 4 видах спортивних змагань : волейбол, баскетбол, черліденг та футзал. У районному етапі брали участь 46 учасників в 5-ти видах спортивних змагань.

Проведено міський етап Гімназіади серед учнів закладів загальної середньої освіти із 6 видів спортивних змагань, взяли участь 113 учасників. І місце міського етапу Гімназіади отримали КЗ «Маловисківська гімназія №3 імені Григорія Перебийноса.

За досягнення високих результатів у спорті встановлено 6 стипендій Маловисківської громади «Гордість громади», які виплачуються протягом навчального року з 01 вересня по 01 червня, згідно з Положенням.

Успішно працює у сфері фізичної культури та спорту КЗ «Центр розвитку фізкультури та спорту «СТАРТ». В 2025 році щорічна традиційна Спартакіада Маловисківської міської громади налічує 20 видів спорту, в якій беруть участь жителі Маловисківської громади, внутрішньо переміщені особи. Досить активно розвиваються такі види спорту як футбол- 47 осіб; волейбол – 42; теніс настільний - 26; шахи - 32 та шашки – 28; більярдний спорт – 36; ДАРТС – 18; стрільба з пневматичної гвинтівки – 31. З метою організації змістовного дозвілля громадян та залучення жителів громади та ВПО до здорового способу життя центром розвитку фізичної культури та спорту «СТАРТ» організовується заняття з тенісу настільного, шахів та шашок.

До проведення заходів постійно залучались діти з числа тимчасово переміщених, діти учасників бойових дій, діти-сироти та позбавлені батьківського піклування та інших пільгових категорій.

Станом на 01.09.2025 року мережа закладів культури Маловисківської територіальної громади складає 22 заклади, з яких:

- КУ «Музей історії Маловисківщини ім.Ковтуна»;
- КУ «Маловисківська школа мистецтв»;
- КУ «Центральна публічна бібліотека»;
- КЗ «Будинок культури Маловисківської міської ради»
- сільські будинки культури – 6 (Паліївський, Олександрівський, Первомайський (Валуїївський), Лозуватський, Мануйлівський, Миролюбівський);
- сільські клуби – 4 (Вишневський, Краснопільський, Диминський, Лутківський);
- сільські бібліотеки – 8 (Краснопільська,Олександрівська,Паліївська, Первомайська (Валуїївська), Мануйлівська, Лозуватська, Миролюбівська, Лутківська

Чисельність працівників галузі культури станом на 01.09.2025 року становить 67 штатних одиниць.

Заробітна плата працівникам закладів культури громади виплачується вчасно, заборгованість відсутня.

Соціально-культурна діяльність бібліотечних закладів полягає в організації та проведенні різноманітних заходів, зокрема: годин цікавої інформації, уроки-реквієми, виставки однієї книги, історико-краєзнавчі години, книжкові виставки, поетичні години, диспути, літературні години тощо. Загальна кількість користувачів бібліотек громади за 8 місяців 2025 року – 2617 осіб. Книжковий фонд Маловисківського міського бібліотечно-ресурсного центру нараховує – 37966 примірників книг, по сільських бібліотеках - 59270. Пріоритетним напрямком вважається робота з дітьми та молоддю.

Поповнення бібліотечних фондів за січень- серпень 2025 року складає 505 прим, списано- 3288 прим. Кількість книговидач за 8 місяців 2025 року становить - 28886. Динаміка збільшення кількості книговидач у плановому періоді відповідно до фактичного показника попереднього періоду збільшилась на 3.9%. Бібліотечними закладами проведено 194 культурно - мистецьких заходи, які відвідали - 2035 осіб. Заходи спрямовані на утвердження патріотизму, духовності і моральності, формування національної свідомості населення шляхом відзначення державних свят, знаменних та пам'ятних дат з історії України .

За період з 01.01.2024р. по 31.08.2024р. клубними закладами громади проведено 250 культурно - мистецьких заходів, які відвідало 12382 глядачі, з них ВПО – 484. З загальної кількості по місту Мала Виска проведено 44 заходи, які відвідало 8217 осіб, з них ВПО – 268.

Музей історії Маловисківщини ім. О.С. Ковтуна має шість експозиційних залів загальною площею 320 кв.м., у яких представлено матеріали, що відображають історію Маловисківщини від найдавніших часів до сьогодення. Кількість предметів основного фонду – 3719, кількість предметів науково-допоміжного фонду – 5986. Протягом січня-серпня 2025р. проведено екскурсій – 73, які відвідало – 1169 осіб, з числа внутрішньо переміщених осіб - 45. Ведеться систематичне упорядкування фондів зібрань та виготовлення уніфікованих паспортів. Станом на 01.09.2025 року виготовлено уніфікованих паспортів – 960. Паралельно здійснюється оцифрування експонатів для формування електронного каталогу. Станом на 01.09.2025 року до електронного реєстру Музейного фонду України внесено 180 експонатів.

Маловисківська школа мистецтв являється методичним центром в регіоні. Учнівський контингент у 2024-2025 навчальному році - 228 учнів. Розмір батьківської плати за навчання у Маловисківській дитячій мистецькій школі встановлено згідно рішення двадцять восьмої сесії восьмого скликання від 25.08.2022року № 1425 «Про затвердження розміру щомісячної батьківської плати за навчання дітей в Маловисківській мистецькій школі». Кількість учнів пільгових категорій складає – 93, з них: на 100% звільнені від оплати 85 учнів, 8 учнів платять по 50%. Кількість учнів на одну педагогічну ставку - 9 чоловік (18 годин). Кількість діто-днів - 31920. Витрати на навчання одного учня, який отримує освіту у дитячій школі мистецтв складають 16,6тис.грн. Динаміка збільшення кількості учні в, які отримують освіту у ШМ у плановому періоді відповідно до фактичного показника попереднього періоду збільшилась на 18 учнів. Свідоцтва про закінчення МШ отримали 47 учнів. Надходження від батьківської плати за 6 місяців 2025р. склали 156,7 тис.грн.

Придбано сценічні дитячі українські народні костюми, встановлена система відеоспостереження, демонтовані попередні та встановлені нові входні двері на фасаді, виділялись кошти на придбання шкільної документації, господарських та канцелярських товарів, оновлено декор сцени та концертної зали.

Станом 31.08.2025 року відділом соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я:

- прийнято документи для призначення житлової субсидії в кількості - 448 заяв;

- прийнято документи для призначення державних соціальних допомог в кількості – 440 заяв;
- прийнято документи для призначення пільг в кількості – 138 заяви;
- здійснено прийом документів та проведено щоквартальну виплату компенсації на житлово-комунальні послуги особам з інвалідністю по зору в сумі – 6,0 тис. грн;
- здійснено прийом документів та проведено виплату щомісячної матеріальної допомоги інвалідам I групи, які користуються мережею Інтернет та пересуваються за допомогою технічних засобів реабілітації в сумі – 5, 6 тис.грн;
- здійснено прийом документів, призначення та виплату компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги та проживають на території Маловисківської міської територіальної громади – на суму 341,0 тис. грн.;
- проведено виплату одноразової матеріальної допомоги як сім'ї загиблого військовослужбовця який загинув під час безпосередньої участі у заходах для забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 9 заяв на суму 180,0 тис. грн.;
- проведено виплату одноразової матеріальної допомоги на поховання загиблого військовослужбовця який загинув під час безпосередньої участі у заходах для забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 9 заяв на суму 180,0 тис.грн.
- проведено виплату матеріальної допомоги особам на лікування поранення отриманого під час участі у заходах АТО/ООС та у заходах забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 35 заяв на суму 680,0 тис. грн.
- складено акти обстеження матеріально-побутових умов сім'ї для призначення усіх видів державних соціальних допомог, пільг та субсидії у кількості – 262 шт.;
- проведено виплату одноразової матеріальної допомоги особам, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом – 9 заяв на суму 45,0 грн.;
- проведено виплату одноразової адресної грошової допомоги до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав (15 лютого) воїнам-інтернаціоналістам – 26 заяв на суму 13,0 тис. грн.;
- проведено виплату одноразової матеріальної допомоги сім'ям військовослужбовців, які потрапили в полон (зникли безвісти) під час участі в АТО/ООС, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО/ООС у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України – 21 заява на суму 210,0 тис. грн.;
- проведено виплату особам, які приймали участь у складі робочих бригад для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд на території України – 15 заяв на суму 232,0 тис. грн.;
- проведено виплату допомоги на лікування – 49 заяв на суму 133,0 тис. грн.;
- проведено виплату допомоги на поховання осіб, які на момент смерті не

працювали, на обліку в центрі зайнятості не перебували, не навчалися та не набули пенсійного віку – 14 заяв на суму 56,0 тис. грн.;

- проведено виплату щорічної одноразової допомоги Почесним громадянам міста Мала Виска – 1 заява на суму 25,0 тис. грн.;

- проведено виплату одноразової матеріальної допомоги громадянам, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації природного характеру – 1 заява на суму 8,0 тис.грн.;

- складено акти обстеження сімей, які надають соціальні послуги на непрофесійній основі – 23 акти;

- здійснено комплексне визначення ступеня індивідуальних потреб 23 осіб, які потребують надання соціальних послуг;

- складено акти обстеження соціально-побутових умов сім'ї - 32 акти;

- складено акти про встановлення факту здійснення особою догляду (постійного догляду) – 27 актів;

- проведений прийом документів для постановки на облік для забезпечення санаторно-курортним лікуванням – 1 заява;

- проведено прийом 7 заяв для забезпечення реабілітацією ветеранів війни і 2 заяви для забезпечення реабілітацією осіб з інвалідністю;

- прийом документів для забезпечення технічними засобами реабілітації та протезно-ортопедичними виробами – 39 заяв;

- здійснено прийом заяв для видачі довідок про взяття на облік внутрішньо переміщених осіб – 161 заява;

- здійснено прийом заяв для призначення допомоги на проживання внутрішньо переміщених осіб – 106 заяв;

- здійснено прийом заяв для виплати матеріальної допомоги з обласного бюджету – 106 заяв;

- здійснено прийом документів на матеріальну допомогу з депутатського фонду обласної ради – 4 заяви;

- здійснено прийом документів для отримання посвідчень багатодітної родини, особи з інвалідністю та ін. – 122 заяви;

- здійснено прийом заяв про надання соціальних послуг – 38 заяв;

- прийнято рішення про надання / відмову в наданні соціальних послуг – 38 рішень;

- здійснено прийом заяв на зміну рахунків, заяв про видачу довідок та ін. – 329 заяв;

- здійснено прийом документів на виплату грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги "пакунок малюка" – 7 заяв;

- прийнято 1 заяву для відправлення особи до будинку –інтернат;

- прийнято 2 заяви для отримання професійної адаптації.

Проведено 3 засідання опікунської ради щодо питань недієздатних осіб або осіб дієздатність яких обмежена.

За період з 01.01.2025 року по 31.08.2025 року відділенням допомоги вдома надано 67212 послуги, а саме: 12097 підготовка продуктів для приготування їжі, 3594 доставки води, 13537 прибирання житла, 1010 розпалювань печей, 39 доставка палива за рахунок підопічного, 2386 піднесення дров і вугілля, 4642 прополка бурянів, розчистка снігу, 13207 придбання продуктів, медикаментів, 3063 приготування їжі, 286 годувань ліжко-хворих,

1482 надання допомог в оплаті комунальних послуг, 212 надання допомог в оформленні документів, 47 представництва інтересів в органах державної влади, 3723 замін натільної-постільної білизни, 2252 допомоги при купанні, митті голови, розчісуванні волосся, підрізанні нігтів, 1575 посадки, прополки городу, 55 забезпечень супроводження, 122 організації надання консультацій лікарями, 2198 прання білизни та одягу, 1941 інші послуги. Сума платних послуг з початку року склала 85,0 тис. грн.

З початку повномасштабного вторгнення, в Центрі тимчасового проживання вимушено переселених осіб, створеного на базі адмінбудівлі центру надання соціальних послуг, перебуває 22 особи. З них дітей 3, родин з особами з інвалідністю 3, пенсіонерів 7, літніх людей 3. Затверджені Положення та Правила внутрішнього розпорядку. З внутрішньо переміщеними особами заключені договори на проживання.

В 2025 році ветеранський хаб надав послуг інформування 85 учасникам бойових дій та 66 членам сімей. Послугу консультування отримали 25 осіб з інвалідністю внаслідок війни та 3 члени сімей.

За звітний період відділенням фахівців з соціальної роботи проводилась робота з особами/сім'ями.

Кількість сімей/осіб, які охоплених соціальними послугами:

- к-сть осіб старше 18 років 152;

- к-сть дітей до 18 років 192.

На території Маловисківської територіальної громади проживає - 3140 дітей, з них зі статусом ВПО – 406 дитини.

Протягом січня – вересня 2025 року, на обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах у зв'язку із ухиленням батьків від виконання батьківських обов'язків, чи то систематичного зловживання алкоголем, перебуває 16 дітей, які проживають в 5 сім'ях, поставлено на облік СЖО - 25 дітей/10 сімей, у зв'язку зі зникненням підстав та виправленням ситуації, що склалась протягом року знято - 19 дітей, які проживають в 7-и сім'ях.

Протягом року на облік дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів Службою поставлено 10 дітей із числа внутрішньо-переміщених осіб. Станом на 01 жовтня 2025 року, на обліку дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів перебуває 99 дітей.

3 дітей, зі статусом внутрішньо переміщених осіб, поставлено на Облік Служби, як дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 01.10.2024 року на первинному обліку протягом звітного періоду у Службі перебували 82 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, з яких: 11 дітей з інших територій.

На первинному обліку Служби, за походженням, перебуває 71 – дитина, з яких 27 дитини – сироти, 44 дітей, позбавлених батьківського піклування.

З них до ДБСТ на території Маловисківської ТГ, влаштовано – 2 дитини, які мають статус, дітей, позбавлених батьківського піклування, 7 дітей, які мають статус, дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштовано до ДБСТ на території інших громад в межах Кіровоградської області.

На первинний облік Служби протягом січня – вересня 2025 року, поставлено 9 дітей, знято з обліку Служби у зв'язку з досягненням повноліття – 5 дітей.

1 дитина, яка має статус, позбавленої батьківського піклування – усиновлена громадянами України, згідно чинного законодавства.

На території Маловисківської міської територіальної громади функціонує:

- 1 прийомна сім'я до якої влаштовано та проживає 3 дітей, які мають статус дитини, позбавленої батьківського піклування;
- 2 дитячих будинки сімейного типу до яких влаштовані та проживають 14 дітей, які мають статус дитини, позбавленої батьківського піклування, 11 з яких прибули з інших територій;
- під опікою та піклуванням перебуває 54 дитини, які мають статус дитини - сироти, дитини позбавленої батьківського піклування.

Протягом січня - вересня 2025 року Службою проведено 219 обстежень, з них: умов проживання сімей - 86, з яких 42 профілактичних заходів в сім'ях, які знаходяться на обліку Служби, як такі, що опинились в складних життєвих обставинах, 31 обстеження умов проживання сімей в яких виховуються діти під опікою/піклуванням, прийомними сім'ями, в дитячих будинках сімейного типу, усиновлювачами, 13 обстежень в інших сім'ях.

Проведено 133 рейдів у нічний період доби у місцях масового скупчення людей під час яких дітей без супроводу дорослих та таких, що вживали алкогольні напої – не виявлено. Проведено 9 засідань Комісії з питань захисту прав дитини Маловисківської міської ради, на яких розглянуто 45-ть питань, прийнято відповідні рішення: 5 - про доцільність винесення попередження батькам за ухилення від виконання батьківських обов'язків та встановлено терміни для виправлення ситуацій, які склались у сім'ях, 3 - рішення про доцільність позбавлення батьківських прав, 6 рішень про влаштування, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм виховання.

Із загальної кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку Служби у справах дітей Маловисківської міської ради, мають житло на праві приватної власності – 6 дітей, призначено опікунів над майном дитини – 6. Кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, віком з 16 до 18 років, які перебувають на первинному обліку Служби у справах дітей Маловисківської міської ради – 3 дітей мають житло на праві приватної власності. Протягом січня – вересня 2025 року, поставлено на квартирний облік для забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування - 16 осіб. Станом на 01.10.2025 року, поставлено на квартирний облік для забезпечення соціальним та впорядкованим житлом, 39-ть осіб, з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

КНП «Маловисківська лікарня» є лікарняним закладом охорони здоров'я з поліклінікою, що надає послуги вторинної/спеціалізованої медичної допомоги на 165 ліжок будь-яким особам, в порядку та на умовах, встановлених чинним законодавством України.

Працює в лікарні 243 особи, з них 50 лікарів та 97 середніх медичних працівників.

За I півріччя 2025 року кількість відвідувань в поліклініці складає 43079, що в порівнянні з відповідним періодом минулого роком менше на 7450, або на

14,7%, з них по захворюваннях - 26562, що становить 61,7% від усіх відвідувань. По профоглядах - 16517, або 38,3%. В один день – 333,9 відвідувань, з них по захворюваннях – 205,9; профоглядах – 128,0.

Кількість пролікованих хворих в стаціонарних умовах - 2506 осіб.

Проведено 227 хірургічних втручань у стаціонарі, 283 - у поліклініці.

По ранній діагностиці проведено 169686 досліджень, всього обстежено пацієнтів - 26779.

Хворим на ниркову недостатність, у звітному періоді проведено 1312 гемодіалізів.

Всі хворі, які отримують інсулінотерапію забезпечені препаратами інсуліну.

Виконання дотримання клінічних протоколів надання медичної допомоги – 100%.

Щодо загальних показників захворюваності і поширеності залишаються високими показники серед дорослого населення.

Захворюваність на туберкульоз збільшилася в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 25% і становить 47,9 на 100 тис. населення (І півріччя 2024 року – 37,6 на 100 тис). Вперше захворіло 20 осіб (І півріччя 2024 року – 16 осіб). У порівнянні з відповідним періодом минулого року зафіксовано зменшення поширеності захворювання на туберкульоз на 25% і становить 86,3 на 100 тис. населення (І півріччя 2024 року – 96,4).

Відсоток занедбаних форм туберкульозу – 15%, по Маловисківській ТГ – 20%. Виявлено по Маловисківській ТГ 5 хворих з ко-інфекцією (ВІЛ-туберкульоз), що становить 30,5 на 100 тис. населення.

Виявляємість при профоглядах становить 55% (І півріччя 2024 року – 37,5%).

Охоплення населення флюорографічними оглядами становить 119 на 1 тис. населення (І півріччя 2024 року – 87,4 на 1 тис). По Маловисківській ТГ зафіксовано 229,1 на 1 тис. населення (І півріччя 2024 року – 204,7 на 1 тис). Смертність від туберкульозу становить 4,8 на 100 тис. населення (І півріччя 2024 року – 4,7 на 100 тис).

Станом на 01 липня 2025 року по причинах смертей на першому місці знаходяться хвороби системи кровообігу (серцево-судинні захворювання), а це становить – 53,0%, онкозахворювання – 13,4%, хвороби органів дихання займають – 3,5%, травми та отруєння – 11,8%, хвороби органів травлення – 5,1%. На 100,0 тис. населення смертність від серцево-судинних захворювань – 397,9 (І півріччя 2024 року – 409,4), онкозахворювання – 100,7 (І півріччя 2024 року – 80,0), захворювання органів дихання – 26,4 (І півріччя 2024 року – 25,9), травм та отруєнь – 88,7 (І півріччя 2024 року – 68,2), захворювання органів травлення – 38,3 (І півріччя 2024 року – 32,9).

Проводились роботи щодо поліпшення матеріально-технічної бази лікарні. Отримана благодійна допомога, від благодійних організацій – на суму 1341,0 тис.грн. З них на харчування – 114,1 тис.грн; медикаменти – 446,4 тис.грн; автомобіль- 648,0 тис.грн інші матеріали – 132,5 тис.грн.

Створені умови для праці та проживання молодих спеціалістів та лікарів – інтернів.

Основними проблемами є кадрове забезпечення лікарями, що надають амбулаторно - поліклінічну та стаціонарну допомогу на вторинному рівні;

обмеженість фінансування на оплату праці, медикаментозне та матеріально-технічне забезпечення; забезпечення сучасним автомобілем медичної допомоги, що істотно впливає на якість та своєчасність надання кваліфікованої медичної допомоги; відсутність транспортного сполучення з населеними пунктами; низький рівень соціальної захищеності медичних працівників; забезпечення житлом лікарів, що надають вторинну медичну допомогу: високий рівень зайнятості медичних посад особами пенсійного віку; високий рівень захворюваності на злоякісні захворювання, розповсюдження ВІЛ/СНІДу; високий рівень смертності від хвороби системи кровообігу.

КНП «Маловисківський центр первинної медико-санітарної допомоги» Маловисківської міської ради створений для надання первинної медико-санітарної допомоги населенню Маловисківської територіальної громади.

До складу КНП «МЦПМСД» Маловисківської міської ради входять наступні структурні підрозділи:

- Маловисківська лікарська амбулаторія;
- 6 фельдшерсько-акушерських пунктів, зокрема: Олександрівський, Лозуватський, Паліївський, Мироліубівський, Мануйлівський, Первомайський.

15875 мешканців регіону заключили декларації з лікарями загальної практики, сімейними лікарями, в тому числі 13771 особи – це мешканці Маловисківської громади.

- за статтю: жінки – 61%, чоловіки – 39%

- за віком: з 0 до 5 років – 3,5%

з 6 до 17 років - 16,3%

з 18 до 39 років – 20,6%

з 40 до 64 років – 29,3%

з 65 років і старше - 30,2 %.

Пільгова категорія пацієнтів складає 33 особи,

з них 7-14 р. – 3 особи

18 р. і старші – 30.

З січня по вересень 2025 року проведено 8 засідання міської комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Маловисківської міської ради.

Взято участь у 6 засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Кіровоградської обласної державної адміністрації.

Здійснено 3 спеціальні об'єктові тренування сил цивільного захисту міської субланки районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Кіровоградської області.

Взято участь у 3 спільних штабних тренувань з цивільного захисту.

В червні та серпні 2025 року, спільно з представниками ДСНС, проведено комплексні та контрольні обстеження об'єктів фонду захисних споруд.

Розділ 1. Розвиток реального сектору економіки

1.Розвиток аграрного сектору та земельних відносин

Основні пріоритети галузі

Формування сучасної системи управління земельними ресурсами на території громади, забезпечення економічного розвитку, залучення інвестицій,

підтримку місцевих фермерів, а також збереження екологічного балансу й природних ресурсів.

Пріоритетні завдання та заходи

Проведення інвентаризації земель на території громади з метою виявлення вільних, не використовуваних або незаконно зайнятих ділянок.

Оптимізація використання землі з урахуванням пріоритетів громади: сільськогосподарське виробництво, комерційне використання, збереження природних територій.

Розробка локальних нормативних актів та положень для врегулювання питань землекористування, оренди, передачі у власність або користування.

Забезпечення правової підтримки жителів громади, зокрема, консультації з питань оформлення прав на землю.

Встановлення чітких правил оренди землі, проведення аукціонів для залучення прозорих інвестицій та конкурентних пропозицій.

Створення сприятливих умов для малого і середнього бізнесу в аграрному секторі, зокрема шляхом надання землі в оренду на вигідних умовах.

Підтримка місцевих жителів, зокрема фермерів, в отриманні інформації про сучасні методи землекористування та правові аспекти.

Розробка проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць.

Виготовлення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади.

Проведення інвентаризації полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення на території Маловисківської міської територіальної громади.

Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи:

- щодо отримання фінансової підтримки за рахунок коштів державного бюджету за бюджетними програмами, спрямованими на розвиток агропромислового комплексу;

- для сільськогосподарських виробників з питань розвитку сімейних фермерських господарств

2. Створення сприятливих умов для розвитку підприємництва та формування конкурентного середовища

Основні пріоритети галузі

Забезпечення сталого економічного розвитку громади через створення сприятливого бізнес-середовища, розвиток підприємництва, стимулювання інновацій та залучення інвестицій, покращення взаємодії між владою та бізнесом, розвиток сфери надання адміністративних послуг, створення нових моделей обслуговування та розширення спектру послуг.

Дотримання норм законодавства щодо регуляторної політики, координація діяльності з реалізації регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Пріоритетні завдання та заходи

забезпечити якісну роботу системи дозвільно-погоджувальних процедур для бізнесу, у тому числі для підприємців, діяльність яких має сезонний характер, щодо дотримання строків надання адміністративних послуг;

забезпечити покращення умов розвитку бізнес-клімату міської територіальної громади шляхом впровадження загальних освітніх програм, в тому числі з основ економічної грамотності, фінансових стимулів та розвитку бізнес-інфраструктури;

сприяти розвитку жіночого підприємництва (організація навчання для жінок – підприємців, проведення інформаційної кампанії, розвиток соціального підприємництва);

забезпечити організацію бізнес-сніданків міського голови з представниками малого й середнього бізнесу;

здійснювати інформаційно-промоційне сприяння бізнесу, залучати суб'єктів малого та середнього підприємництва до участі у виставково-ярмаркових заходах, акціях, тематичних фестивалях тощо, які відбуватимуться як на території міської територіальної громади, так і за її межами;

інформувати та консультувати суб'єктів господарювання щодо можливостей участі в державних і міжнародних програмах фінансової підтримки з метою залучення доступних кредитних ресурсів та інвестицій фінансових донорських інституцій у розвиток місцевого бізнесу (для прикладу, державна кредитна програма "Доступні кредити 5-7-9%" тощо);

сприяти підвищенню поінформованості малого і середнього підприємництва про можливості програм ЄС з метою залучення інвестицій фінансових донорських інституцій у розвиток місцевого бізнесу;

сприяти участі представників малого й середнього бізнесу в інвестиційних, економічних форумах, спеціалізованих виставках на місцевому, регіональному та міжнародному рівнях;

збільшення податкових надходжень до бюджету міської територіальної громади від діяльності суб'єктів малого й середнього бізнесу;

- забезпечення малого й середнього бізнесу підготовленими кадрами;
- утворення кластерів у пріоритетних сферах підприємницької діяльності, створення нових об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва;
- вихід підприємців міської громади на нові ринки та збільшення обсягів експорту товарів і послуг малого й середнього бізнесу;

3.Цифрова трансформація та розвиток інформаційних технологій **Основні пріоритети галузі**

Реалізація державної політики у сфері інформаційних технологій, системи управління якістю та системи управління інформаційною безпекою; впровадження сучасних інформаційних технологій автоматизованої обробки, систематизації та аналізу інформації. Забезпечення максимальної відкритості, прозорості та підзвітності громаді .

Пріоритетні завдання та заходи

проводити роботу із впровадження інноваційних моделей функціонування сучасної громади та втілення нових ідей;

інтегрувати технології у відповідні структури, щоб підвищити якість надання послуг, поліпшити комунікацію і порозуміння з мешканцями;
впровадити нові електронні сервіси в різних сферах життєдіяльності міської територіальної громади;

здійснювати придбання сучасної комп'ютерної техніки та ліцензійного програмного забезпечення;

модернізація комп'ютерної мережі структурних підрозділів Маловисківської міської ради; забезпечення безпеки інформаційних ресурсів шляхом встановлення додаткових систем відеоспостереження;

забезпечити оперативне інформування мешканців міської територіальної громади про діяльність влади з актуальних питань життєдіяльності громади, опублікування та роз'яснення рішень органів влади засобами масової інформації.

Розділ 2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення.

1.Розвиток освіти

Основні пріоритети галузі

Забезпечення якісної, ефективної та доступної для кожного системи освіти, що відповідає вимогам територіальної громади, запитам особистості та потребам держави і ґрунтується на духовних цінностях українського народу;

поліпшення матеріально-технічної бази та формування нового освітнього простору закладів освіти;

створення безпечних умов для надання освітніх послуг;

підвищення рівня конкурентності системи освіти територіальної громади, шляхом її удосконалення, підтримки та розвитку;

забезпечення фахового викладання предметів, професійного розвитку педагогів;

забезпечення безкоштовного харчуванням дітей 1-4 класів та пільгових категорій учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти;

виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я кожної людини як найвищої соціальної цінності;

створення умов для реалізації освітнього процесу, регулярного і безкоштовного перевезення учнів та педагогічних працівників закладів освіти до місця навчання, роботи, місць проживання

Пріоритетні завдання та заходи розвитку галузі

Для успішного розвитку системи освіти з урахуванням сучасних тенденцій та місцевих потреб, удосконалення змісту дошкільної, загальної середньої освіти, позашкільного виховання, підвищення якості знань учнів необхідно :

сприяти створенню в освітніх закладах умов, які відповідають сучасним вимогам розвитку освіти, забезпечивши інформаційно-комунікаційне, матеріально-технічне оснащення освітнього процесу, психолого-педагогічний, медичний та методичний супровід;

сприяти створенню освітнього середовища для освіти дошкільнят і учнів з особливими освітніми потребами в закладах освіти;

оптимізувати мережу ЗЗСО відповідно до демографічної ситуації;

забезпечувати якісним безоплатним харчуванням учнів 1-4 класів та дітей пільгових категорій 5-11 класів закладів загальної середньої освіти, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти;

створювати можливості індивідуального вибору старшокласників відповідно до їх освітніх потреб, нахилів та здібностей через диференціацію навчання у старшій школі, розвиток умов для профільного навчання.

2. Розвиток системи охорони здоров'я

Основні пріоритети галузі

розвиток первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини; удосконалення надання невідкладної медичної допомоги населенню громади в межах лікувального закладу;

приведення у відповідність будівель і приміщень ФАПів та міської амбулаторії законодавчо встановленим вимогам щодо медичного обслуговування та вільного доступу до будівель і приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

забезпечення належного фінансування закупівлі медичних меблів;

забезпечення пільгового відпуску лікарських засобів пільговим категоріям населення ;

поліпшення доступності, якості та ефективності надання вторинної медичної допомоги усім верствам населення шляхом поліпшення матеріально – технічної бази.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку галузі

Створити цілісну систему надання первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, що в свою чергу дасть змогу зменшити захворюваність та смертність населення Маловисківської міської територіальної громади , підвищити народжуваність та продовжити життя;

- збільшити питому вагу медичної допомоги, що надається лікарями загальної практики - сімейними лікарями;

- покращити матеріально-технічну базу лікувально-профілактичних підрозділів ЦПМСД, які обслуговують населення Маловисківської ТГ;

- поліпшити надання медичної допомоги соціально незахищеним верствам населення;

поліпшити умов надання медичної допомоги населенню, реалізація заходів щодо залучення та закріплення молодих спеціалістів - лікарів для роботи в лікарні, створення умов для праці та проживання молодих спеціалістів; профілактика, раннє виявлення та ефективне лікування хвороб (системи кровообігу, онкологічних захворювань, цукрового діабету); сповільнення епідемії туберкульозу та поширення ВІЛ-інфекції; поліпшення матеріально – технічної бази лікарні; проведення капітальних та поточних ремонтів; забезпечення сучасним автомобілем медичної допомоги.

Забезпечення лікарськими засобами, фармацевтичною продукцією та виробами медичного призначення.

3. Розвиток фізичної культури та спорту

Основні пріоритети галузі

Поліпшення результатів виступів спортсменів громади на обласних та Всеукраїнських змаганнях, примножуючи спортивний імідж громади;

підвищення рівня охоплення мешканців населених пунктів громади фізкультурно-оздоровчою та спортивною роботою понад 20 %;

створення належних умов для занять фізичною культурою та спортом дітей, молоді та інших категорій населення.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку галузі

Забезпечення проведення комплексних спортивно-масових змагань та участь збірних команд в Спартакіаді ;

проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи за місцем проживання, роботи, навчання та в місцях масового відпочинку,

сприяння залученню до занять фізичною культурою і спортом людей з обмеженими фізичними можливостями,

проведення відкритого чемпіонату з дзюдо ДЮЦу «Вись»;

проведення Гімназіади в закладах загальної середньої освіти , чемпіонатів, першостей, турнірів, фізкультурно - спортивних свят;

забезпечення участі сильніших спортсменів, збірних команд міста в обласних, Всеукраїнських змаганнях і турнірах;

проведення міських змагань серед ветеранів спорту та забезпечення їх участь, по мірі можливості, у обласних та Всеукраїнських спортивних заходах;

забезпечення збереження, ремонту, реконструкції та ефективного використання спортивних споруд .

4. Розвиток культурного простору та збереження культурної спадщини

Основні пріоритети галузі

Забезпечення конституційного права мешканців громади на задоволення культурних потреб, підвищення рівня аматорської та професійної творчості, зростання культурного та мистецького потенціалу громади;

збереження та функціонування діючої мережі закладів культури;

збереження та популяризація об'єктів культурної спадщини;

забезпечення високого рівня гендерної культури;

створення сприятливих умов для розвитку галузі культури та туризму;

підвищення рівня культурного обслуговування громадян, розширення спектру надання культурно-дозвіллевих послуг населенню та їх доступ до культурних надбань;

підтримка та стимулювання талановитих дітей;

розвиток туристичної привабливості громади.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку галузі

забезпечення участі закладів культури в різноманітних інноваційних проєктах, що матимуть економічний ефект для громади;

здійснити заходи для розширення спектру мистецьких проєктів закладів культури;

впровадити нові форми проведення культурно-мистецьких заходів та фестивальних програм;

забезпечити проведення робіт з покращення матеріально-технічного стану сільських закладів культури, через широке застосування новітніх інформаційних технологій та модернізації фінансових інструментів підтримки культури;

забезпечити проведення робіт з капітальних та поточних ремонтів у закладах культури;

підтримка обдарованих дітей, молоді та творчої інтелігенції, що представляють Маловисківську міську територіальну громаду на міжнародних та всеукраїнських конкурсах та фестивалях;

охорона пам'яток історії та культури, розвиток історичних зон громади;
забезпечення 100 % доступності початкової мистецької освіти для різних соціальних верств населення; естетичне виховання та культурний розвиток дітей;

посилення та урізноманітнення підтримки сучасної мистецької творчості, створення культурно-мистецьких програм, забезпечення поповнення бібліотечних фондів художніми, науково-популярними, мистецькими виданнями українською мовою та мовами національних меншин, розширення застосування новітніх інформаційних технологій у бібліотечній та музейній справі.

5. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Основні пріоритети галузі

Запобігання соціальному сирітству, надання комплексної допомоги сім'ям з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах;

реалізація права дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, на виховання у сім'ї, їх соціалізації у суспільстві, влаштування дітей родинної групи на виховання до однієї сім'ї;

пошук кандидатів в усиновителі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки та батьки-вихователі.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку галузі

раннє виявлення, облік та надання соціальної підтримки сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах.

- взаємодію суб'єктів соціальної роботи щодо своєчасного виявлення сімей із дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, та сімей, у яких існує ризик порушення прав дітей.
- створення ефективних механізмів підтримки сімей з дітьми, що поєднують фінансову, матеріальну допомогу та послуги різного соціального спрямування, спрямовані на допомогу батькам з виконання своїх обов'язків з догляду, виховання дітей, подолання складних життєвих обставин та збереження біологічної родини для дитини.
- надання соціальних послуг батькам, позбавленим батьківських прав, або в яких відібрано дітей без позбавлення батьків батьківських прав, спрямованих на повернення дітей на виховання до біологічних сімей.
- взаємодія закладів охорони здоров'я, закладів надання соціальних послуг щодо взаємоінформування про жінок, які мають намір/відмовились від новонародженої дитини, проведення у разі потреби відповідної роботи із соціальної підтримки матері з метою зміни її намірів і створення сприятливих умов для виконання нею обов'язків з виховання та утримання дитини.
- розширення мережі патронатних сімей на території міської територіальної громади з метою тимчасового догляду, виховання та реабілітації дитини в сім'ї патронатного вихователя на період подолання дитиною, її батьками або іншими законними представниками складних життєвих обставин

- подальше впровадження інклюзивної освіти на території міської територіальної громади у закладах дошкільної та загальної середньої освіти.
- своєчасне інформування служби у справах дітей та КП «Маловисківський центр надання соціальних послуг» закладами освіти про виявлення випадків вчинення насильства у сім'ях відносно дітей або реальної загрози його вчинення, ухилення батьків від виконання батьківських обов'язків
- влаштування не менше 95% позбавлених батьківського піклування дітей до сімейних форм виховання.
- охоплення сімейними формами виховання дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, у міській територіальній громаді, на рівні не нижче 94%.
- функціонування Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти» з метою належного ведення обліку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб, які бажають взяти їх на виховання та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах.
- постійне інформування громадськості про форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання дітей та підтримку, яку надає держава сім'ям, які взяли на виховання таку дитину. Забезпечити виготовлення та розповсюдження друкованої продукції щодо різних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
- постійний пошук та відбір потенційних кандидатів в опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі в залежності від кількості дітей, які сиротіють протягом року в міській територіальній громаді та кількості дітей, які перебувають на первинному обліку служби у справах дітей, виховуються в закладах інституційного догляду та виховання дітей.
- проведення роботи в закладах загальної середньої освіти міської територіальної громади з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, щодо їх інтеграції до сімейних форм виховання
- стовідсоткове соціальне супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, які функціонують на території міської територіальної громади;
- тримати на постійному контролі умови утримання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у сім'ях опікунів/піклувальників, прийомних сімей, дитячих будинках сімейного типу;
- забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, житлом;
- своєчасність призначень державних соціальних виплат допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників, прийомних сімей, дитячих будинках сімейного типу.

6. Соціальний захист населення, у т.ч. підтримка внутрішньо переміщених осіб

Основні пріоритети галузі

покращення добробуту та якості життя вразливих груп населення Маловисківської міської територіальної громади, до 2028 року забезпечення доступу до базових соціальних послуг 95% уразливих верств населення громади, підвищення якості та інклюзивності ;

надання додаткової фінансової допомоги різним категоріям громадян;

посилення соціального захисту та фінансової підтримки окремих найменш захищених категорій громадян, вирішення їх найбільш болючих проблем та допомоги в подоланні складних життєвих обставин;

для підтримки у вирішенні соціально-побутових питань і матеріальних потреб;

інтеграція внутрішньо переміщених осіб в життя громади, проведення інформаційно роз'яснювальної роботи щодо можливості працевлаштування чи відкриття власної справи.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку галузі

Надання соціальних послуг особам з числа внутрішньо переміщених осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно подолати негативний вплив цих обставин;

забезпечення сприятливих та безпечних умов для навчання здобувачів освіти з числа внутрішньо переміщених осіб;

створення належних умов проживання, та в разі потреби проведення ремонтних робіт приміщень комунальної власності Маловисківської міської ради, де в місцях тимчасового проживання проживають внутрішньо переміщені особи, а також створення та облаштування нових місць тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб;

Розширення переліку базових соціальних послуг (догляд удома, соціальна адаптація, підтримка сімей у складних життєвих обставинах, раннє втручання); запровадження якісних платних соціальних послуг;

Проведення щорічного оцінювання потреб населення громади у соціальних послугах (опитування, фокус-групи, аналіз звернень);

Запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості та організація діяльності Центру життєстійкості на території громади;

Підвищення кваліфікації соціальних працівників (тренінги з кейс-менеджменту, кризового консультування, роботи з ВПО та ветеранами);

Розвиток партнерства з громадськими організаціями (укладання договорів про співпрацю, закупівля послуг у недержавних надавачів);

Забезпечення всебічної підтримки внутрішньо переміщених осіб та функціонування Центру тимчасового проживання для ВПО;

Створення умов для надання соціальних послуг особам з інвалідністю (доступність будівель, адаптація транспорту, сурдопереклад.

7. Соціальна підтримка ветеранів та членів їх сімей.

Основні пріоритети галузі

Здійснення низки заходів, скерованих на реалізацію державної соціальної політики в громаді, охоплення максимальної кількості ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України психологічною підтримкою та забезпечення матеріальною підтримкою таких осіб, шляхом додержання державних соціальних гарантій і впровадження додаткових форм адресної підтримки, збільшення ефективності взаємодії місцевих органів місцевого самоврядування та інститутів громадського суспільства, спільної координації наявних ресурсів. Всебічна підтримка з боку держави, громади і суспільства ветеранів та членів їх сімей.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Забезпечення функціонування ветеранського простору та надання всебічної підтримки Захисникам, Захисницям та членам їх сімей;
забезпечення організації заходів фінансової, психологічної та соціальної підтримки військовослужбовців, учасників бойових дій та членів їх сімей;
продовження надання соціальних послуг супроводу сімей, учасників АТО/ООС, Захисників і Захисниць України, сімей загиблих учасників антитерористичної операції, операції об'єднаних сил, Захисників і Захисниць України;
введення посад фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб (помічник ветерана) для забезпечення 100% охоплення їх соціальною підтримкою;
забезпечення ментального здоров'я, надання психологічної підтримки ветеранам та членам їх сімей, а також родин загиблих ;

Розділ 3. Сталий розвиток громади.

1. Розвиток житлово-комунального господарства з впровадженням заходів з енергозбереження

Основні пріоритети галузі

Забезпечення населення Маловишківської міської територіальної громади якісними послугами підприємств житлово-комунального господарства, запровадження нових стандартів якості та впровадження сучасних технологій для забезпечення безперебійного надання цих послуг, проведення комплексної модернізації інженерних мереж, систем водопостачання, водовідведення, заміна зношених комунікацій, впровадження енергоефективних рішень, впровадження заходів з енергозбереження в комунальних підприємствах, підтримка програм з термомодернізації будівель, встановлення енергоефективного обладнання, зниження витрат енергії, підвищення ефективності діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), комплексний благоустрій міста та сільських територій, реконструкція та облаштування громадських просторів, дворів, дитячих майданчиків, паркових зон, створення комфортних умов для мешканців, зокрема за рахунок облаштування інклюзивного середовища, впровадження системи роздільного збору та утилізації твердих побутових відходів, зменшення обсягів сміттєзвалищ, підвищення якості послуг з вивезення сміття. Підтримка проектів з переробки та утилізації відходів.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

- проведення заходів з обслуговування вуличного освітлення по території ТГ

- утримання і розвиток об'єктів благоустрою, в тому числі санітарне утримання місць загального користування (парки, рекреаційні зони, сквери та майданчики, пам'ятки культурно історичної спадщини, площі, проспекти, вулиці, дороги, провулки, пішохідні та велосипедні доріжки, кладовища) та інші території загального користування.

- виконання комплексу технічних робіт при підготовці та проведенню культурно-масових заходів;

- утримання та обслуговування полігону ТПВ, ліквідація стихійних сміттєзвалищ;

- встановлення в м.Мала Виска 2 місця (площадки) для 10 контейнерів, з метою забезпечення централізованого збирання твердих побутових відходів, недопущення їх несанкціонованого накопичення, дотримання санітарних норм та вимог благоустрою території;

- передбачається розробка місцевого плану управління з відходами на території Маловисківської громади;

- розробка тарифної політики на послуги з управління відходами, яка б стимулювала населення до сортування;

- проведення інформаційних кампаній серед мешканців громади про важливість сортування та переробки відходів;

- організація освітніх програм у навчальних закладах;

модернізація та реконструкція інфраструктури: проведення капітальних

-ремонтів та реконструкції водопровідних, каналізаційних мереж, впровадження сучасних технологій ;

- оптимізація управління відходами: впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів по всій території громади, зменшення обсягу відходів, що потрапляють на полігони, створення системи моніторингу та контролю за збором і утилізацією відходів;

-благоустрій територій: комплексне оновлення дворів, дитячих майданчиків, спортивних зон;

- реконструкція парків, скверів, громадських просторів з урахуванням потреб різних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю, організація озеленення територій, встановлення сучасного освітлення, лавок, урн, тощо.

2.Архітектура та містобудування, створення умов доступності та безбар'єрності

Основні пріоритети галузі

Забезпечення територіальної громади актуальною містобудівною документацією місцевого рівня: комплексним планом просторового розвитку території МТГ, генеральними планами населених пунктів МТГ та детальними планами територій. Доступ до інфраструктури для маломобільних груп населення, створення сприятливих умов для соціальної інтеграції та рівних можливостей у користуванні міськими просторами.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

розроблення та затвердження містобудівної документації місцевого рівня; стабільне функціонування та розвиток Муніципальної геоінформаційної системи містобудівного кадастру;

упорядкування адресного господарства міста з метою впровадження паспортів вулиць;

належне розміщення елементів благоустрою, рекламних засобів, тимчасових споруд, тимчасових збірно-розбірних індивідуальних гаражів, тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення тощо на території МТГ;

будівництво житлових та нежитлових об'єктів;

продовження робіт по пониженню бар'єра, встановлення тактильних і візуальних елементів доступності для забезпечення вільного орієнтування у просторах;

облаштування пандусів будівель структурних підрозділів міської ради;

заміна дверей входної групи, облаштування туалетів загального користування універсальними кабінками з можливістю заїзду до неї;

здійснити подовження безбар'єрного маршруту «По тротуару від будівлі КП «Мала Виска МКП» до будівлі ліцею ім.Ю.Кондратюка;

розробити новий маршрут по вулиці Європейська від міської лікарні до КЗ «Маловисківська гімназія №4».

3. Розширення сфери та підвищення якості надання адміністративних послуг

Основні пріоритети галузі

Реалізація державної політики у сфері надання адміністративних послуг на принципах верховенства права, у тому числі законності та юридичної визначеності, доступності інформації про надання адміністративних послуг, раціональної мінімізації кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг; неупередженості та справедливості, а також доступності та зручності для суб'єктів звернень.

Створення прозорих умов надання адміністративних послуг, покращений інвестиційний клімат, збільшення надходжень до місцевого бюджету за надання адміністративних послуг.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

- організація надання через ЦНАП усіх адміністративних послуг, які належать до власних та делегованих повноважень міської ради згідно з затвердженим Переліком;
- розширення переліку адміністративних послуг, які можна замовити он-лайнна офіційному сайті ЦНАП і отримати за один візит;
- впровадження онлайн-сервісів та розвиток телекомунікаційної інфраструктури, що передбачає запровадження нових схем і засобів електронної ідентифікації та встановлення рівнів довіри до них.
- розвиток системи інформування громадян щодо порядку надання адміністративних послуг в ЦНАП (кол- та онлайн-консультацій громадянам);
- облаштування віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАП у відповідності до сучасних санітарних, ергономічних норм та укомплектування їх сучасним обладнанням, закупівля комп'ютерної техніки;
- забезпечення сталого функціонування систем відеофіксації робочих процесів у приміщеннях віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАП з

метою мінімізації корупційних ризиків та підвищення рівня безпеки;

- підтримка діяльності віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАП у територіальних одиницях у межах Маловисківської міської територіальної громади та за межами громади з підписанням меморандумів про співпрацю тощо;

- організація навчання та підвищення кваліфікації адміністраторів ЦНАП;

- проведення моніторингу якості надання адміністративних послуг та дозвільно-погоджувальних процедур в ЦНАП;

- розміщення інформації про ЦНАП на носіях зовнішньої реклами (білборди, та ін.), випуск друкованої промоційної продукції та пропагування користування електронними сервісами серед населення.

4. Охорона навколишнього природного середовища

Основні пріоритети Поліпшення стану навколишнього природного середовища до рівня, безпечного для життєдіяльності населення; зниження обсягів викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Забезпечення керівниками суб'єктів господарювання-забруднювачів навколишнього природного середовища неухильного виконання законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища;

зниження викидів, скидів забруднюючих речовин у всіх сферах господарської діяльності;

озеленення території громади та належне утримання наявних об'єктів зелених насаджень;

- експлуатація полігону твердих побутових відходів відповідно до санітарних норм;

- інвентаризація та паспортизація зелених насаджень, впровадження нових форм ландшафтного благоустрою;

- проведення заходів боротьби з карантинними рослинами на території громади; збереження природних територій, заповідних зон, а також зелених насаджень, що сприяє екологічному балансу на території громади.

5. Транспорт та дорожнє господарство

Основні пріоритети галузі

Утримання, ремонт та розвиток вулиць і доріг громади, забезпечення безпеки руху для мешканців громади на вулицях територіальної громади.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Забезпечити розвиток вуличної мережі автомобільних доріг Маловисківської міської територіальної громади;

Продовжити капітальний ремонт доріг, тротуарів, міжбудинкових проїздів та прибудинкових територій;

- продовжити нанесення дорожньої розмітки холодним пластиком і фарбою на дорогах та перехрестях;

- продовжити встановлення освітлення нерегульованих пішохідних переходів на вулицях з інтенсивним рухом транспорту;

продовжити встановлення дорожніх знаків, сферичних дзеркал на вулицях та перехрестях громади;

проведення капітального та поточного ремонту вулиць і доріг населених пунктів громади та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах);

забезпечити реалізацію заходів щодо підвищення рівня безпеки дорожнього руху.

6. Посилення фінансової основи бюджету громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів

Основні пріоритети галузі

Формування достатніх ресурсів для фінансування пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів, у тому числі з використанням гендерно-орієнтованого бюджетування.

Сутність фінансово-бюджетної політики виявляється у поєднанні конкретних цілей та відповідних засобів, за допомогою яких вирішуються поставлені завдання.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

забезпечення ефективної взаємодії органу місцевого самоврядування та податкових органів у вирішенні питань наповнення місцевого бюджету відповідно до показників економічного розвитку територій;

підвищення податкоспроможності територій за рахунок створення нових потужностей, розвитку сфери послуг, залучення інвестицій, використання передбачених чинним законодавством можливостей збільшення доходів місцевих бюджетів, зокрема встановлення економічно обґрунтованих ставок місцевих податків і зборів, оновлення нормативної грошової оцінки земельних ділянок, проведення інвентаризації земель тощо;

покращання податкового адміністрування, недопущення мінімізації податкових зобов'язань суб'єктів підприємницької діяльності, збереження партнерських відносин податкових органів з громадянами і бізнесом та вдосконалення наявних сучасних технологій податкового адміністрування;

підвищення рівня платіжної дисципліни та зменшення податкової заборгованості із платежів до місцевого бюджету за рахунок покращання співпраці органів Державної податкової служби та органів місцевого самоврядування, посилення контролю за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджетів податків, зборів і інших платежів, формування відповідального ставлення платників до виконання своїх податкових зобов'язань тощо;

застосування програмно-цільового методу бюджетування з метою підвищення прозорості та ефективності використання фінансових ресурсів;

дотримання принципу рівних гендерних прав і можливостей під час формування бюджетних показників;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо змін законодавства з питань формування та виконання місцевого бюджету в умовах воєнного стану;

оперативне та ефективне прийняття управлінських рішень для забезпечення безперебійного функціонування установ і закладів бюджетної сфери, комунальних підприємств та задоволення життєво необхідних потреб жителів Маловисківської міської територіальної громади у період воєнного стану;

забезпечення економного, раціонального та результативного витрачання бюджетних коштів, з урахуванням пріоритетності та черговості проведення видатків в умовах воєнного стану, посилення контролю за дотриманням вимог законодавчо-нормативних актів щодо витрачання бюджетних коштів;

забезпечення спрямування видатків місцевих бюджетів на вирішення питань енергоефективності та енергозбереження з метою заощадливого витрачання енергетичних ресурсів в бюджетній сфері;

зосередження фінансових ресурсів на реалізацію інвестиційних проектів та цільових програм, спрямованих на поліпшення інфраструктури міської територіальної громади та якості життя населення;

забезпечення підвищення ефективності видатків місцевого бюджету, діяльності підприємств та закладів місцевої інфраструктури.

7. Споживчий ринок та захист прав споживачів

Основні пріоритети галузі

дотримання законних прав споживачів і конституційних гарантій держави для безпечного та якісного споживання, підвищення рівня загальної правової грамотності, ступеня поінформованості, впевненості, стабільний розвиток внутрішнього ринку, ефективне реагування на звернення та скарги споживачів; координацію діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав споживачів.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

сприяти підтримці місцевого виробника шляхом проведення виставок-продажів, ярмарок, забезпечення необхідною кількістю торгових місць та створення необхідних умов для їх роботи;

- проводити моніторинг цін на основні продукти харчування у підприємствах торгівлі та на продовольчому ринку м.Мала Виска ;

- забезпечити виконання вимог Положень "Про дрібнороздрібну торгівлю»;

підвищення конкурентоспроможності місцевих товаровиробників за рахунок підтримки та просування продукції вітчизняних виробників в торговельних мережах, на ринках та ярмарках;

встановлення ефективної системи зворотного зв'язку та взаєморозуміння між споживачами, підприємствами та органами влади;

підвищення рівня громадської активності населення з питань, пов'язаних із захистом прав споживачів та підтримкою підприємницької ініціативи.

4.Розділ.Підтримка збройних сил України та інших військових формувань, посилення цивільного захисту населення, правоохоронна діяльність, допомога регіонам, які постраждали від бойових дій внаслідок воєнної агресії російської федерації

Основні пріоритети галузі

реалізація державної політики у сфері цивільного захисту з метою підвищення рівня захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій в мирний час та особливий період;

захист населення і територій громади від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, реалізація державної політики у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій шляхом системного здійснення першочергових заходів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Поповнення матеріального резерву для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

Допомога військовим частинам Збройних Сил України, військовим частинам Сил територіальної оборони Збройних Сил України, I відділу Новоукраїнського ЦТК та соціальної підтримки ;

здійснення організаційного, інформаційного та методичного забезпечення роботи міської комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, підготовка експертних висновків та відповідних рішень комісії щодо рівня надзвичайних ситуацій;

надання субвенції на ліквідацію наслідків збройної агресії російської федерації іншим постраждалим територіям ;

організація роботи з планування укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту, здійснення контролю за накопиченням, утриманням та станом готовності захисних споруд цивільного захисту;

проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань, командно-штабних навчань (штабних тренувань) з питань цивільного захисту з органами управління та силами цивільного захисту ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту;

підтримання в належному стані та модернізація системи оповіщення населення.

Джерела фінансування програми

Фінансування передбачених Програмою заходів буде здійснюватися за рахунок коштів державного, обласного бюджетів та бюджету Маловисківської міської територіальної громади в межах видатків, що передбачені для головних розпорядників бюджетних коштів, відповідальних за їх виконання, власних коштів підприємств та інвесторів, кредитних ресурсів, грантів та інших джерел, не заборонених чинним законодавством .

Передбачається, що у 2026-2028 роках в Маловисківській міській територіальній громаді здійснюватиметься реалізація 27 міських цільових програм (Додаток №2).

ДОДАТКИ:

2.Перелік міських цільових програм, які будуть діяти у 2026-2028 роках у Маловисківській міській територіальній громаді.

3. Інфраструктурні, інвестиційні проекти та заходи з виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки .

4. Звіт про Стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки .

Додаток 2
до рішення міської ради
від 22 січня 2026 року №2907

ПЕРЕЛІК
міських цільових програм, які будуть діяти
у 2026-2028 роках у Маловисківській міській територіальній громаді.

№ з/п	Назва програми	Головний розробник та відповідальний виконавець Програми	Дата та номер рішення ради про затвердження програми (з урахуванням змін)	Термін дії програми (роки)
1	2	3	4	5
В галузі освіта				
1	Міська цільова програма «Молодь Маловисківщини» на 2026-2028 роки.	Відділ освіти, молоді та спорту	Рішення сесії міської ради від 27 листопада 2025 р. №2867	2026-2028
2	Програма розвитку фізичної культури і спорту Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки. (від 19.12.2023 року №1848)	Відділ освіти, молоді та спорту	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025 р. №2729	2026-2028
3	Комплексна Програма розвитку освіти Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки (від 19.12.2023 року №1847)	Відділ освіти, молоді та спорту	Рішення сесії міської ради від 26.06.2025 р. №2581(зі змінами від 27.11.2025 року № 2868)	2026-2028
4	Програма реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на 2024-2027 роки.	Відділ освіти, молоді та спорту	Рішення сесії міської ради від 18.07.2024р. №1968	2024-2027
5	Програма комп'ютеризації та інформатизації закладів та установ освіти Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки.	Відділ освіти, молоді та спорту	Рішення сесії міської ради від 21.11.2024 р. №2229	2024-2026
В галузі культури				

1	Комплексна Програма розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській міській територіальній громаді на 2026-2028 роки.	Відділ культури та туризму Маловисківської міської ради	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. № 2726 (зі змінами від 27.11.2025 року № 2866)	2026-2028
В сфері охорони здоров'я				
1	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді на 2024-2028 роки.	КНП «Маловисківська лікарня»	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. №2716	2024-2028
2	Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги в Маловисківській міській територіальній громаді на 2024-2028 роки.	КНП «МЦПМСД» Маловисківської міської ради	Рішення сесії міської ради від 25.09.2025р. № 2763	2024-2028
В сфері житлово-комунального господарства				
1	Програма фінансової підтримки комунального підприємства «Мала Виска Водоканал» на 2022-2028 роки.	КП «Мала Виска Водоканал»	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. №2741	2022-2028
2	Програма відшкодування різниці в тарифах на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються комунальним підприємством «Мала Виска Водоканал» на 2025-2028 роки.	КП «Мала Виска Водоканал»	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. №2739	2025-2028
3	Про внесення змін до Програми розвитку комунального підприємства «Мала Виска ВОДОКАНАЛ» на 2024-2026 роки	КП «Мала Виска Водоканал»	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. №2740	2024-2026
4	Про внесення змін до Програми розвитку комунального підприємства «Мала Виска- МКП» на 2024-2026 роки.	КП «Мала Виска МКП»	Рішення сесії міської ради від 30.01.2025р №2259	2026-2028

5	Програма розвитку та збереження зелених насаджень на території Маловисківської міської територіальної громади на 2025 - 2027 роки.	КП «Мала Виска МКП»	Рішення сесії міської ради від 03.04.2025 № 2437	2025-2027
В сфері соціального захисту				
1	Про затвердження міської програми «Забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа» на території Маловисківської територіальної громади у період з 2024 - 2026 роки.	Служба у справах дітей Маловисківської міської ради	Рішення сесії міської ради від 30.08.2024р. №2001	2024-2026
2	Програма соціального захисту малозабезпечених верств населення Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки.	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради.	Рішення сесії міської ради від від 28.08.2025р. № 2734	2024-2026
3	Програма фінансування компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги та проживають на території Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки.	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради.	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. № 2736	2026-2028
4	Програма про надання одноразової матеріальної допомоги громадянам Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2028 роки.	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради.	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. №2735	2024-2028

5	Комплексна програма соціальної підтримки ветеранів війни, Захисників і Захисниць України та вшанування пам'яті загиблих Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2028 роки.	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради, КНП Маловисківський центр надання соціальних послуг	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. № 2737	2024-2028
6	Програма фінансової підтримки громадської організації «Ветерани Маловисківщини» на 2024-2026 роки.	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради, Маловисківська міська рада	Рішення сесії міської ради від 28.09.2023 р. №1784	2024-2026
7	Програма соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2024 – 2026 роки» та затвердження Програми соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2024 – 2028 роки	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради	Рішення сесії міської ради від від 28.08.2025р. № 2733	2024-2028
8	Програма розвитку КНП Маловисківський центр надання соціальних послуг на 2025-2028 роки.	КНП Маловисківський центр надання соціальних послуг	Рішення сесії міської ради від від 28.08.2025р. № 2742	2025-2028
Інші галузі				
1	Програми розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської територіальної громади на 2022 – 2028 роки.	Відділ земельних відносин	Рішення сесії міської ради від від 28.08.2025р. № 2744	2022-2028
2	Програма розвитку місцевого самоврядування та сприяння відкритості і прозорості діяльності органів місцевого самоврядування Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2030 роки.	Маловисківська міська рада	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025 № 2724	2026-2030

3	Програма цивільного захисту Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2030 роки.	Маловисківська міська рада	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025 р. № 2728 Маловисківська міська рада	2026-2030
4	Програми фінансового забезпечення представницьких витрат та інших заходів, пов'язаних з діяльністю Маловисківської міської ради на 2025-2028 роки.	Маловисківська міська рада	Рішення сесії міської ради від 30 жовтня 2025 р. № 2829	2025-2028
5	Програма забезпечення участі Маловисківської міської ради в асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» на 2026-2028 роки.	Маловисківська міська рада	Рішення сесії міської ради від 28.08.2025р. №2725	2026-2028
6	Про Програму розвитку комунальної установи «МАЛОВИСКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ТРУДОВИЙ АРХІВ» на 2026 – 2028 роки	Маловисківська міська рада	Рішення сесії Маловисківська міська рада від 27.11.2025р. № 2871	2026-2028
7	Про затвердження Програми «Підтримка Збройних Сил України на 2026 рік»	Маловисківська міська рада	Рішення сесії Маловисківська міська рада від 22.01.2026р. № 2904	2026

Додаток 3
до рішення міської ради
від 22 січня 2026 року №2907

**Інфраструктурні, інвестиційні проекти та заходи з виконання
Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Маловисківської міської територіальної громади
на 2026-2028 роки**

№	Назва заходу	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування			Виконавці	Джерела фінансування
			2026 роки	2027 роки	2028 роки		
1	2	3	4	5	6	7	8
Охорона здоров'я							
1	Виготовлення проектно-кошторисної документації та експертизи проекту «Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії» за адресою м.Мала Виска, вул. Шевченка, 9	2026-2028	В межах бюджетних призначень по програмі розвитку первинної медико-санітарної допомоги в Маловисківській міській територіальній громаді			Маловисківська міська рада КНП «Маловисківський ЦПМСД»	Бюджет територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківський ЦПМСД», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством
2	Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії первинної медицини» за адресою м.Мала Виска, вул. Шевченка, 9	2026-2028					

3	Витрати на утримання ФАПів: (поточний ремонт, забезпечення доступності та якості медичного обслуговування)	2026- 2028	В межах бюджетних призначень по програмі розвитку первинної медико-санітарної допомоги в Маловисківській міській територіальній громаді	КНП «Маловисківський ЦПМСД	Бюджет територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківський ЦПМСД», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством
4	Капітальний ремонт приміщення поліклінічного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2026- 2028	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді	КНП «Маловисківська лікарня»	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством
5	Капітальний ремонт приміщення центрального корпусу КНП «Маловисківська лікарня»	2027- 2028			
6	Капітальний ремонт приміщення інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2028	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді	КНП «Маловисківська лікарня»	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством
7	Поточний ремонт систем водозабезпечення та водовідведення КНП «Маловисківська лікарня»	2026- 2028			
8	Поточний ремонт дитячого відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2027			
9	Поточний ремонт підвального приміщення центрального корпусу (укриття)	2026- 2028			
10	Поточний ремонт теплової мережі КНП «Маловисківська лікарня»	2026- 2028			
11	Поточний ремонт покрівлі господарчої частини КНП «Маловисківська лікарня»	2026- 2028			
12	Поточний ремонт централізованого стерилізаційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2026- 2028			

13	Заміна ліфтів у центральному корпусі КНП «Маловисківська лікарня» (2 шт)	2026-2028	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді	КНП «Маловисківська лікарня»	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством
14	Проведення робіт із забезпечення пожежної безпеки та цивільного захисту території лікарні, будівель та споруд	2026-2028			
15	Придбання медичного обладнання	2026-2028			
16	Придбання житла для медичних працівників	2026-2028	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді	Міська рада	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
17	Забезпечення надання реабілітаційної допомоги на умовах інклюзивності, доступності, безбар'єрності (придбання медичного обладнання, облаштування пандусів, сходових маршрутів тощо)	2026-2028	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді	КНП «Маловисківська лікарня»	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством

Освіта

1	Облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист) (публічно інвестиційний проект з ЕПП ТГ).	2026-2028	В межах бюджетних призначень по комплексній програмі розвитку освіти Маловисківської міської ради	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
2	Модернізація освітніх просторів та оновлення матеріально-технічної бази академічних ліцеїв (публічно інвестиційний проект з ЕПП ТГ).	2026-2028			
3	Забезпечення закладів загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням в межах впровадження реформи «Нова українська школа» (публічно інвестиційний проект з ЕПП ТГ).	2026-2028			

4	Ремонт підлоги в шкільній їдальні КЗ Маловисківська гімназія №3 імені Григорія Перебийноса Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2027	В межах бюджетних призначень по комплексній програмі розвитку освіти Маловисківської міської ради	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
5	Ремонт стадіону КЗ «Маловисківський ліцей ім. Юрія Кондратюка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2027			
6	Капітальний ремонт евакуаційних виходів будівлі КЗ дошкільний заклад(ясла –садок) «Веселка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області з виготовленням проектно-кошторисної документації.	2027			
7	Капітальний ремонт будівлі (утеплення фасаду) КЗ дошкільний заклад(ясла –садок) «Веселка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області з виготовленням проектно-кошторисної документації.	2028			
8	Ремонт покрівлі КЗ Паліївська філія «Гімназія - заклад дошкільної освіти» Маловисківської міської ради Кіровоградської області .	2027			

Житлово-комунальні господарства.

1	Очистка артезіанських Свердловин, придбання машини для очистки А.С.	2026-2028			
2	Проведення робіт по заміні ветхого та зношеного трубопроводу	2026-2028			
3	Придбання башні Рожновського	2026-2028			

4	Придбання поліетиленових труб діаметром 40мм,50мм,90мм,110мм	2026-2028	В межах бюджетних призначень по програмі розвитку комунального підприємства «Мала Виска ВОДОКАНАЛ»	КП «Мала Виска ВОДОКАНАЛ	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади			
5	Будування свердловини	2026-2028						
6	Будівництво сонячних електростанцій та придбання комплектуючих до СЕС	2026-2028						
7	Очистка каналізаційної мережі,самотічного колектора каналізаційної насосної станції за допомогою мулососу	2026-2028						
8	Придбання багатофункціонального екскаватора-навантажувача	2026-2028						
9	Придбання асенізатору- мулососу	2026-2028						
10	Придбання машини для очистки АС	2026-2028						
11	Придбання вантажного автомобіля до 3,5 т	2026-2028						
12	Реконструкція колодязів із заміною люків на водопровідних та каналізаційних мережах	2026-2028						
13	Придбання насосного обладнання,пультів управління для насосів	2026-2028						
14	Будівництво очисних споруд в м. Мала Виска Кіровоградської області потужністю до 300 м3/добу (публічно інвестиційний проект з ЕПП ТГ).	2026				В межах бюджетних призначень по програмі розвитку комунального підприємства «Мала Виска МКП»	Мала Виска МКП	Бюджет територіальної громади,
1	Проведення поточних та капітальних ремонтів спецтехніки та обладнання,придбання запасних частин	2026-2028						
2	Оновлення технічно матеріальної бази. В тому числі : - Автогідропідйомник на шасі, дорожня щітка, розкидач дорожніх сумішей.	2026						
3	Облаштування алей пам'яті та місць вшанування загиблим воїнам України.	2026						

4	Проведення поточного ремонту доріг	2026			власні кошти підприємства.
5	Реконструкція та стабільна експлуатація нічного вуличного освітлення	2026			Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
6	Встановлення нового «Спортивно ігрового майданчика «Active-простір» в місцевому парку	2026			
7	Будівництво сміттеперевантажувальної станції на діючому полігоні в м. Мала Виска	2026-2028			
8	Рекультивация діючих місць видалення відходів с. Олександрівка, с. Поліївка, с. Миролюбівка, с. Валуївка, с. Лозуватка	2026-2028			
В галузі культури					
1	Технічне переоснащення, оновлення матеріально-технічної бази	2026-2028	В рамках бюджетних призначень про затверджен комплексної програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки	Відділ культури та туризму міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади

2	<p>Організація і проведення культурно-мистецьких заходів, театралізованих свят, тематичних програм, патріотичних та святкових концертів, виставок в клубних закладах громади:</p> <p>організація та проведення творчих звітів та обмінних концертів аматорських колективів територіальної громади; участь аматорів, та аматорських колективів різних вікових категорій у фестивалях, конкурсах районного, обласного всеукраїнського рівня</p>	2026-2028	<p>В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки</p>		
3	Капітальні ремонти закладів культури	2026-2028	<p>В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, Відділ культури та туризму міської ради краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки</p>		
4	Поточні ремонти закладів культури	2026-2028	<p>В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки</p>	Відділ культури та туризму міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади

5	Участь у музичних та мистецьких конкурсах, фестивалях Міжнародного, Всеукраїнського, обласного, районного рівня вихованців дитячої школи мистецтв	2026-2028	В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки		
6	Проведення майстер-класів, лекцій, зустрічей з відомими людьми, квестів та інтерактивів, освітні та культурно-просвітницькі програми: збереження історико-культурної спадщини громади	2026-2028	В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки	Відділ культури та туризму міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
7	Охорона і збереження культурної спадщини (розробка та виготовлення науково-облікової документації; укладання охоронних договорів; проведення поточних ремонтів об'єктів, їх реставрація; виготовлення та встановлення меморіальних дощок; виготовлення путівників, буклетів; реставрація пам'ятки архітектури – проекту «Туристичний кластер «Маєток поміщиці Кудашевої»)	2026-2028	В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки		

8	Створення нових та підтримка діючих укриттів (найпростіших та протирадіаційних)	2026-2028	В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки	Відділ культури та туризму міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
9	Заохочення та підтримка обдарованих творчих талановитих дітей та молоді	2026-2028	В рамках бюджетних призначень про затвердження комплексної Програми розвитку культури, краєзнавства, туризму та культурної спадщини у Маловисківській територіальній громаді на 2026-2028 роки		

Інші галузі

1	Топографо-геодезична зйомка 1:2000 (аерофотозйомка) та виготовлення генеральних планів с. Веселе, с. Димине, с. Краснопілка, с. Лозуватка, с. Лутківка, с. Мануйлівка, с. Миролюбівка, с. Новомиколаївка, с. Олександрівка, с. Паліївка, с. Валуйка, с. Тарасівка, с. Червона Поляна, с-ще Вишневе с-ще Заповідне	2026-2028	В рамках бюджетних призначень програма розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської ериторіальної громади на 2022 – 2026 роки та продовження терміну її дії до 2028 року	Відділ земельних відносин	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
2	Розробка проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниці – м Мала Виска, с. Веселе, с. Димине, с. Краснопілка, с. Лозуватка, с. Лутківка, с. Мануйлівка, с. Миролюбівка, с. Новомиколаївка, с. Олександрівка, с. Паліївка, с. Валуйка, с. Тарасівка, с. Червона Поляна, с-ще Вишневе с-ще Заповідне	2026-2028	В рамках бюджетних призначень програма розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської ериторіальної громади на 2022 – 2026 роки та продовження терміну її дії до 2028 року	Відділ земельних відносин	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади

3	Інвентаризація земель населених пунктів (в межах адмінбудівлі, школи, дитсадки та інше за межами населених пунктів)	2026-2028	В рамках бюджетних призначень програма розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської ериторіальної громади на 2022 – 2026 роки та продовження терміну її дії до 2028 року		
4	Розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок під землями водного фонду, природно-заповідного фонду, земель с/г призначення (для зміни цільового призначення), для продажу права оренди до 20,0 га, виготовлення технічної документації щодо поділу земельних ділянок для продажу права оренди на земельних торгах	2026-2028	В рамках бюджетних призначень програма розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської ериторіальної громади на 2022 – 2026 роки та продовження терміну її дії до 2028 року	Відділ земельних відносин	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
5	Виготовлення технічної документації щодо експертної грошової оцінки землі для продажу земель комунальної власності (не с/х призначення)	2026-2028	В рамках бюджетних призначень програма розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської ериторіальної громади на 2022 – 2026 роки та продовження терміну її дії до 2028 року		

6	Встановлення меж територіальної громади	2026-2028	В рамках бюджетних призначень програма розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської територіальної громади на 2022 – 2026 роки та продовження терміну її дії до 2028 року	Відділ земельних відносин	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади
7	Виготовлення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади. Програмні та технічні засоби для забезпечення доступу до даних Державного земельного кадастру (оновлення програмного забезпечення ФЕОДАЛ)	2026-2028	В рамках бюджетних призначень програма розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської територіальної громади на 2022 – 2026 роки та продовження терміну її дії до 2028 року		

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

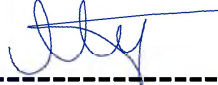
Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

Київ-2025

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO,

К.Т.Н. _____

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
Зміст та основні цілі ДДП	6
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	10
Примітка. Розшифровка цілей сталого розвитку:	12
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	13
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	13
2.2. Стан атмосферного повітря	17
2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)	19
2.4. Радіаційний стан	23
2.5. Водні ресурси	23
2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра	32
2.7. Стан здоров'я мешканців	40
2.8. Біорізноманіття	51
2.10. Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження	61
2.11. Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	62
2.12. Екомережа	62
2.13. Перспективні до заповідання території в межах громади	63
2.14. Історико-культурні об'єкти	64
2.15. Поводження з відходами	65
2.16. TOWS аналіз	72
2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади	74
2.18. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	77
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	84
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	86
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП	87
Основні міжнародні та національні зобов'язання	87
Процедура ОВД	100
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	100
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	101
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	101

6.1 Атмосферне повітря	102
6.2 Клімат	103
6.3 Водні ресурси	104
6.4 Земельні ресурси	105
6.5 Відходи	105
6.6 Біорізноманіття	107
6.7 Природоохоронні території	107
6.8 Здоров'я населення	107
6.9 Історико-культурна спадщина	108
6.10 Транскордонний вплив	108
6.11 Результати розділу	108
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	111
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	113
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	113
8.2 Використані інструменти та методи	114
8.3 Планувальні альтернативи	115
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	117
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	117
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	117
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	126
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	127

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Кіровоградській області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

¹ <https://drive.google.com/file/d/1c-OAVMwvfZv5wgomfko2RN7WBAdAOHnL/view>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Маловисківська міська рада Маловисківського району Кіровоградської області, 26200, Кіровоградська обл., Новоукраїнського р-н, м. Мала Виска, вул. Спортивна 6, тел.05258-51690, ел. адреса: mviskarada@ukr.net.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки" — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні стратегічні, оперативні цілі та заходи, які планується реалізувати в межах Програми.

Таблиця 1.1

Напрями та заходи "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки"

Напрямок	Захід
Охорона здоров'я	<ul style="list-style-type: none">Виготовлення проектно-кошторисної документації та експертизи проекту «Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії» за адресою м.Мала Виска, вул. Шевченка,Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії первинної медицини» за адресою м.Мала Виска, вул. Шевченка, 9Витрати на утримання ФАПів: (поточний ремонт, забезпечення доступності та якості медичного обслуговування) Капітальний ремонт приміщення поліклінічного відділення КНП «Маловисківська лікарня»Капітальний ремонт приміщення центрального корпусу КНП «Маловисківська лікарня»Капітальний ремонт приміщення інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»Поточний ремонт систем водозабезпечення та водовідведення КНП «Маловисківська лікарня»Поточний ремонт дитячого відділення КНП «Маловисківська лікарня»Поточний ремонт підвального приміщення центрального корпусу (укриття)

	<ul style="list-style-type: none">● Поточний ремонт теплової мережі КНП «Маловисківська лікарня»● Поточний ремонт покрівлі господарчої частини КНП «Маловисківська лікарня»● Поточний ремонт централізованого стерилізаційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»● Заміна ліфтів у центральному корпусі КНП «Маловисківська лікарня» (2 шт)● Проведення робіт із забезпечення пожежної безпеки та цивільного захисту території лікарні, будівель та споруд● Придбання медичного обладнання● Придбання житла для медичних працівників● Забезпечення надання реабілітаційної допомоги на умовах інклюзивності, доступності, безбар'єрності (придбання медичного обладнання, облаштування пандусів, сходових маршрутів тощо)
Освіта	<ul style="list-style-type: none">● Облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист)● Модернізація освітніх просторів та оновлення матеріально-технічної бази академічних ліцеїв● Забезпечення закладів загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням в межах впровадження реформи «Нова українська школа»● Ремонт підлоги в шкільній їдальні КЗ Маловисківська гімназія №3 імені Григорія Перебийноса Маловисківської міської ради Кіровоградської області● Ремонт стадіону КЗ «Маловисківський ліцей ім. Юрія Кондратюка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області● Капітальний ремонт евакуаційних виходів будівлі КЗ дошкільний заклад(ясла –садок) «Веселка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області з виготовленням проектно-кошторисної документації.● Капітальний ремонт будівлі (утеплення фасаду) КЗ дошкільний заклад(ясла –садок) «Веселка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області з виготовленням проектно-кошторисної документації.● Ремонт покрівлі КЗ Паліївська філія «Гімназія - заклад дошкільної освіти» Маловисківської міської ради Кіровоградської області

<p>Житлово-комунальні господарства</p>	<ul style="list-style-type: none">● Очистка артезіанських Свердловин, придбання машини для очистки А.С.● Проведення робіт по заміні ветхого та зношеного трубопроводу● Придбання башні Рожновського● Придбання поліетиленових труб діаметром 40мм,50мм,90мм,110мм● Будівництва свердловини● Будівництво сонячних електростанцій та придбання комплектуючих до СЕС● Очистка каналізаційної мережі,самотічного колектора каналізаційної насосної станції за допомогою мулососу● Придбання багатофункціонального екскаватора-навантажувача● Придбання асенізатору- мулососу● Придбання машини для очистки АС● Придбання вантажного автомобіля до 3,5 т● Реконструкція колодязів із заміною люків на водопровідних та каналізаційних мережах● Придбання насосного обладнання,пультів управління для насосів● Проведення поточних та капітальних ремонтів спецтехніки та обладнання,придбання запасних частин● Оновлення технічно матеріальної бази. В тому числі : - Автогідропідйомник на шасі, дорожня щітка, розкидач дорожніх сумішей.● Облаштування алей пам'яті та місць вшанування загиблим воїнам України.● Проведення поточного ремонту доріг● Реконструкція та стабільна експлуатація нічного вуличного освітлення● Будівництво сміттєперевантажувальної станції на діючому полігоні в м. Мала Виска● Рекультивація діючих місць видалення відходів с. Олександрівка, с. Поліївка, с. Миролюбівка, с. Волуївка, с.Лозуватка
<p>В галузі культури</p>	<ul style="list-style-type: none">● Технічне переоснащення, оновлення матеріально-технічної бази● Організація і проведення культурно-мистецьких заходів, театралізованих свят, тематичних програм, патріотичних та святкових концертів, виставок в клубних закладах громади: організація та проведення творчих звітів та обмінних концертів аматорських колективів територіальної громади; участь аматорів, та аматорських колективів різних вікових категорій у фестивалях, конкурсах районного, обласного всеукраїнського рівня● Організація і проведення культурно-мистецьких заходів, театралізованих свят, тематичних програм, патріотичних та

	<p>святкових концертів, виставок в клубних закладах громади: організація та проведення творчих звітів та обмінних концертів аматорських колективів територіальної громади; участь маторів, та аматорських. колективів різних вікових категорій у естивалях, конкурсах, святах районного, обласного всеукраїнського рівня</p> <p>Капітальні ремонти закладів культури Поточні ремонти закладів культури</p> <ul style="list-style-type: none">• Участь у музичних та мистецьких конкурсах, фестивалях Міжнародного, Всеукраїнського, обласного, районного рівня вихованців дитячої школи мистецтв• Проведення майстер-класів, лекцій, зустрічей з відомими людьми, квестів та інтерактивів, освітні та культурно-просвітницькі програми: збереження історико-культурної спадщини громади• Охорона і збереження культурної спадщини (розробка та виготовлення науково-облікової документації; укладання охоронних договорів; проведення поточних ремонтів об'єктів, їх реставрація; виготовлення та встановлення меморіальних дощок; виготовлення путівників, буклетів; реставрація пам'ятки архітектури – проекту «Туристичний кластер «Маєток поміщиці Кудашевої»)• Створення нових та підтримка діючих укриттів (найпростіших та протирадіаційних)• Заохочення та підтримка обдарованих творчих талановитих дітей та молоді
Інші галузі	<ul style="list-style-type: none">• Топографо-геодезична зйомка 1:2000 (аерофотозйомка) та виготовлення генеральних планів с. Веселе, с. Димине, с. Краснопілка, с. Лозуватка, с. Лутківка, с. Мануйлівка, с. Миролюбівка, с. Новомиколаївка, с. Олександрівка, с. Паліївка, с. Валуївка, с. Тарасівка, с. Червона Поляна, с-ще Вишневе с-ще Заповідне• Розробка проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниці – м Мала Виска, с. Веселе, с. Димине, с. Краснопілка, с. Лозуватка, с. Лутківка, с. Мануйлівка, с. Миролюбівка, с. Новомиколаївка, с. Олександрівка, с. Паліївка, с. Валуївка, с. Тарасівка, с. Червона Поляна, с-ще Вишневе с-ще Заповідне• Інвентаризація земель населених пунктів (в межах) адмінбудівлі, школи, дитсадки та інше за межами населених пунктів• Розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок під землями водного фонду, природно-заповідного фонду, земель с/г призначення (для зміни цільового призначення), для продажу права оренди до 20,0 га, виготовлення технічної документації щодо поділу земельних ділянок для продажу права оренди на земельних торгах• Виготовлення технічної документації щодо експертної грошової оцінки землі для продажу земель комунальної

	власності (не с/х призначення) <ul style="list-style-type: none"> ● Встановлення меж територіальної громади ● Виготовлення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади. Програмні та технічні засоби для забезпечення доступу до даних Державного земельного кадастру (оновлення програмного забезпечення ФЕОДАЛ)
--	---

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче [1]. У таблиці 1.2. наведено положення про узгодженість ДДП із цілями Стратегії розвитку Маловишківської міської об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки. Зауважимо, що визначені у Програмі завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх вплив на довкілля має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі: при визначенні конкретних очікуваних результатів від провадження рішень ДДП та їх характеристик.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Стратегією розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.2.
 Узгодженість основних положень ДДП із положеннями Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки

Основні напрями ДДП	Цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки*			
	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
Охорона здоров'я	○	+	+	○
Освіта	○	+	+	○
Житлово-комунальні господарства	+	+	+	+
В галузі культури	○	+	+	○
Інші галузі	○	○	+	+
Основні напрями ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
	Цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки			

Примітка.* Роз'яснення до Цілей Стратегії розвитку Кіровоградської області:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Конкурентоспроможна інноваційно-спрямована економіка, яка розвивається на засадах смарт-спеціалізації" полягає у створенні оптимальних умов для повного використання і нарощування наявного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення" передбачає виконання завдань і здійснення заходів щодо стабілізації демографічної ситуації в області, забезпеченні рівного доступу до якісної освіти, послуг охорони здоров'я незалежно від місця проживання людей, підвищення матеріального добробуту населення.

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Сталий розвиток усіх територій" передбачає реалізацію комплексу заходів і проектів, спрямованих на усунення диспропорцій у розвитку населених пунктів у сільській і міській місцевості, розвитку соціально-дорожньої інфраструктури, модернізації житлово-комунального господарства і розвиток житлового будівництва.

СЦ.4. - Стратегічна ціль 4. "Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури" визначає завдання і проекти щодо охорони навколишнього природного середовища, формуванню екологічної інфраструктури в області.

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці нижче.

Таблиця 1.3

Узгодженість ДДП із стратегічним цілям державної екологічної політики²

Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **					
Напрямок ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Охорона здоров'я	+	0	0	0	0
Освіта	+	0	0	0	0
Житлово-комунальні господарства	0	0	0	+	0
В галузі культури	+	0	0	0	0
Інші галузі	0	+	0	0	+
Напрямок ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року					

*Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

"Ціль 1." - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

"Ціль 2" - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

"Ціль 3" - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

"Ціль 4" - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

"Ціль 5" - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку³ наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.4.
 Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Напрямок ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Охорона здоров'я	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Освіта	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Житлово-комунальні господарства	0	0	0	0	0	+	+	0	+	0	+	+	0	0	+	0	0
В галузі культури	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	+	0
Інші галузі	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+	0	0
Напрямок ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Цілі сталого розвитку																

Примітка. Розшифровка цілей сталого розвитку:

№ 1. Подолання бідності; № 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства; № 3. Міцне здоров'я і благополуччя; № 4. Якісна освіта; № 5. Гендерна рівність; № 6. Чиста вода та належні санітарні умови; № 7. Доступна та чиста енергія; № 8. Гідна праця та економічне зростання; № 9. Промисловість, інновації та інфраструктура; № 10. Скорочення нерівності; № 11. Сталий розвиток міст і громад; № 12. Відповідальне споживання та виробництво; № 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату; № 14. Збереження морських ресурсів; № 15. Захист та відновлення екосистем суші; № 16. Мир, справедливість та сильні інститути; № 17. Партнерство заради сталого розвитку.

³ https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-06/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

Громада розташована в центральній частині Кіровоградської області (Центр України), на річці Мала Вись, притоці Великої Висі, що належить до басейну Південного Бугу, на межі лісостепу та степу. Клімат – помірно-континентальний. Клімат помірно-континентальний північних степів з недостатнім зволоженням влітку, У другій половині літа на території громади та області часто встановлюється антициклонний тип погоди з високими температурами повітря до + 38 °С та тривалими посухами. Середні температури січня становлять -5,5°С, липня: +20,5°С. Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових.

Більш докладні для території громади метеорологічні показники наведено на схемах нижче, за даними метеостанції Кропивницький [Simulated historical climate & weather data for Kropyvnytskyi - meteoblue].

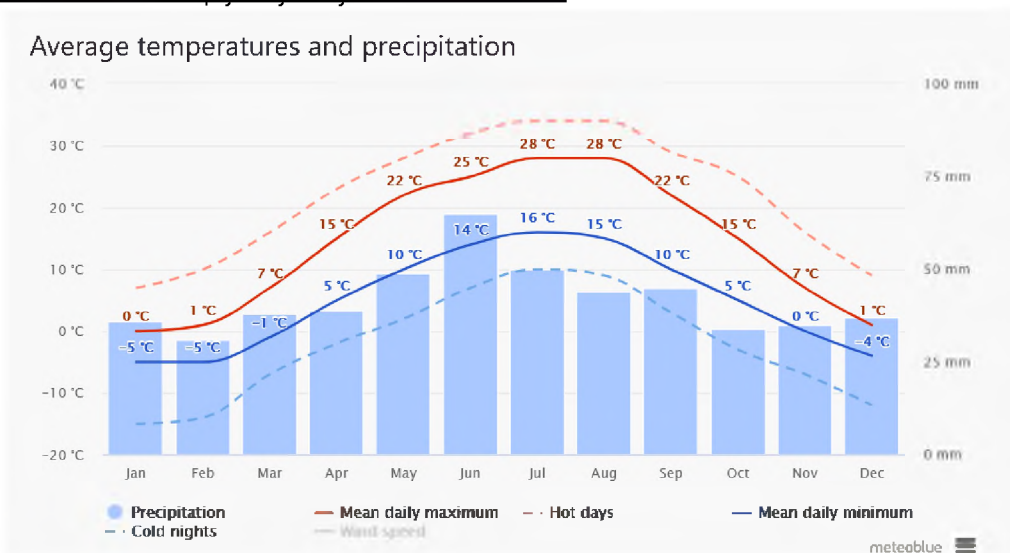

Рис.2.1. Середні температури та опади

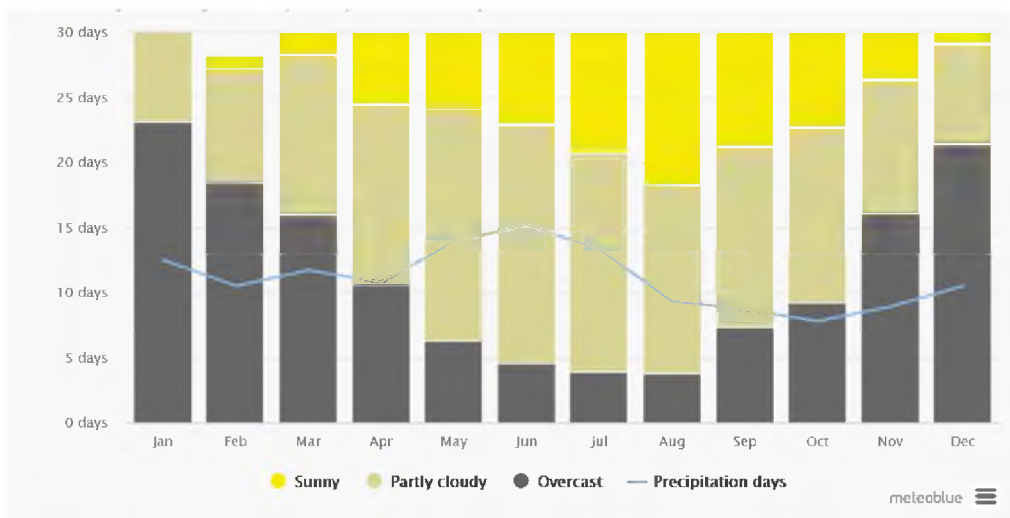

Рис.2.2. Співвідношення кількості сонячних та хмарних днів

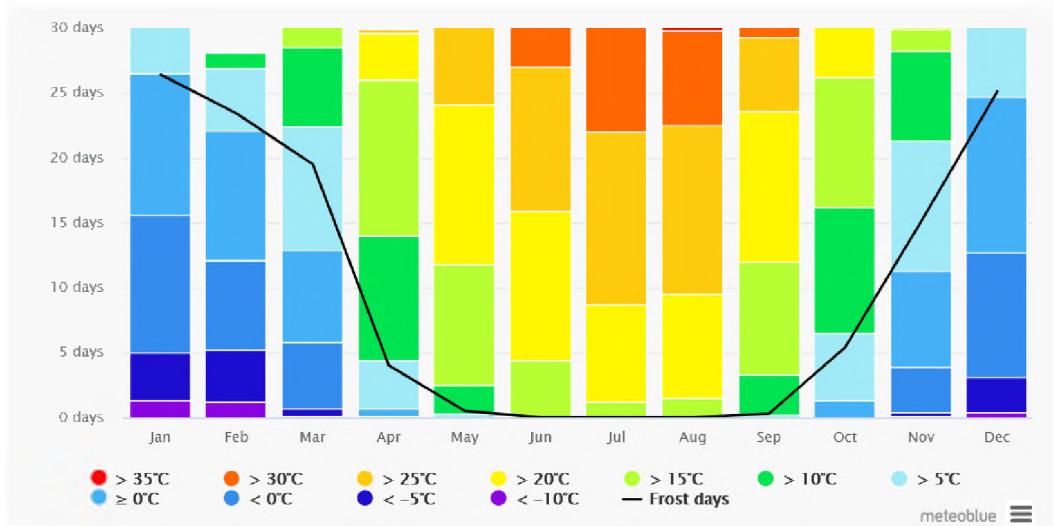

Рис.2.3. Максимальні температури

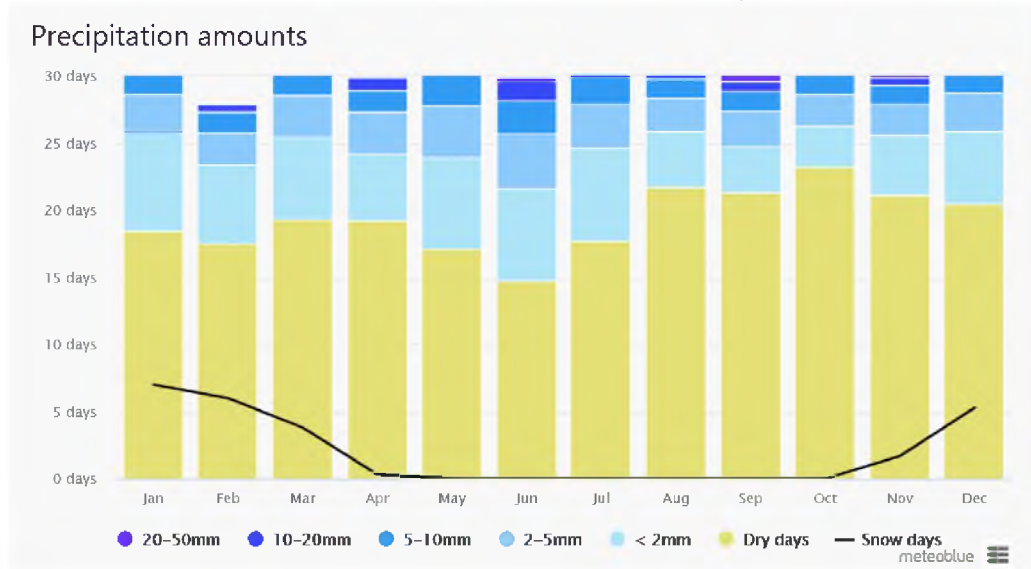

Рис.2.4. Кількість опадів

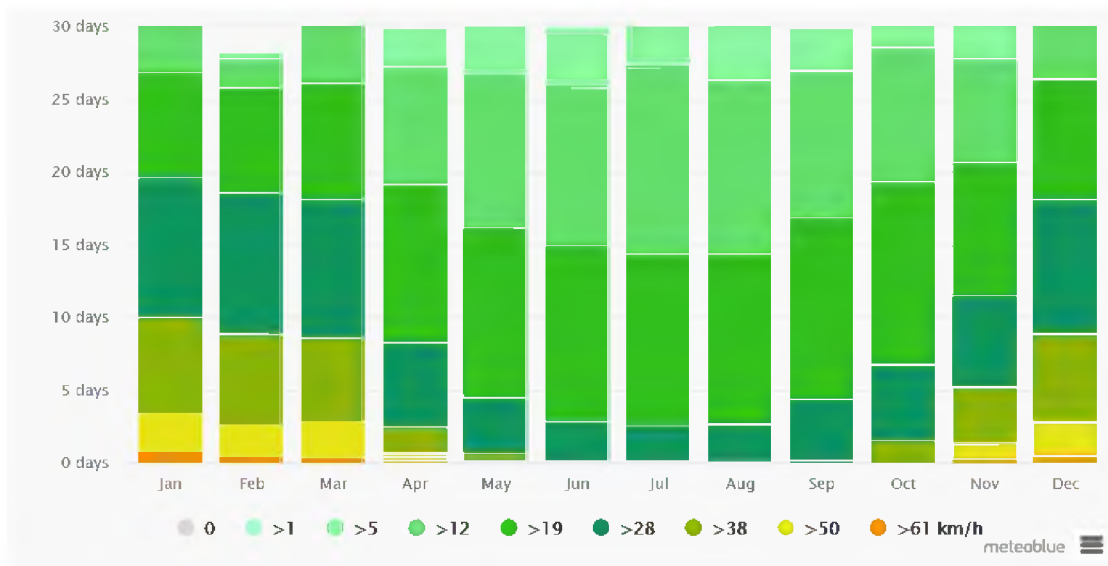

Рис.2.5. Швидкість вітру

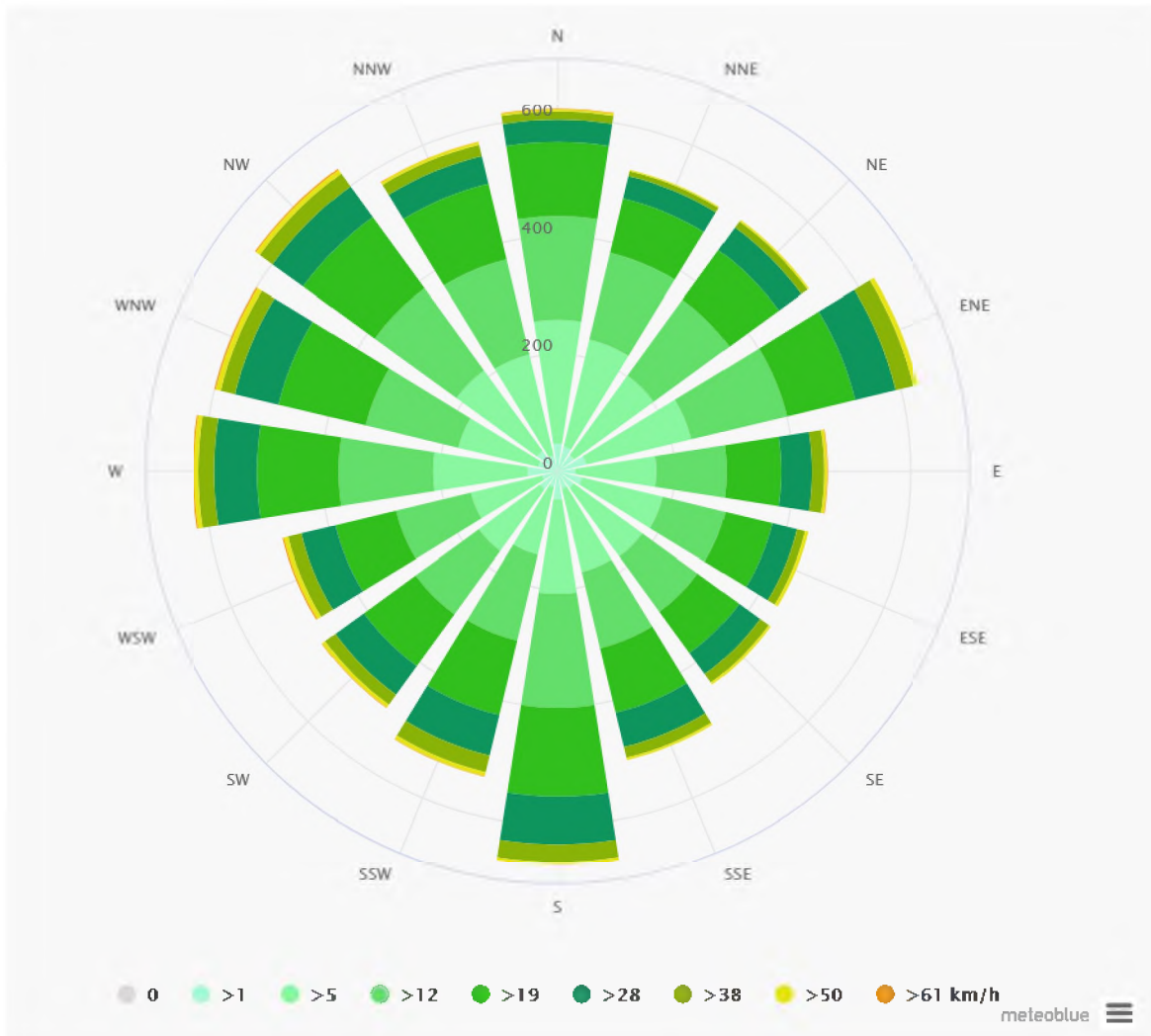

Рис.2.6. Напрями переважаючих вітрів

Зведена інформація середньорічних показників за 2022 рік міститься на рисунку 2.7.

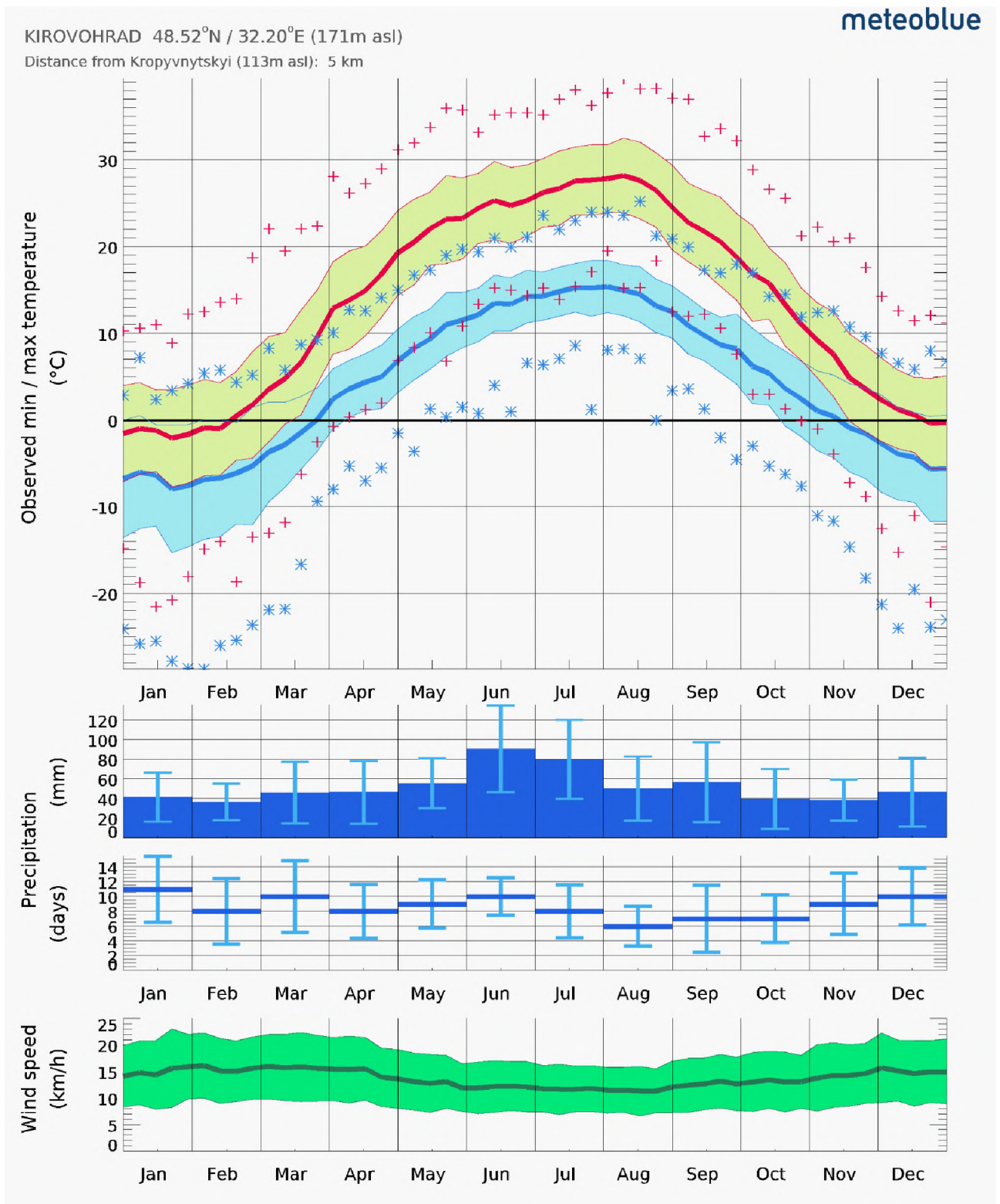

Рис.2.7. Розподіл основних метеопказників по метеостанції Кропивницький

В Маловісківській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється у частому антициклонному типі погоди з високими температурами до + 38 °C та тривалими посухами. Клімату Кіровоградщини властиві і небезпечні явища погоди – такі, як сильні зливи, град, ожеледь, пилові бурі тощо. Нерідкими у степовій зоні є пилові або чорні бурі та

суховії до 25-30 м/с, характерні для осінньо-літнього періоду, які завдають великих збитків господарству зменшенням або повною загибеллю врожаю.

2.2. Стан атмосферного повітря

Нижче наведено перелік суб'єктів господарювання, яким видано дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Основними підприємствами забруднювачами на території громади виступають сільськогосподарські підприємства. Докладні відомості щодо об'єму та складу викидів - не надано.

Таблиця 2.1.

Перелік дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами виданих Департаментом екології, природних ресурсів та паливно-енергетичного комплексу Кіровоградської обласної державної адміністрації для об'єктів II та III групи Кіровоградської області станом на 01.10.2021 року (наведено лише підприємства на території СТГ)⁴

№ пп	Назва підприємства	Місцезнаходження (місце проживання громадянина-субєкта господарювання)	Термін дії дозволу на викиди забруднюючих речовин
1	ТОВ "Технаюг" АЗС № 17	27200, Новоукраїнський район, Маловисківська територіальна громада, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 165 тел. 0504827899	09.09.2021 09.09.2031
2	ПТУ №16	26200, м. Мала Виска, вул. Шевченка, 56 корп.1 тел. 258-5-29-66	05.08.2016 необмежений
3	Кіровоградська філія ПАТ «Укртелеком» ЦТП №4 (АТС адмінприміщення)	26200 м. Мала Виска, вул. Жовтнева, 55 тел. 0522-32-29-65	11.02.2014 необмежений
4	Маловисківська загальноосвітня школа-інтернат I-III ст. Маловисківської районної ради Кіровоградської області (котельня)	26200, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 4/82-а, тел. 05258-5-12-01	17.10.2017-17.10.2027
5	ПрАТ "Кіровоградобленерго" Маловисківський РЕМ	26200, м. Мала Виска, вул. Новомиргородське шосе, 1 тел. 05258-2-26-96	05.06.2018 необмежений
6	ТОВ "Карат"	26200, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 155 тел. 0525-85-32-26	23.07.2018 необмежений
7	ТОВ "ОККО Рітейл" АЗС №3	26200, Новоукраїнський район, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 76-А тел. 067-313-12-72	15.04.2019 необмежений
8	Кіровоградський обласний центр зайнятості (Маловисківська районна філія Кіровоградського ОЦЗ)	26200, м. Мала Виска, вул. Центральна, 68 тел. (0258)5-10-11	23.09.2019 необмежений

⁴ <https://data.gov.ua>

9	ТОВ "Агрофірма Маяк"	26200, Новоукраїнський район, м. Мала Виска, вул. Горького, 48 тел. 05258-5-12-59	21.10.2019 необмежений
10	ТОВ "Веста" (АГЗП)	26200, м. Мала Виска, вул. Європейська, 89 тел. 0503412088	25.11.2020 необмежений
11	КП "Мала Виска-МКП"	26200, м. Мала Виска, вул. Київська, 1 тел. 0525851658	09.12.2020 необмежений
12	ВАТ "Кіровоградгаз" (філія Маловисківське УЕГГ - майданчик № 1)	26200, Новоукраїнський район, м. Мала Виска, вул. Європейська, 86 тел. 0994990232	04.01.2021 необмежений
13	ТОВ "Карат"	26252, Новоукраїнський район, с. Вишневе тел. 0525-85-32-26	23.07.2018 необмежений
14	СТОВ "АФ "Паліївська"	26206, Новоукраїнський район, с. Паліївка тел. 0258-5-14-96	01.12.2020 необмежений
15	ФГ "Жорновий"	26206, Новоукраїнський район, Маловисківська міська об'єднана територіальна громада, с. Паліївка, вул. Мічуріна, 3 тел. 0667108884	25.08.2021 необмежений
16	ТДВ "2-ге ім. Петровського"	27307, Олександрівський район, с. Веселе, вул. Набережна, 16 тел. 0679426593	07.12.2017 необмежений
17	Знам'янська дирекція залізничних перевезень Одеської залізниці ст. Плетений Ташлик	26245 Новоукраїнський район, с. Первомайське, вул. Вокзальна, 3 тел. 0664205440	12.06.2014 необмежений
18	ФГ «Прилуцький»	26243, Новоукраїнський район, С. Олександрівка, Пров. Набережний, 1 Тел. 050-149-70-71	31.03.2017 необмежений
19	ТОВ "Джаз Ойл"	26243, Новоукраїнський район, С. Олександрівка, вул. Садова, 1 Тел. 044-386-05-26	11.07.2018 11.07.2028

Згідно з Регіональною доповіддю на території громади відсутні підприємства, що віднесені до найбільших забруднювачів повітря в області. Біля території громади знаходиться Новокосятинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди. Шахта розташована в с. Олексіївка Маловисківського району Кіровоградської області. Відстань до м. Мала Виска близько 10 км. Згідно Регіональної доповідь про стан довкілля протягом 2021 року здійснювався виробничий контроль за викидами від організованих джерел відповідно до вимог дозволів на викиди забруднюючих речовин. За результатами виробничого контролю перевищень встановлених нормативів викидів організованими

джерелами не зафіксовано. Здійснювався контроль якості повітря на промисловому майданчику та на межі санітарно-захисної зони.

У 2024 році обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел по регіону в порівнянні з попереднім 2023 роком, за даними Головного управління статистики у Кіровоградській області, зменшився на 86,268 тонн і становить 7409,68 тонн (попередні дані). Основними забруднювачами довкілля області є підприємства переробної промисловості, які здійснили 3489,2 тонн викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Згідно даних Стратегії розвитку громади⁵ на території громади розташовані тваринницькі господарства, які можуть виступати джерелами забруднення атмосферного повітря такими речовинами, як метан, сірководень, вуглекислий газ, аміак, пил, оксид азоту, метилмеркаптан, диметиламін, диметилсульфід⁶, які є небезпечними для здоров'я людини.

2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)

Парникові гази (метан, діоксид вуглецю, водяна пара), що утворюються внаслідок антропогенної діяльності, спричиняють посилення парникового ефекту. За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області, викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел Кіровоградської області у 2024 році склали 7,4 тис. т. Аналіз динаміки викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел показав, що обсяги викидів у 2024 році порівняно з 2023 роком зменшились на 0,1 тис. т (див. рис. нижче). Крім цього, суб'єктами господарської діяльності Кіровоградщини за 2024 рік отримано 121 дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, з них 25 об'єктів, які взяті на державний облік і не мають виробництв або технологічного устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування і об'єктів, де відсутні перевищення встановлених значень нормативів гранично допустимих викидів та які не підлягають постановці на державний облік.

Втім, не зважаючи на тенденцію поступового зниження загальної кількості забруднюючих речовин, відзначимо, що значна частина парникові гази, зокрема викиди метану, що є чи не найагресивнішим парниковим газом та надходить в атмосферне повітря від розведення великої рогатої худоби можуть навіть суттєво зростати, адже дана галузь показує зростання за всіма видами забруднювачів повітря у відношенні до 2021 року.

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Газоочисне обладнання підприємств вловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але

⁵

https://www.mviskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichniy_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

⁶ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

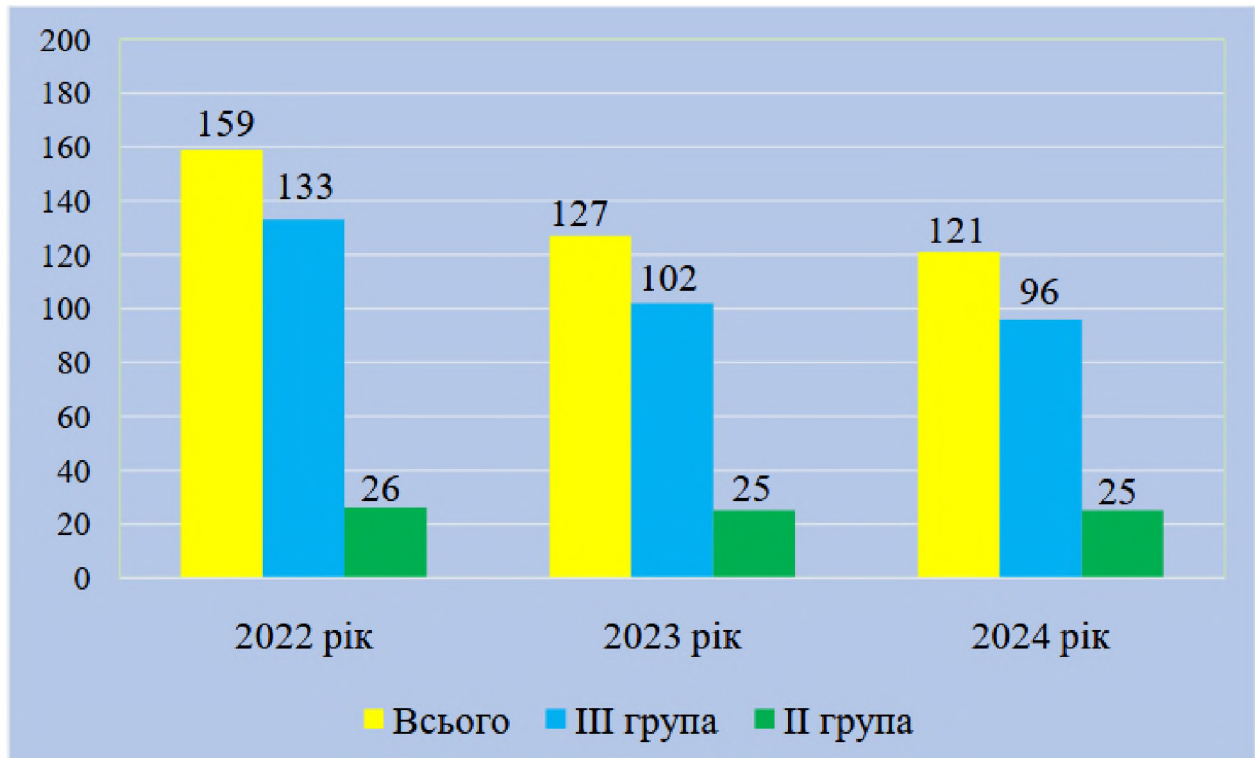

Рис.2.8. Динаміка викидів забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис.тон

Забруднення атмосферного повітря парниковими газами, на території Кіровоградської області загалом також може відбуватися від неорганізованих джерел. Провідними серед них є пожежі зокрема такі, що утворюються внаслідок недбалого господарювання та такі, що утворюються внаслідок військової агресії рф. З початку повномасштабного вторгнення всі області України, зокрема й Кіровоградська, постійно знаходиться під обстрілами. Систематичні обстріли призводять до виникнення пожеж. Внаслідок влучання снарядів зокрема відбуваються загоряння сухої рослинності, що призводить до неорганізованого викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря. Крім того, під час вибухів всі речовини проходять повне окиснення, і продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу, основні з яких — вуглекислий газ та водяна пара — не є токсичними, і шкідливі тільки в контексті глобальних змін клімату, оскільки обидва є парниковими газами.

Прояви глобального потепління відчуються значно сильніше в середніх і високих широтах Північної півкулі (до яких належить територія України), ніж у інших регіонах планети. На рисунках нижче представлено зміни клімату для території МС Кропивницький за останні 40 років. Як джерело даних використовується ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон з 1979 по 2021 рік з просторовою роздільною здатністю 30 км.

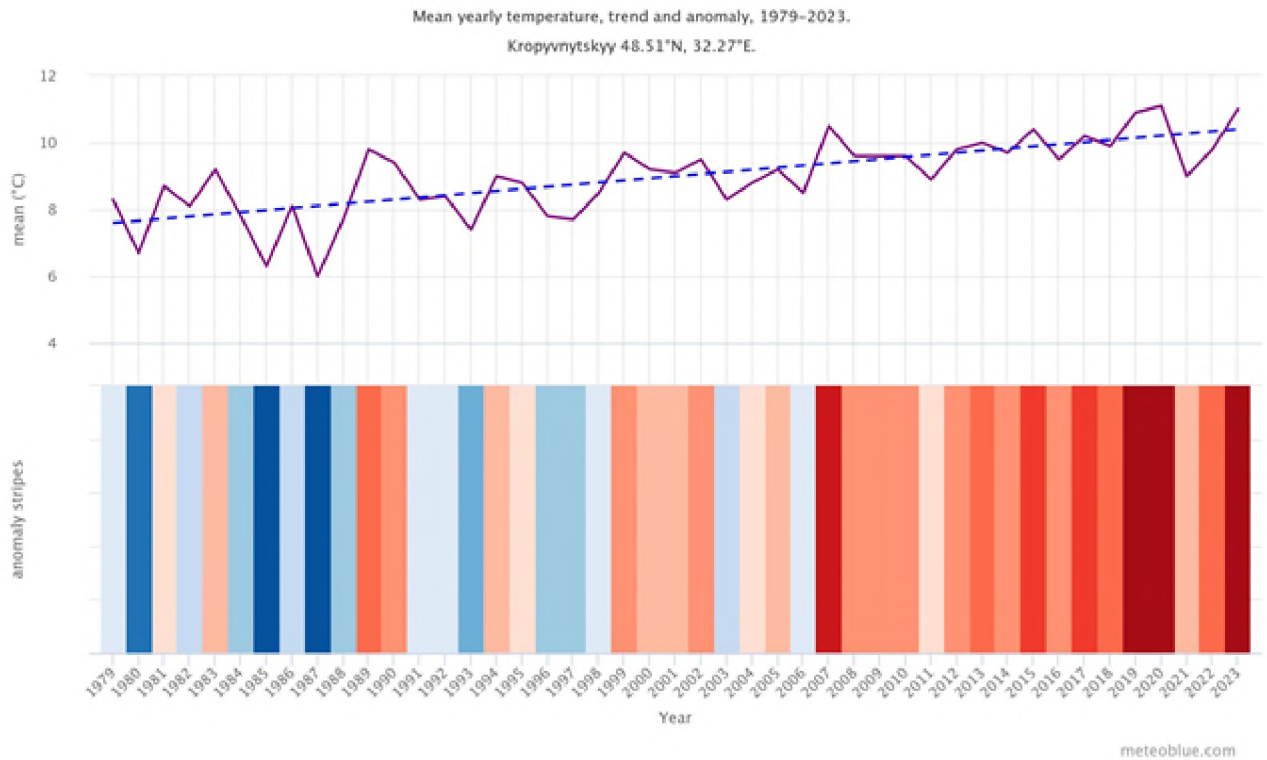

Рис. 2. 9. Річна зміна температури МС Кропивницький ^[4]

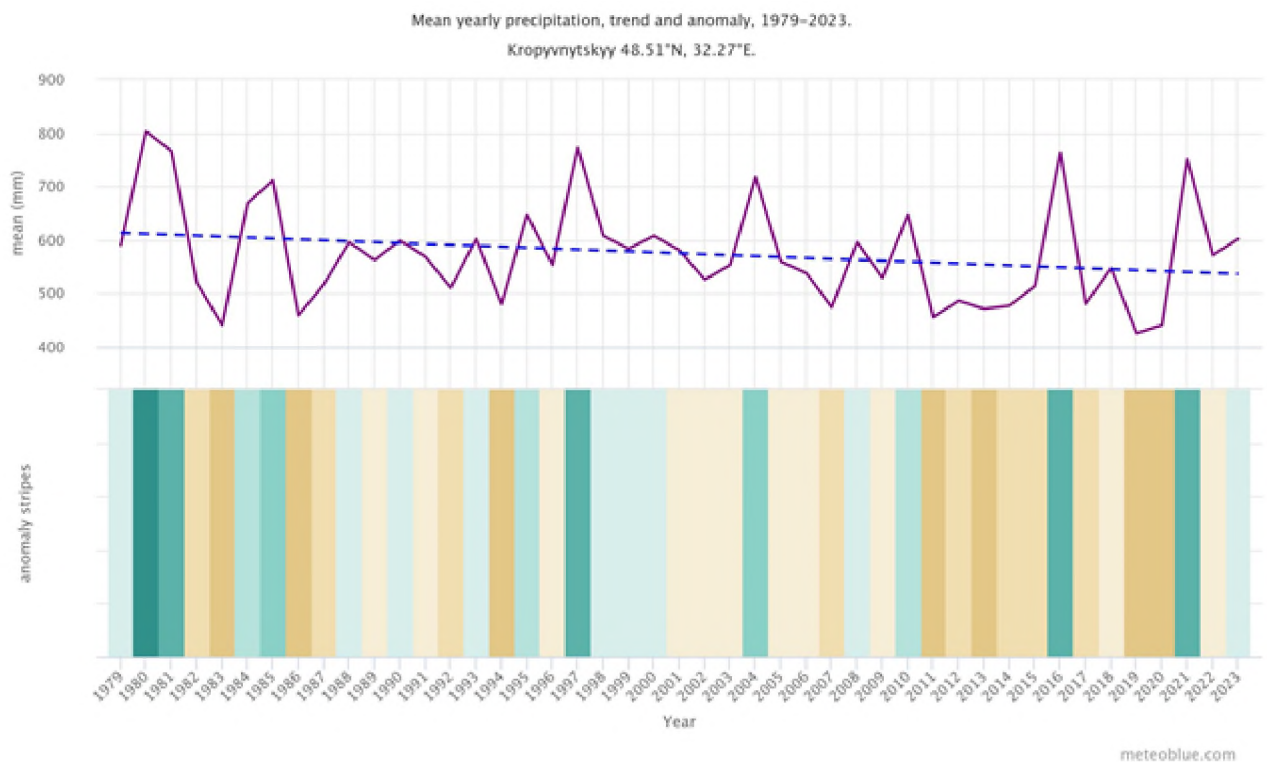

Рис. 2.10. Річна зміна кількості опадів МС Кропивницький ^[4]

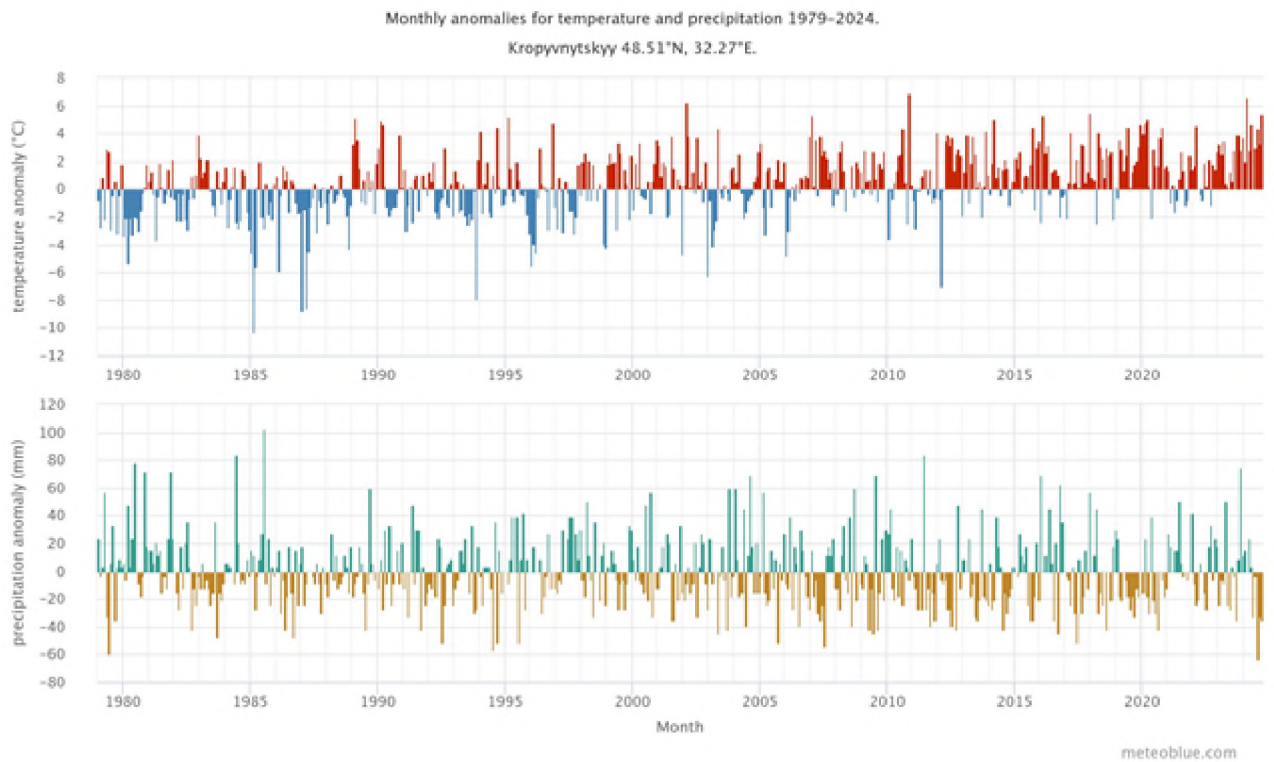

Рис. 2.11. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів МС Кропивницький [4]

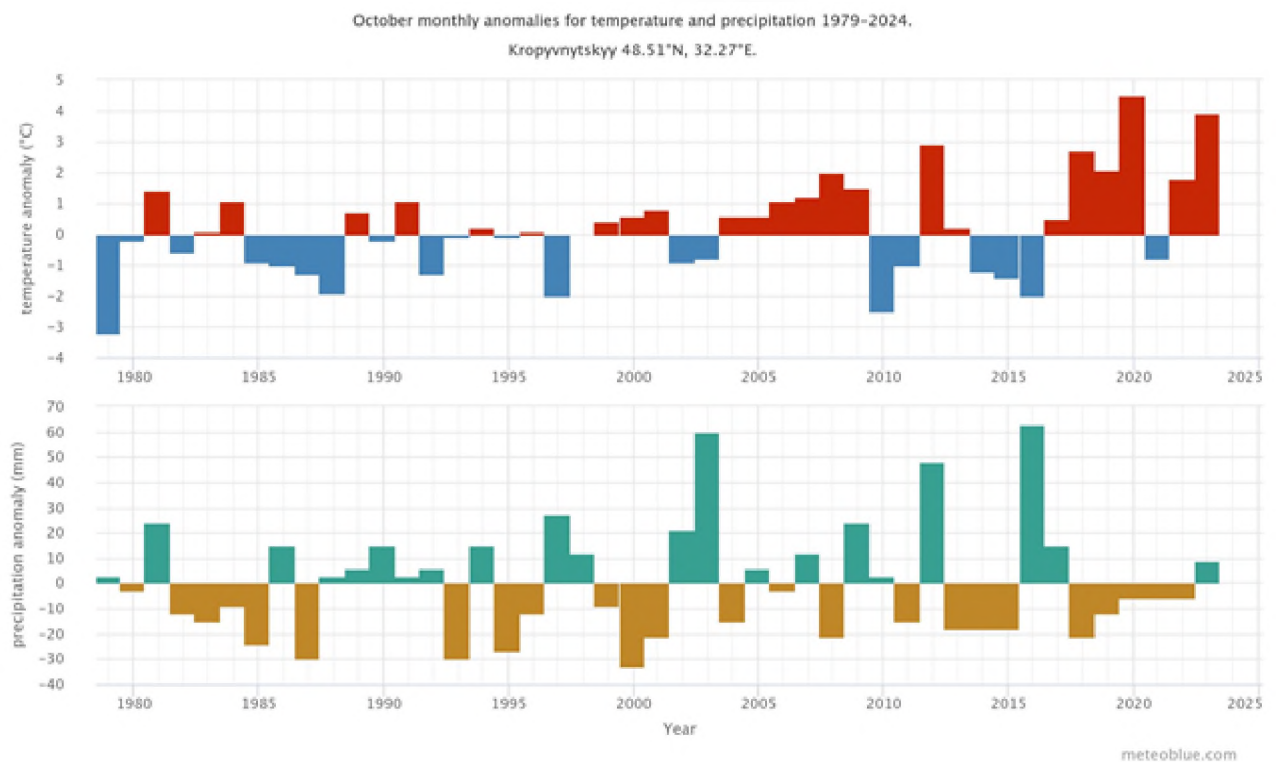

Рис. 2.12. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки МС Кропивницький [4]

[1]

<https://mep.gov.ua/divalnist/naprvamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolynshogo-s-eredovshha-v-ukravini/>

[4] https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/climateobserved/kropyvnytskyy_ukraine_705812

2.4. Радіаційний стан

Результати вимірювань природного радіаційного фону, що створюється випромінюванням природних радіонуклідів та космічного випромінювання, має стабільну динаміку. За результатами спостережень Кіровоградського обласного центру з гідрометеорології, значення радіаційного фону за останні роки не перевищують рівнів природного фону. За даними Кіровоградського обласного центру контролю та профілактики хвороб (<https://kr.cdc.gov.ua/articles/radiatsijnyj-fon-u-misti-kropyvnytskyj-ta-kirovogradskij-oblasti-stanom-na-08-30-sogodni-04-11-2025/>) радіаційний фон в області коливається від 0,07 до 0,22 мкЗВ/год., що не перевищує показник природного фону, характерного для Кіровоградської області. В цілому радіаційна обстановка на території громади залишається стабільно нормальною.

Протягом 2024 року інформації про перевищення за радіоекологічними факторами не надходило. Втім, в умовах російської агресії, що триває на час складання цього огляду, не виключається ймовірність застосування противником ядерної зброї, що може призвести до докорінної зміни радіаційної ситуації та до катастрофічних наслідків для населення та навколишнього середовища.

2.5. Водні ресурси

Згідно економічного профілю громади площа територій, що відносяться до водних об'єктів складає 566,68 га, тобо 1,2% всіх територій.

На території громади протікає річка Мала Вись - ліва притока Великої Висі (басейн Південного Бугу). Довжина річки 40 км, площа басейну 488 км². Долина переважно коритоподібна, завширшки до 2,5—3 км. Річище помірно звивисте, завширшки до 15—20 м. Похил річки 1,7 м/км. Стік регульований невеликими водосховищами і ставками (зокрема в межах міста Малої Виски). Згідно Водного Кодексу України річка відноситься до малих річок, а отже її ПЗС має складати не менше 25 метрів (стаття 88).

Відомості про розташування на території громади пунктів моніторингу та гідрологічних постів не надано.

Згідно відомостей *Державного Водного кадастру*⁷ на території громади: Кількість звітуючих водокористувачів - 2, Забрано із природних водних об'єктів всього - 2,212 млн. куб. м, Забрано у т.ч. із підземних водних об'єктів - 0,16 млн. куб. м, використано свіжої води, всього - 0,47 млн. куб. м, Використано у тому числі на питні і санітарно-гігієнічні потреби - 0,297 млн. куб. м, Використано у тому числі на виробничі потреби - 0,172 млн. куб. м, Використано у тому числі на інші потреби - 0 млн. куб. м, Загальне водовідведення - 0,362 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, всього - 0,361 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: забруднених - 0,286 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: нормативно чистих без очистки - 0,075 млн. куб. м, Скинуто транзитної води - 0,473 млн. куб. м, Оборотно, повторне та послідовне використання - 0,09 млн. куб. м.

Водопостачання міста забезпечує КП "Мала Виска Водоканал", на балансі якого знаходиться - 18 артезіанських свердловин (в тому числі 7 резервні). Експлуатуються підземні води водоносного горизонту тріщинуватої зони кристалічних порід протерозою. *Свердловини потребують встановлення 1-го*

⁷ https://www.davr.gov.ua/fls18/vodokorystuvanna_ter_21.pdf

поясу ЗСО радіусом 30м, який для частини свердловин не може бути витриманий через їх розташування щільній забудові. Проект з визначення параметрів II та III-го поясів ЗСО відсутній.

Охоплення населення міста мала Виска централізованим водопостачанням складає 56,7%. Частина мешканців садибної забудови користується водою з вуличних колективних установок, яких на мережі налічується 9 одиниць. Протяжність водопровідних мереж в громаді складає близько 60 км. Технічний стан водопроводу та каналізації вимагає значних фінансових вкладень, модернізації та ремонту. Інші населені пункти не забезпечені централізованим водопостачанням.

Договір на проведення виробничого контролю якості води укладений з відокремленим підрозділом Маловисківського ВР Кіровоградського ДУ «Кіровоградський ОЛЦ МОЗ України» та проводиться згідно графіку, в тому числі і по виробничому контролю вуличних колонок. Водоносний горизонт на території міста Мала Виска, де провадиться водозабір, має підвищений природній вміст заліза. Згідно результатів моніторингу станом на 2023 рік вода не відповідає вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 за показниками залізо загальне (з показником 0,22-0,45 при нормі 0,2 мг/дм³, в одиночній свердловині до 1,7 мг/дм³), загальна жорсткість (з показником в окремих свердловинах від 8,5 до 16,2 ммоль/дм³ при нормі 7 ммоль/дм³), сухий залишок (відмічено в свердловині мрн "Вись", міський ринок).

За рік в цілому по місту піднято та подано у мережу 168,80 тис. м³ (462,30 м³/добу) води, відпущено усім споживачам 160,00 тис.м³ (438,30 м³/добу), у тому числі на потреби населення 132,50 тис.м³ (363,10 тис. м³/добу), підприємствам, установам, організаціям на господарсько-побутові потреби 27,40 тис. м³ (75,10 тис.м³/добу). Витік та невраховані втрати за рік склали 23,40 м³/добу – 5,1 % від води, поданої у мережу. Власні потреби підприємства – 0,66 м³/добу.

Вуличної водопровідної мережі 54,20 км, з неї ветхої та аварійної 41,30 км (76,2%), внутрішньоквартальної та внутрішньо дворової мережі 2,50 км.

Каналізування м. Мала Виска здійснюється по неповній роздільній схемі. Відведення і очищення побутових стічних вод здійснюється централізованою каналізацією міста.

В межах міста наявні 2 організовані скиди стічних вод КП "Мала Виска Водоканал" в поверхневій водойми - випуск №2 в районі вул. Кондратюка та випуск №3 районі вул.Промениста. Випуски стічних вод після біологічного очищення на локальних очисних спорудах (типу "Біотал"), потужністю відповідно 40 та 15 м³ /добу, здійснюються в р. Мала Вись (Маловисківське водосховище).

Головні каналізаційні очисні споруди міста розташовані за межами міста, на північно-західній околиці, на відстані близько 300м від межі міста. Проектна потужність КОС 720 м³/добу. Фактична потужність за 2018 рік склали 154 м³/добу. Випуск стічних вод після очищення (Випуск №1) здійснюється в р. Мала Вись.

За даними КП "Мала Виска Водоканал" протягом 2019 року було скинуто всього 56,2 тис.м³ в річку Мала Вись, в тому числі з перевищенням допустимих концентрацій речовини згідно ГДС по речовинам БСК, Нафтопродукти, Завислі речовини, Сухий залишок, Хлорид-іони, Нітрит-іони (випуск №1), Нітрат-іони (випуск №2), Азот амонійний, Фосфати, Залізо, Аніонні СПАР. Об'єми скидів стічних вод у 2018 році становили : Випуск №1 - скинуто 52,2 тис.м³; Випуск №2 - скинуто 4,0 тис.м³.

Головні КОС було введено в експлуатацію у 1980 році, мають знос до 90,0% та потребують капітального ремонту. Згідно даних КП «Мала Виска

Водоканал» сумарна одиночна протяжність головних колекторів комунальної системи – 4,70 км, з них ветхих та аварійних 4,30 км (91,5%); вуличної каналізаційної мережі 4,90 км, з неї ветхої та аварійної 0,20 км (4,1%).

Населення забезпечено централізованою каналізацією на 16,2%. Частина садибної забудови не каналізована, мешканці користуються вигребами з наступним вивозом асенізаційними машинами на очисні споруди каналізації.

В 2024 році проведено випробування питної води в громаді із свердловин та шахтних колодязів Кіровоградською регіональною державною лабораторією державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Згідно з протоколами проведених досліджень вода відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4 - 171 -10. Нижче наведено витяги проведених досліджень.

протокол випробувань № 4584 02.10.2024 14:21

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

КІРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

250056 м. Кіровоградський, проспект Європейський, 5В1 Тел. (0522) 30-87-31, 30-87-32 Е-пошта: krlab@dsb.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4584
2 жовтня 2024 р.

Назва об'єкту досліджень: Вода питна із свердловини
Місце і дата вибору: Артезианська свердловина, с. Веселе; згідно заяви від 30.09.2024 року
Відбір зразків згідно з НД: КТ "Мала Земля Володимир", вул. Каліська, 1, м. Мала Земля, Кіровоградська область
Замовник досліджень: Питомиця органістических показників, вмісту нітратів, нітритів, залізо, міді, міді, загальна жорсткість, хлориди, сульфати, сухий залишок, перманганатна окислювальність, мікробіологічних показників на відповідність вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10
Дата досліджень: 30.09.2024 по: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативні значення показника	Результат випробування**	Похибка або невизначеність вимірювання	Відповідність	Метод випробування
Нітрати, нітрити					
Нітрати, $\text{NO}_3/\text{мг/л}$	$\leq 50,0$	0,44	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрити, мг/л	$\leq 3,3$	$< 0,003$	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органістическі показники					
Знах пов'язаний з С. бари	≤ 3	3	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Знах пов'язаний з С. бари	≤ 3	3	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Забарвленість, градуси	$\leq 35,0$	30	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7887:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,58 мг/л)	$\leq 5,5$	2,85	1,5%	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Сухий залишок, бари	≤ 3	3	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Токсичні елементи					
Залізо, мг/л , не більше	1,0	0,496	10,7%	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати, мг/л	$\leq 500,0$	77,5	3%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/48
Хлориди, мг/л	$\leq 350,0$	12,8	3%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, мг/л	$\leq 10,0$	5,80	4%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/48
Окислювальна перманганатна, $\text{мг О}_2/\text{л}$	$\leq 5,0$	4,80	5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сухий залишок, мг/л	$\leq 1500,0$	404,00	1,5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/45
Водневий показник (рН)	6,5 - 8,5	7,3	0,05%	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Мідний, мг/л	$\leq 2,6$	0,16	5%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
Загальні колонії, КУО/100 мл 20°C	≤ 1	менше 1	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
E.coli, КУО/100 мл 37°C	відсутня	не виявлено	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок: Досліджений зразок питної води свердловини за першорядними санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 "Питна вода для води питної, призначеної для споживання людьми".

Інформація про невизначеність вимірювань вноситься в експертний висновок, якщо вона стосується вірогідності або застосування результату випробування, якщо цього зображує замовник або якщо невизначеність впливає на відповідність даним, зазначеним в умовних умовах.

Примітки:
* - компетентність лабораторії для зазначених методів не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.
** - результати стосуються зразку, що виводився випробування.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

протокол випробувань № 4584 02.10.2024 14:21

Передрукуючи протокол без згоди лабораторії зберігаючи. Копія протоколу дійсна лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора Кіровоградської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів
В.В. Зайна

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:
Зав. бактеріологічним відділом
Зав. токсикологічним відділом
Кожушко О.Т.
Бондар А.О.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4585

02.10.2024 14:22

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

КІРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

25006 м. Кіровоград, проспект Героїв Баталії, 5/81 Тел: (0522) 30-87-81; 30-87-82 Е-mail: kirovd@rps.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4585 2 жовтня 2024 р.

Назва об'єкту дослідження: Вода питна із свердловини
Місце і дата вибору: Артемівська смирлозна, Польова, згідно заявки від 30.09.2024 року
Місце зразків з'явилось з ПД: КПП "Мала Виска Водова", вул. Кобзарів, 1, м. Мала Виска, Кіровоградська область
Замовник дослідження: Вишківська територіальна громада
Мета дослідження: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, залізо, амонію, рН, жорсткості, хлоридів, сульфатів, сумарної жорсткості, перманганатної окиснювальності, мікробіологічних показників як відповідності вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10

Дата дослідження: 30.09.2024 рік: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Table with 6 columns: Назва показника, Нормативне значення показника, Результат випробування**, Похибка або невизначеність вимірювань, Вимоги про відповідність, Мета випробування. Rows include Nitrate, Nitrite, Organoleptic indicators, Taste elements, Physico-chemical indicators, and Microbiological indicators.

Висновок: Досліджений зразок води методі із свердловини за перевіреними санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 "Технічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною".

Інформація про невизначеність вимірювань вноситься в експертний висновок, якщо вона стосується вірності або застосування результату випробування, якщо цього потребує замовник або якщо невизначеність впливає на відповідність, ліцензую, заявленого в технічних умовах.

Примітка: * - компетентність лабораторії для зазначених методів: не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

** - результати стосуються зразку, що пройшов випробування.

Ф 7.8/06 (сервіс 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4585

02.10.2024 14:22

Передруківка протоколу без згоди лабораторії заборонена. Копії протоколу дійсні лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ В.В. Зайна

ВІДПОВІДАЛЬНИ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:

Зав. бактеріологічним відділом
Зав. токсикологічним відділом

Handwritten signatures of the responsible persons

Кожушко О.Т.
Бондар А.О.

Ф 7.8/06 (сервіс 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4586

02.10.2024 14:32

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

КІРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

25005 м. Кролевишинь, проспект Свободи, 58/1 Тел. (0522) 30-87-51, 30-87-52 E-mail: krlab@dsps.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4586 2 жовтня 2024 р.

Назва об'єкту досліджень: Вода питна із свердловни
Місце і дата відбору: Артезанська свердловина Кодратюк, згідно акти від 30.09.2024 року
Відбір зразків згідно з НД: КТ "Мала Віска Рододана", вул. Кобзарів, 1, м. Мала Віска, Кіровоградська область
Замовник досліджень: Відомості організаційних показників, вмісту нітратів, нітритів, залізо, амонію, рН, загальна жорсткість, калорія, сульфати, сухий залишок, перманганатна окиснюваність, мікробіологічні показники на відповідність вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10
Дата досліджень: 30.09.2024 по: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Table with 6 columns: Назва показника, Нормативне значення показника, Результат випробування, Похибка або невизначеність, Діагностика при відхиленні, Метод випробування. Rows include Nitrate, Nitrite, Organoleptic indicators, Toxic elements, Physical-chemical indicators, and Microbiological indicators.

Висновок: В перерахованій санітарно-хімічних та мікробіологічних показників у зразку води питної із свердловни не відомо відповісти вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною" існуючої показник загальна жорсткість.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Страниця 1 із 2

протокол випробувань № 4586

02.10.2024 14:32

Інформація про відповідність змійованих вмістів в експертній висновку, якщо вона стосується відповідності або застосування результатів випробувань, якщо цього потребує замовник або якщо невизначеність впливає на відповідність діапазону, зазначеного в технічних умовах.

Примітка:

* - компетенція лабораторії для зазначених методів не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

** - результати стосуються зразку, що пройшов випробування.

Перезукупання протоколу без згоди лабораторії заборонено.

Копія протоколу дійсна лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.В. Зайна

ВІДПОВІДАЛЬНИ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:

Зав. бактеріологічним відділом
Зав. токсикологічним відділом

Кожушко О.Т.
Бондар А.О.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Страниця 2 із 2

протокол випробувань № 4587

02.10.2024 14:26

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

КІРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

25006 м. Кіровоградський, проспект Свободи/Вісності, 58/1 Тел. (0522) 50-87-51; 50-87-52. Е-пошта: krlab.dps@dsos.gov.ua

20119
Випробування

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4587
2 жовтня 2024 р.

Назва об'єкту досліджень: Вода питна із шахтного колодезя
Місце і дата відбору: Шахтний колодезь, с. Павликів, згідно заявки від 30.09.2024 року
Відбір зразків згідно з НД: зразок відбірний замовником, НД не зазначено
Замовник досліджень: КП "Мала Віска Водоканал", вул. Кайбаска, 1, м. Мала Віска, Кіровоградська область
Мета досліджень: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, залізо, мanganу, рН, загальної жорсткості, хлоридів, сульфатів, сухий залишок, перманганатна окиснювальність, мікробіологічних показників за відповідності вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10
Дата досліджень: 30.09.2024 №: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативне значення показника	Результат випробування**	Помилка або невизначеність вимірювань	Відповідність	Метод випробування
Нітрати, нітрити					
Нітрат, NO ₃ /мг/л	<= 50,0	0,89	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрит, м/л	<= 3,3	<0,003	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органолептичні показники					
Запах при 120 град. С, бали	<= 3	2	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Запах при 60 град. С, бали	<= 3	2	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Забарвленість, градуси	<= 35,0	15	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7887:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,58 мг/л)	<= 3,5	2,05	1,5 %	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Смак і промінь, бали	<= 3	2	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Товщинні елементи					
Залізо, мг/л, не більше	1,0	0,314	10,7 %	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати мг/л	<= 500,0	108,2	3%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/43
Хлориди мг/л	<= 350,0	51,1	5%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, ммоль/л	<= 10,0	8,50	4%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/40
Окиснювальність перманганатна, мг O ₂ /л	<= 5,0	2,00	5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сухий залишок, мг/л	<= 1500,0	606,00	1,5 %	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/45
Водневий показник (рН)	6,5 - 8,5	7,2	0,05 %	відповідає	ДСТУ 4077-2001
Амоній, мг/л	<= 2,6	0,01	3%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
Загальні коліформні, КУО/100 куб.см	<= 1	менше 1	не визначалася	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
Е.колі, КУО/100 куб.см	відсутність	не виявлено	не визначалася	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок: Досліджений зразок води питної з шахтного колодезя за переліченими фізико-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною".

Інформація про невизначеність вимірювань вноситься в ексцелітний вивід, якщо вона стосується вірогідності або застосування результатів випробувань, якщо цього потребує замовник або якщо невизначеність впливає на відповідність даного зразка, замовленого в певних умовах.

Примітка: * - компетентність лабораторії для зазначених методик не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

** - результати стосуються зразку, що пройшов випробування.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4587

02.10.2024 14:26

Передруккування протоколу без згоди лабораторії заборонено.

Копія протоколу дійсна лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Кіровоградської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів
В.В. Зайна

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:

Зав. бактеріологічним відділом
Зав. токсикологічним відділом

Кожушко О.Т.
Бондар А.О.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4588

02.10.2024 14:27

Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

**КИЇВСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
 З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**

25005 м. Коммунальний, проспект Сергія Герасименка, 58/1 Тел. (0522) 93-87-51, 36-87-52 E-mail: krlab@spz.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4588
 2 жовтня 2024 р.

Назва об'єкту досліджень: Вода питна із шахтного колодезя
Місце і дата збору: Шахтний колодезь, с. Випливець, закладено званій від 30.09.2024 року
Відбір зразків згідно з ПД: зразок відібраний зазначеним, ПД не зазначено
Замовник дослідження: КП "Мала Виска Розкошана", вул. Київська, 1, м. Мала Виска, Кіровоградська область
Мета дослідження: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, залізо, амонію, рН, загальної жорсткості, хлоридів, сульфатів, сухий залишок, перманганатна окиснюваність, мікробіологічних показників за відповідністю вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10
Дата дослідження: 30.09.2024 **№:** 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативна значення	Результат випробування**	Помилка або невизначеність, %	Відомість про відповідність	Метод випробування
Нітрати, нітрити					
Нітрати, (NO ₃) мг/л	<= 50,0	2,21	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрити, мг/л	<= 3,3	<0,003	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органолептичні показники					
Запах при 120 град. С, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Запах при 60 град. С, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Забарвленість, г/мл	<= 35,0	20	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7887:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,28 мг/л)	<= 3,5	1,64	1,5%	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Смак і прожиток, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Токсичні елементи					
Залізо, мг/л, не більше	1,0	0,305	10,7%	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати, мг/л	<= 500,0	40,2	2%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/143
Хлориди, мг/л	<= 350,0	24,1	2%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, ммоль/л	<= 10,0	5,50	4%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/140
Окиснюваність перманганатна, мг О ₂ /л	<= 5,0	1,50	5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сухий залишок, мг/л	<= 1500,0	430,00	1,5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/45
Водневий показник (рН)	6,5 - 8,5	6,9	0,05%	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Амоній, мг/л	<= 2,6	0,01	5%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
Загальні колонії, КУО/100 мл	<= 1	менше 1	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
E.coli, КУО/100 куб.см	відсутність	не виявлено	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок: Досліджений зразок води дитячої шахтного колодезя за перевіреними санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною".

Інформація про невідповідність вимірювань вноситься в електронний звіт, якщо вона стосується відповідності або застосування результатів випробувань, якщо цього потребує замовник або якщо невідповідність впливає на відомість, ділянку, зазначену в технічних умовах.

Примітка:

* - компетенція лабораторії для зазначених методик за підтвердження НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

** - результати стосуються зразку, під профілем випробування.

Ф 7.8.06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4588

02.10.2024 14:27

Передруківлення протоколу без згоди лабораторії заборонено.

Копії протоколу дієві лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 В.о. директора Кіровоградської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів
 В.В. Заліва

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:

Зав. бактеріологічним відділом
 Зав. токсикологічним відділом

(Signatures)
 Коваленко О.Т.
 Бондар А.О.

Ф 7.8.06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4589 02.10.2024 14:29

державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

КІРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ
23606 м. Кропивницький, проспект Європейський, 58/1 Тел. (0522) 30-87-51, 10-87-52 Е-пошта: zsl@kroplab.com.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4589
2 жовтня 2024 р.

2019
Випробування

Назва об'єкту дослідження: Вода питна із шахтного колодезя
Місце і дата збирання: Шахтний колодезь, с. Заповідне,гідно заван від 30.09.2024 року
Вибір зразків згідно з НД: зразок вибраної заміною, НД не зазначено
Завантажені документи: КП "Мала Віска Вожевова", вул. Київська, 1, м. Мала Віска, Кіровоградська область
Мета дослідження: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, залізо, вмісту рН, загальної жорсткості, хлоридів, сульфатів, сухий залишок, перизогоната окислюваність, мікробіологічних показників на відповідність вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10
Дата дослідження: 30.09.2024 №: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативне значення показника	Результат випробування**	Помилка або невизначеність випробувань	Відомість про відповідність	Метод випробування
Нітрати, нітрити					
Нітрати, (NO ₃) мг/л	<= 50,0	1,77	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрити, мг/л	<= 3,3	<0,003	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органолептичні показники					
Запах при 20 град. С, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Запах при 60 град. С, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Забарвленість, градуси	<= 35,0	20	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7887:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,58 мкг/л)	<= 3,5	1,73	1,5%	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Смак і гіркота, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Токсичні елементи					
Залізо, мг/л, не більше	1,0	0,303	10,7%	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати, мг/л	<= 500,0	11,2	2%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/43
Хлориди, мг/л	<= 250,0	15,6	2%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, ммоль/л	<= 10,0	5,40	4%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/40
Окиснювальність перманганатна, мг О ₂ /л	<= 5,0	1,52	5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сухий залишок, мг/л	<= 1500,0	473,00	1,5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/45
Більшеї вміст хлоридів (г/л)	6,3 + 8,5	7,4	0,03%	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Амоній, мг/л	<= 2,6	<0,010	2%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
За наявності колоній, КУО/100 куб.см	<= 1	менше 1	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
Е.колі, КУО/100 куб.см	відсутність	не виявлено	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок:
Досліджений зразок води питної з шахтного колодезя за перебігом санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною".

Інформація про невизначеність шкідливих наслідків в аналітичній практиці, якщо вона стосується вірогідності або застосування результатів випробувань, якщо цього потребує замовник або якщо невизначеність впливає на відповідність даним, зазначеним в технічних умовах.

Примітка:
* - компетентність лабораторії для зазначених методів не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.
** - результати стосуються зразку, що пройшов випробування.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 з 2

протокол випробувань № 4589 02.10.2024 14:29

Передруккування протоколу без згоди лабораторії заборонено.
Копія протоколу дієва лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.В. Заліва
В.О. директора Кіровоградської регіональної державної лабораторії державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:
Зав. бактеріологічним відділом
Зав. токсикологічним відділом

Кожушко О.Т.
Бондар А.О.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 з 2

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення. Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Неприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням

неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезараження питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезараження здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Мікробіологічна оцінка якості вод з огляду на епідемічну ситуацію [<https://drive.google.com/file/d/1HffhDVoEon5F1l11u4rIIITCQMAeyg7lD/view>].

Епідемічна ситуація з інфекційних захворювань в області в 2022 році по більшості інфекцій була відносно стабільною. Незареєстровано спалахів та групових випадків захворювань пов'язаних з об'єктами водопостачання.

Зауважимо, що поруч із громадою на відстані 10 км від м. Мала Виска розташована Новокостянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди. Виробничі комплекси Новокостянтинівської шахти є основним джерелом техногенного впливу на поверхневі води прилеглої території. Основним фактором техногенного впливу на поверхневі води є скид шахтних вод після очищення в р. Інгул, Кільтень та Мала Вись. Скид здійснюється відповідно до затверджених гранично-допустимих скидів (ГДС). Внаслідок скиду підвищення вмісту радіоактивних компонентів у поверхневих водах не відбувається. У всіх населених пунктах у воді джерел господарсько-питного водопостачання активність урану природного не перевищує рівні дії для природних радіонуклідів, визначених нормативами НРБУ-97.

Загалом для Кіровоградської області, де провідним впливом на якість водних ресурсів є рослинництво, можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту рослин (ЗЗР) може призвести до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми; використання нафтохімікатів для сільськогосподарських машин може призвести до забруднення води продуктами нафтохімії. Окрім того, можливе виснаження водних ресурсів через зрощення та глобальне потепління. Таке виснаження може призвести до зміни структури природного водостоку, зміни рівня ґрунтових вод і таким чином вплинути на різні водні та наземні екосистеми на великих територіях.

[1]

<https://mepr.gov.ua/divalnist/naprvamkv/ekologichnvi-monitorvng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolvshnogo-s-eredovvshha-v-ukravini/>

[2] <https://mepr.gov.ua/divalnist/naprvamkv/ekologichnvi-monitorvng/ekologichni-pasportv/>

[5] Державне агентство водних ресурсів України <http://geoportal.davr.gov.ua:81>

2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра

На основі аналізу відкритих джерел даних видно, що можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

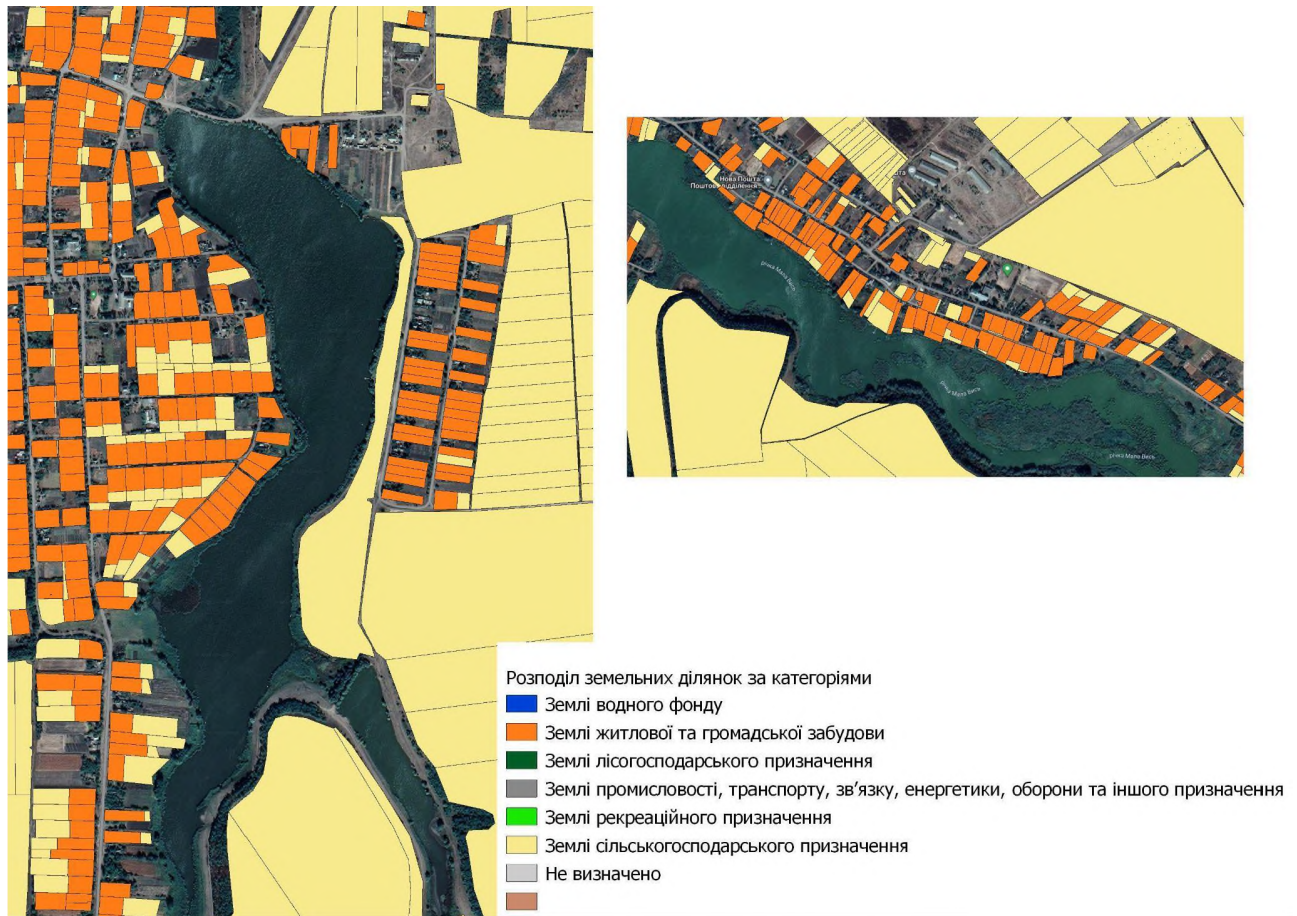

рис.2.13. Приклади ймовірних місць порушень ПЗС в межах громади

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування

транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Звертаємо увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В перспективі при розробленні містобудівної документації, в тому числі комплексного плану громади, відповідні території мають бути визначені.

Загальна площа Маловисківська громади – 38402,89 га. Розподіл земель надано на територію Маловисківської МТГ та наведено нижче. Серед усіх категорій земель згідно наданих даних найбільшу площу займають сільгоспіддя, а саме близько 84,96%.

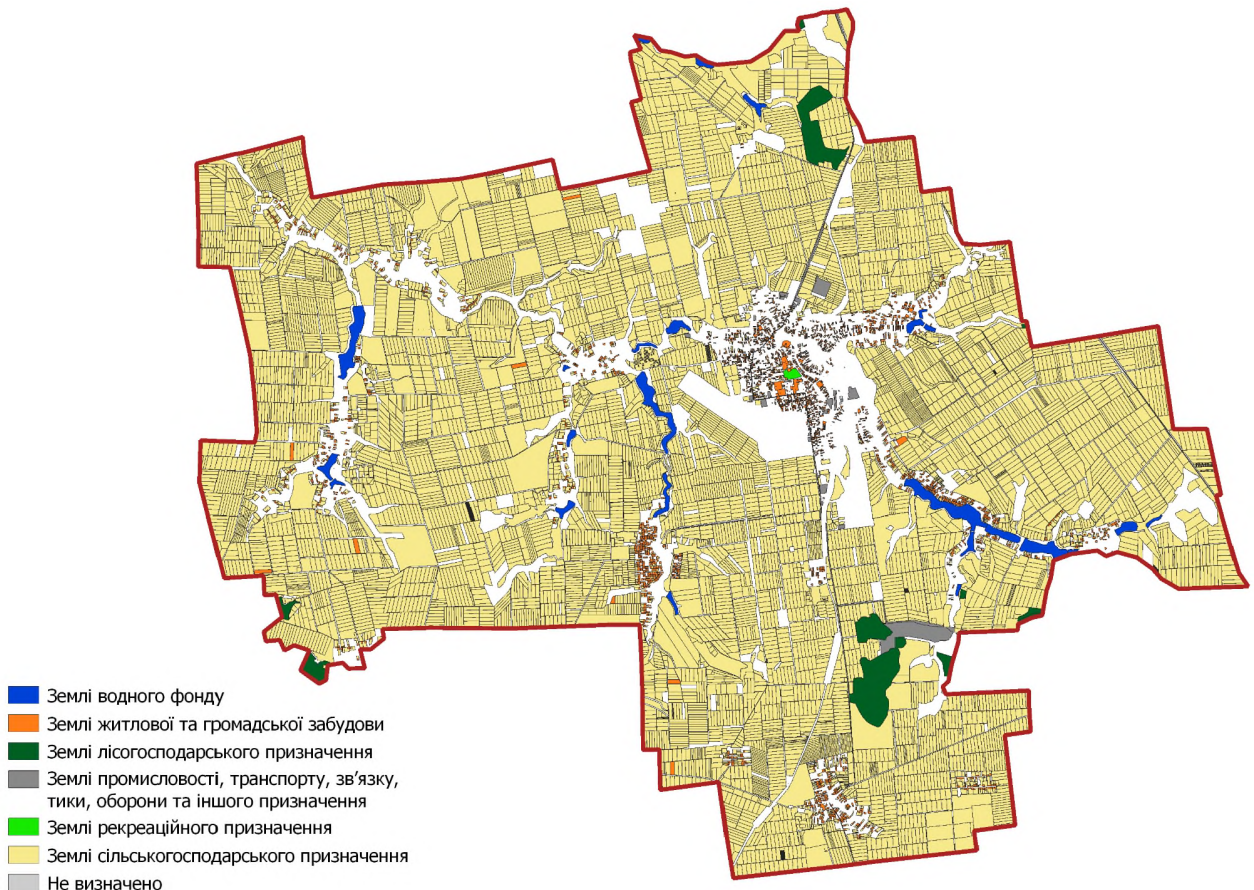

рис. 2.14. Розподіл земельних ділянок в Маловисківській МТГ

Таблиця 2.2
 Структура земель Маловисківської МТГ

Назва	Площа, га	%
Загальна площа земель	38402,89	100
Сільськогосподарські землі, у тому числі:	32626,42	86
сільськогосподарські угіддя, з них:	32626,42	86
рілля	32626,42	77
багаторічні насадження	-	-
сіножаті	-	-
пасовища	-	-
під господарськими будівлями і дворами	-	0,6
під господарськими шляхами і прогонами	-	-
землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	-	-
Землі лісогосподарського призначення, у тому числі:	2151,13	6
лісові землі	-	-
чагарники	-	-
Забудовані землі, у тому числі:	2931,35	6
землі житлової та громадської забудови	1812	0,6
землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	1119,35	4
Землі рекреаційного призначення	127,31	0,4
Землі природно заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	126,7	0,2
Землі оздоровчого призначення	0,61	0,03
Землі історико-культурного призначення	-	-
Відкриті заболочені землі	-	-
Води	566,68	1,2

Землі запасу	-	-
--------------	---	---

Основу економіки формують підприємства аграрного сектору: сільськогосподарські підприємства та підприємства переробної галузі, а також обслуговуючі організації. Підприємства спеціалізуються в основному на виробництві та переробці сільськогосподарської продукції, в галузевій структурі сільського господарства рослинництво становить 92%, тваринництво – 8 % (за даними Стратегії розвитку громади).

Підприємства тваринництва можуть виступати забрудниками ґрунтів, підземних та поверхневих вод⁸.

Землекористування в Маловисківській громаді супроводжується загрозою високого рівня розораності схилих земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі.

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

З іншої сторони, частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від гірничо-видобувної промисловості. Територія громади знаходиться у зоні підвищеного радіологічного впливу (близькість підприємства Новокосятинівська шахта ДП «Схід ГЗК») - видобування уранової руди. Шахта розташована в с. Олексіївка Маловисківського району Кіровоградської області. Відстань до м. Мала Виска близько 10 км.

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля в області є наступні проблеми: внаслідок постійного антропогенного впливу на сільськогосподарські землі зростають винос гумусу з родючого шару ґрунту та ерозійні процеси. Негативний баланс гумусу складає більше 3 ц з га. Причиною цього є те, що органічні та мінеральні добрива вносяться до ґрунту періодично і в недостатній кількості, збільшилися площі посіву культур, що виносять підвищену кількість поживних речовин з ґрунту, насамперед соняшника, який в останні роки займає 20 і більше відсотків посівних площ. Ці та інші факти порушення природоохоронного режиму використання сільськогосподарських земель ведуть до її деградації та мінералізації.

Розорюваність земель області складає 85,3 %. Вирощування культур інтенсивного мінерального живлення, зменшення внесення органічних добрив, поширення процесів ерозії призводить до від'ємного балансу гумусу в ґрунтах. Через ерозійні процеси площа ярів перевищує 3,5 тис. га, а площа деградованих та малопродуктивних земель склала 270 тис. га.

Зважаючи на це і враховуючи кліматичні особливості (часті відлиги, різка зміна температури під час весняного сніготанення, весняні суховії, зливовий характер

⁸ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

опадів в талий період), а також знищення лісової та трав'янистої рослинності на крутосхилах, неправильне розміщення доріг та інших лінійних об'єктів на місцевості сприяють інтенсивному розвитку ерозійних процесів. Водна ерозія ґрунтів проявляється в усіх районах області на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Збереження на сьогодні високого рівня розораності угідь, в тому числі на схилах, при значному розширенні площі просапних культур та практично повного припинення виконання комплексу робіт по захисту ґрунтів призводить до розвитку небувалих ерозійних і деградаційно-руйнівних процесів, що створює загрозу економічній безпеці області.

Географічне розташування зумовило наявність родючих чорноземних ґрунтів, серед яких переважають звичайні та південні на лесових породах. У межах території громади переважають реградовані чорноземи; навколо – потужні чорноземи середньогумусні із вмістом гумусу трохи більше 5,5% та малогумусні із вмістом гумусу близько 5,0%. Таким чином, оцінка родючості за агро виробничою групою зазначених ґрунтів коливається у діапазоні 73-80 балів, що відповідає високій урожайності близько 18,76 - 20,56 ц/га.

За рівнем здатності до міграції і накопичення забруднюючих речовин геохімічні ландшафти північного сходу області здатні до самоочищення; в свою чергу, території південного заходу мають низьку здатність до самоочищення.

На території громади представлені основні типи ґрунтів Кіровоградської області.

Для області характерні переважно чорноземними ґрунтами з високою природною родючістю. У північній частині області переважають чорноземи потужні малогумусні із вмістом гумусу 5,0% та середньогумусні із вмістом гумусу трохи більше 5,5%. Значні площі тут займають чорноземи в різному ступені реградуровані, а також чорноземи опідзолені, темно-сірі опідзолені та сірі опідзолені ґрунти. Для південно-східних районів найпоширенішими ґрунтами є чорноземи звичайні, середньо- та малогумусні, а в південній частині – чорноземи звичайні малогумусні малопотужні, присутні незначні поклади карпатських ґрунтів. За механічним складом ґрунти північних районів – важкосуглинкові, південних – легкосуглинкові, а в Придніпров'ї – легко- та середньосуглинкові. У всіх районах області на схилах залягають еродовані аналоги ґрунтів[1].

Особливості використання території провокують низку проблем, що характерні для області загалом. Висока розораність території області (85,3 %) та екстенсивне освоєння земель у минулому призвели до їх деградації та зниження родючості. Найвагомішими трансформувальними процесами, які зумовили порушення структурно-функціональної організації ландшафтів, були заміна природних еколого-стабілізуювальних угідь орними землями та формування антропогенних типів ландшафтів – агроландшафтів, які належать до спрощених та нестабільних систем із низькою здатністю до саморегуляції. Вирощування культур інтенсивного мінерального живлення, зменшення внесення органічних добрив, поширення процесів ерозії призводить до від'ємного балансу гумусу в ґрунтах. Через ерозійні процеси площа ярів перевищує 3,5 тис. га, а площа деградованих та малопродуктивних земель склала 270 тис. га. Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля в області, негативний баланс гумусу складає більше 3 ц з га. Причиною цьому є те, що органічні та мінеральні добрива вносяться до ґрунту періодично і в недостатній кількості, збільшилися площі посіву культур, що виносять підвищену кількість поживних речовин з ґрунту, насамперед соняшника, який в останні роки займає 20 і більше відсотків посівних площ.

Наслідками високого ступеня розораності земель є деградація ґрунтів та опустелення. Втрачається не лише біологічне різноманіття, а й водні об'єкти, зокрема - малі річки. Ґрунтово-меліоративна зона території громади передбачає впровадження розрідженого зрошення та масових заходів по боротьбі з водною ерозією шляхом затримання води в ґрунті і використання її для збільшення продукції рослинництва.

Сільське господарство підсилює дію природних чинників погіршення їх якості. Насамперед це стосується земель аграрного сектору, де погіршення якісного стану ґрунтового покриву відбувається через мінімізацію механізованого обробітку ґрунту, нехтування науково обґрунтованою системою використання ґрунтів, вирощування малозатратних культур (зернових), суттєве зменшення внесення органічних добрив, відсутність протиерозійних заходів. Це призводить до зменшення родючості ґрунтів. Особливо загрозовою є ситуація з використанням пестицидів. Їх використання завдає шкоди мікрофлорі й мікрофауні ґрунту, значно знижує врожайність полів, викликає забруднення підземних вод та сприяє поширенню токсичних металів, наприклад. Промислове та транспортне забруднення ґрунтів є локальним фактором зниження родючості ґрунтів.

Відповідно ґрунти Маловісківської громади також зазнають деградаційних процесів. Серед причин деградації ґрунтового покриву переважають ерозійні процеси та винесення родючого шару ґрунту з площинною ерозією. Водна ерозія ґрунтів проявляється на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Землекористування в Маловісківській громаді супроводжується загрозою високого рівня розораності схилових земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Значна частина полів розташована на схилах. На території громади часто до краю ярів, балок чи річкових долин впритул прилягають орні землі. У такому випадку є загроза того, що під час злив та стрімкого танення снігу, води поверхневого стоку будуть призводити до росту ярів на верхніх частинах схилів та відкладання змитого ґрунту – біля їх підніжжя. Обидва процеси призводять до втрати придатних для сільськогосподарського використання ґрунтів, а потрапляння змитого ґрунту у водойми забруднює їх рештками пестицидів та мінеральних добрив. У цьому плані гостро постає питання дотримання чинних норм щодо ведення рослинництва на схилах до 3, від 3 до 5 і вище 5 градусів. Важливо проводити моніторинг за появою нових ярів та мотивувати землевласників проводити заходи щодо регулювання поверхневого стоку, а на землях громади, особливо у верхів'ях схилів за потреби влаштовувати бар'єри у вигляді валів, відвідних каналів як земляних, так і залізобетонних, регулярно проводити догляд за існуючими протиерозійними спорудами. Важливу роль в цьому відіграють водорегулюючі лісосмуги[6]

Звертаємо також увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В перспективі при розробленні містобудівної документації, відповідні території мають бути визначені.

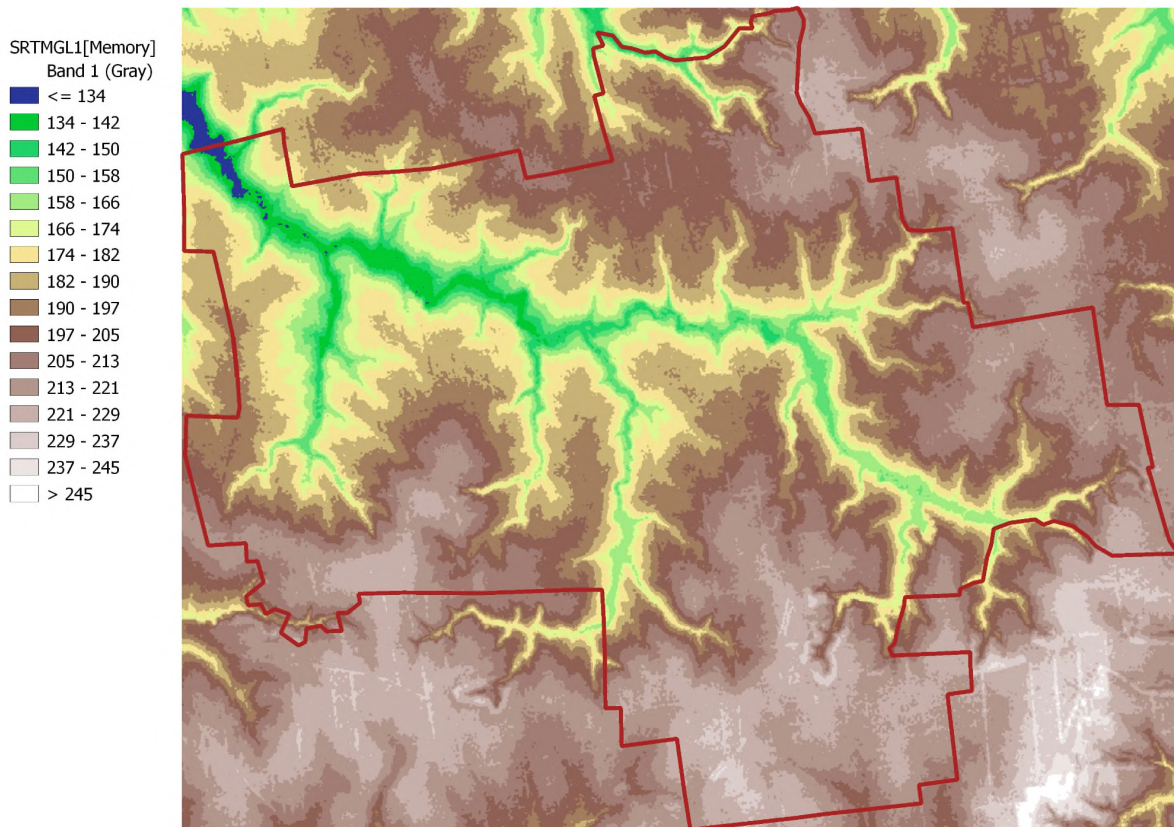

Рис. 2.15. Гіпсометрична поверхня території Маловисківської МТГ (на основі відкритих даних ДЗЗ)

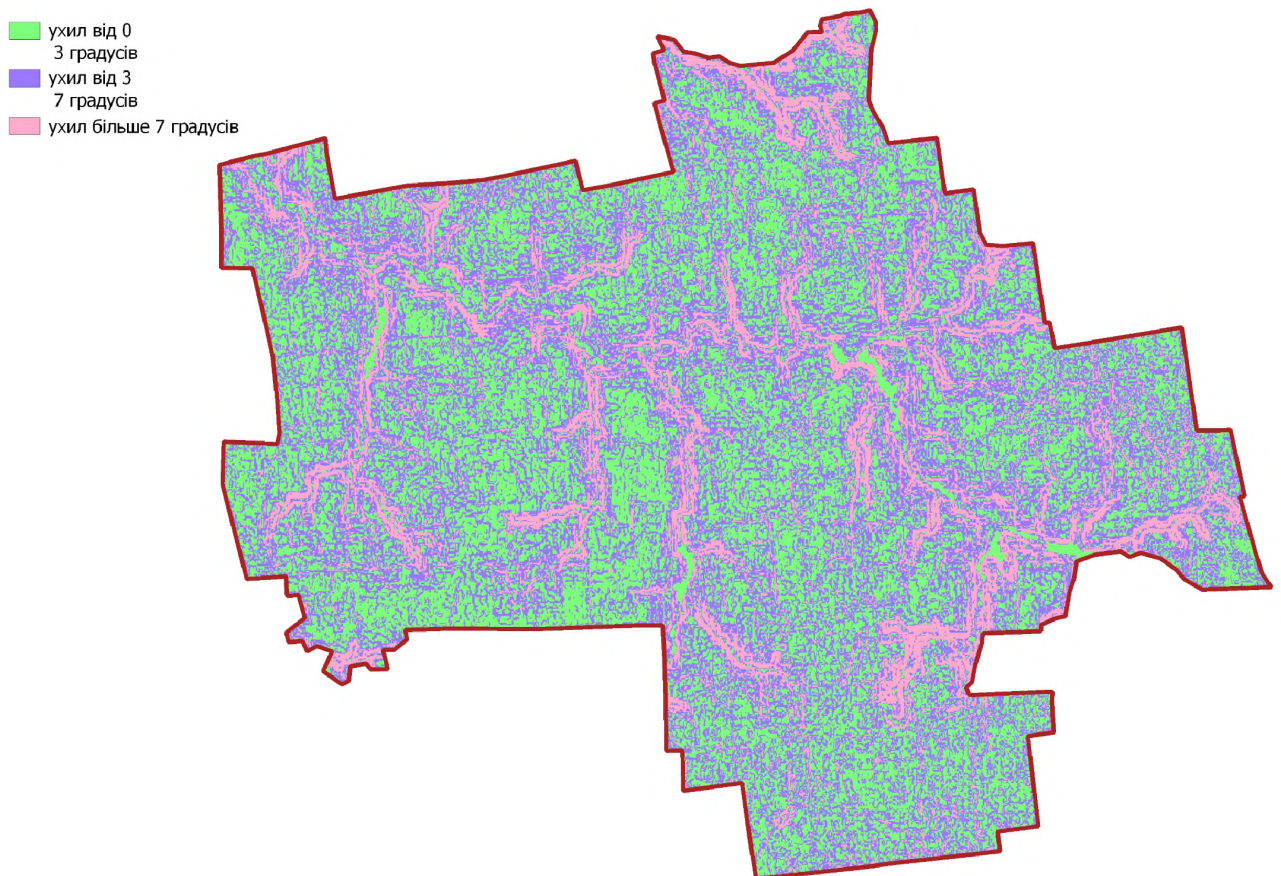

Рис. 2.16. Аналіз крутизни земної поверхні території Маловісківської МТГ (на основі відкритих даних ДЗЗ)

Близько 3655,9 га земель сільськогосподарського призначення знаходяться на територіях з ухилом більше 7 градусів.

Суттєву небезпеку погіршення стану земельних ресурсів становить застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

Іншу небезпеку земельним ресурсам створює недотримання режиму прибережних захисних смуг. Так аналіз відкритих джерел вказує на можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Забруднення ґрунту несе в собі серйозну потенційну загрозу для здоров'я людини, екосистем та економіки в цілому. Особливо небезпечним є неправильне або надмірне використання пестицидів, адже вони проявляють мутагенну, або інші негативні дії на живу природу і людину. Через неправильне використання добрив в ґрунтах спостерігаються високі концентрації нітратів, що може спричинити отруєння людей. Для збереження родючості ґрунтів потрібно проводити раціонально обґрунтовану господарську діяльність на засадах сталого розвитку, проводити постійний моніторинг ґрунтів для відображення їх фактичного стану і проведення доцільного землекористування.

Також зауважимо, що значний відсоток земель, що використовуються як землі забудови та транспорту посилює негативні процеси в ґрунтах, зокрема механічне, хімічне забруднення, порушення структури ґрунту тощо.

[1]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovid-pro-stan-navkolyshnogo-s-eredovuyshha-v-ukrayini/>

[6] Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

2.7. Стан здоров'я мешканців

Чисельність наявного населення по Маловисківській ТГ станом на 1 січня 2023 року становила 16 400 осіб, в т.ч. ВПО - 1600 осіб, міське населення - 9960 осіб, сільське населення - 4868 осіб.

Розподіл населення в громаді по населених пунктах наведено нижче в таблиці.

Таблиця 2.3

Назва населеного пункту	Чисельність населення станом на 1 січня 2023 р.	Назва населеного пункту	Чисельність населення станом на 1 січня 2023 р.
м.Мала Виска	11 265	с.Новомиколаївка	30
с-ще Заповідне	182	с.Тарасівка	36
с.Краснопілка	339	с.Лозуватка	734
с-ще Вишневе	225	с.Димене	143
с.Паліївка	945	с.Мануйлівка	695
с.Веселе	27	с.Лутківка	198
с.Первомайське	348	с.Миролюбівка	623
с.Олександрівка	597	с.Червона Поляна	41

Захворюваність на туберкульоз збільшилася у порівнянні з відповідним періодом минулого року на 41,2% і становить 24,0 на 100 тис. населення (2021 рік - 17,0 на 100 тис). По Маловисківській ТГ ріст складає 74,0%. Вперше захворіло 9 осіб дорослого населення (2021 рік - 7 осіб) та 1 дитина з Маловисківської ТГ. Дитяча захворюваність становить 18,4 на 100 тис. дитячого населення. Виявляємість при профоглядах становить 30% (2021 рік - 43,0%). Відсоток занедбаних форм туберкульозу - 33,0%.

Найвища занедбаність по Маловисківській ТГ - 50,0%.Протягом 6 місяців 2022 року виявлено 50 випадків злоякісних новоутворень (121,4 на 100 тис. населення), що значно нижче минулорічних показників. Показник занедбаності склав 30%, по Маловисківській ТГ - 36%. Онкоогляди серед жінок Маловисківської ОТГ проведено 10,5% станом на 2022 рік, що є вкрай незадовільним показником. Станом на 2023 рік відсоток онкозанедбаності склав 100% в Маловисківській громаді при середньообласному показнику 38,8%. Відсоток хворих, які не прожили до року з моменту встановлення діагнозу склав 44,0%, що значно вище середньообласного показнику 30,8%. Показник летальності до року використовується як індикатор якості медичної допомоги. Він є інтегральним показником щодо організації і якості проведення профілактичних оглядів, своєчасності діагностики і адекватного лікування наданого закладами охорони здоров'я.

Кількість хворих на цукровий діабет - 180 осіб, з них 4 дітей.

Нижче наведено відомості про розподіл населення згідно даних щодо соціально-економічного розвитку громади (<https://www.mviskarada.gov.ua/socio-economic-development-of-the-maloviskiv-community>).

Таблиця 2.4

Кількість населення		станом на 1 січня 2022	станом на 01.01.2021	2020 р	2019 р	2018 р
		Кількість всіх жителів ОТГ	14828	15325	13168	13354
Вік	Середній вік мешканця	-	60	60	60	60
Густота населення	Кількість осіб на 1 кв. км	-	40	57	58	61
% зростання / зменшення населення за минулий рік	% зростання / зменшення населення за минулий рік	зменшення на 3,24%	16,4 (збільшення внаслідок приєднання територій)	1,4	1,9	1

Дані щодо поширюваності захворюваності серед всього населення за 2022-2023 роки та за основними вагомими видами захворювань (серцево-судинні, громаді у порівнянні з середньообласними даними, наведені нижче у таблицях.

Таблиця 2.5

Найменування ТГ	Поширеність та захворюваність серед усього населення за 2022–2024 роки					
	Поширеність захворювань на 100 тис. населення. Зареєстровано всього			3 діагнозом, встановленим вперше у житті, на 100 тис. населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	168514,5	175292,1	182962,8	58151,4	74716,8	78774,2
Середньообласні	135432,1	138314,1	133424,1	51293,7	53175,8	54900,8

Таблиця 2.6

Найменування ТГ	Поширеність та захворюваність серед дорослого населення за 2022–2024 роки	
	Поширеність захворювань на	3 діагнозом, зареєстрованим

	100 тис. населення. Зареєстровано всього			вперше у житті, на 100 тис. населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	178770,1	176684,5	184614,7	53001,5	63692,6	66668,7
Середньообласні	141183,4	142123,2	134989,3	44504,2	43799,3	44652,8

Таблиця 2.7

Поширеність захворювань серед підлітків за 2022-2023 рр				
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас.Зареєстровано всього		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас.Зареєстровано вперше	
	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	189400,9	294470,0	137603,7	209032,3
Середньообласні	129229,9	141452,1	91740,9	102582,2

Таблиця 2.8

Найменування ТГ	Хвороби ендокринної системи					
	Поширеність захворювань на 100 тис. населення. Доросле населення			З діагнозом, зареєстрованим вперше у житті, на 100 тис. населення. Доросле населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	7526,8	8880,4	9032,8	669,3	1332,7	1213,1
Середньообласні	7315,5	8432,4	8257,6	712,6	843,2	1005,7

Таблиця 2.9

Цукровий діабет		
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас.	З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас. Доросле населення

	Доросле населення					
	2021	2022	2021	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	4362,5	3884,4	337,6	307,8	421,3	388,4
Середньообласні	3288,1	3216,1	206,9	193,5	239,8	248,6

Таблиця 2.10

Найменування ТГ	Хвороби системи кровообігу					
	Поширеність захворювань на 100 тис. населення. Доросле населення			З діагнозом, встановленим вперше у житті, на 100 тис. населення. Доросле населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	66722,4	49514,4	58884,9	5384,4	4105,5	6651,3
Середньообласні	49465,6	50468,0	46476,8	3676,9	3914,7	3897,1

Таблиця 2.11

Найменування ТГ	Гіпертонічна хвороба (всі форми)					
	Поширеність захворювань на 100 тис. населення. Доросле населення			З діагнозом, встановленим вперше у житті, на 100 тис. населення. Доросле населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	31912,0	24319,5	29942,9	2193,2	1777,9	3322,7
Середньообласні	23352,2	22993,7	20782,2	1461,3	1565,3	1486,8

Таблиця 2.12

Найменування ТГ	Ішемічна хвороба серця	
	Поширеність захворювань на 100 тис.нас. Доросле населення	З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас. Доросле населення

	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	28526,6	20279,7	1864,52	1278,87
Середньообласні	17794,8	17242,1	940,67	897,80

Таблиця 2.13

Найменування ТГ	Стенокардія					
	Поширеність захворювань на 100 тис. населення			З діагнозом, встановленим вперше у житті, на 100 тис. населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	9340,5	5862,5	6525,8	603,6	418,3	821,7
Середньообласні	5326,3	4655,1	4215,2	185,2	154,2	197,6

Таблиця 2.14

Найменування ТГ	Виразкова хвороба шлунка та 12-палої кишки					
	Поширеність захворювань на 100 тис. населення. Доросле населення			З діагнозом, встановленим вперше у житті, на 100 тис. населення. Доросле населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Маловисківська ТГ	1730,1	2013,9	2002,0	56,8	140,4	143,4
Середньообласні	1619,0	1646,8	1497,4	104,3	128,4	129,0

Таблиця 2.15

Найменування ТГ	Хвороби сечостатевої системи					
	Поширеність захворювань на 100 тис. населення. Доросле населення			З діагнозом, встановленим вперше у житті, на 100 тис. населення. Доросле населення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024

Маловисківська ТГ	18699,0	16481,9	15074,6	3014,9	5429,2	5282,8
Середньообласні	8011,6	7364,3	7189,7	3757,6	3351,5	3691,8

Як видно з таблиць, **ситуація потребує ретельного аналізу причин значних перевищень показників захворюваності по Маловисківській громаді відносно середньообласних рівнів** (організація мед допомоги, профілактична робота, вплив соціальних факторів і т.і.). Таким чином, вважаємо за **доцільне зробити акцент на профілактичну складову діяльності медичної галузі громади** (поглиблене вивчення стану здоров'я населення громади із з'ясуванням причин, що впливають на ріст тих чи інших видів захворювань).

Серед завдань та заходів Програми, стосовно розвитку медичної галузі громади, рекомендується передбачити:

- створення належних умов для реалізації кожним мешканцем громади права на здоров'я та отримання рівного доступу до послуг охорони здоров'я відповідно до потреб упродовж усього життя;
- забезпечення цілісного підходу до здоров'я та визнання стану його фізичних, психічних, психологічних, духовних і соціальних аспектів;
- пріоритет інтересів здоров'я та безпеки населення громади при організації та наданні паслуг у системі громадського здоров'я;
- системне усунення або зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності;
- залучення суспільства громади до реалізації оперативних функцій громадського здоров'я, здійснення заходів та взаємна відповідальність особи і держави за дії або бездіяльність у сфері громадського здоров'я;
- оперативне вжиття заходів, необхідних для забезпечення захисту здоров'я населення громади, що застосовуються у разі наявності потенційних ризиків для здоров'я та епідемічного благополуччя населення;
- прийняття рішень у сфері громадського здоров'я на основі попереднього аналізу наслідків, у тому числі економічних, безпекових і стратегічних та економічної доцільності;
- запобігання дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я, подолання стигми щодо людей із захворюваннями.

Основним фактором зменшення населення в громаді станом до 24 лютого 2022 року було його природне скорочення. Чисельність постійного населення віком понад 60 років складає близько 21,3%. Природній приріст (скорочення) населення "- 253" особи згідно даних за 2020 рік.

Тобто в громаді складається загроза старіння населення. Скорочення економічно активного населення призводить до ще більшого зростання рівня навантаження на населення працездатного віку. За шкалою ООН старим населення вважається тоді, коли частка людей у віці понад 65 р. становить більше 7%, а в громаді такий показник очевидно є вищим. Для громади, яке прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим. Окрім того є загроза через можливу міграцію населення через бойові дії на території країни. Докладна статистика на момент розроблення Звіту щодо еміграції та імміграції на території громади відсутня.

У подальшому, під час розробки та втілення Плану заходів для реалізації системи цілей Програми, необхідно врахувати пріоритетність вимог законодавства про охорону здоров'я з обов'язковим дотриманням положень

Закону України «Про систему громадського здоров'я», підзаконних актів - ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДСП 173 - 96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів», інших державних стандартів України.

Найбільше населення зайняте в сфері сільського господарства, державного управління та торгівлі.⁹

Для здоров'я населення становлять потенційну загрозу промислові підприємства, які функціонують на території громади та поруч із нею. Аналіз залежності здоров'я населення від ступеня забруднення навколишнього середовища дозволив визначити рівні, при яких відзначаються ті чи інші порушення здоров'я. Встановлено, що при 1,5-2 кратному збільшенні ГДК хімічних речовин в атмосферному повітрі, реєструються достовірні зрушення імунологічних, біохімічних і фізіологічних параметрів організму людини. Статично значимі зрушення показників захворюваності (поширеності та тяжкості перебігу хвороби) реєструються при рівні забруднення, що перевищує допустимий в 2 - 3 рази (Кобець Г.П., Зінгер Ф.Х., Кальянов А.В. і ін., 1994). Подальше збільшення ступеня забруднення (в 4 і більше разів) обумовлює зміни показників захворюваності хронічними видами патології, а при 6-ти кратному і більшому перевищенні гігієнічних нормативів, відзначається збільшення частоти множинної і поєднаної патології.

Детальні локальні дані щодо стану здоров'я населення в громаді не надано.

Науково доведено, що забруднення навколишнього природного середовища і насамперед атмосферного повітря у населених пунктах (особливо у містах) хімічними речовинами різного походження, може призвести до зростання рівнів захворюваності населення. Тривалий вплив забруднення атмосферного повітря токсичними речовинами: формальдегідом, пилом, діоксидом сірки, діоксидом азоту та іншими хімічними сполуками негативно впливає на здоров'я людини. При цьому зростає загальна захворюваність населення, зумовлена ураженням, перш за все, органів дихання (bronхіальна астма, хронічний бронхіт, алергічні риніти та інші неспецифічні хвороби легень). Особливо викиди шкідливих речовин, як від стаціонарних так і пересувних джерел, є небезпечними для здоров'я дітей. За умов забруднення атмосферного повітря, знижуються адаптивні можливості дитячого організму, що призводить до зміни дихальних функцій і збільшення рівня легеневої патології. Через відсутність на території області потужних підприємств, джерел забруднення атмосферного повітря, а також враховуючи те, що на адміністративних територіях області не проводились активні бойові дії, не зафіксовано зростання захворюваності населення області на хвороби органів дихання за 2022 рік, а навпаки, відмічено тенденцію до зменшення (-20,5 % відносно 2021 р.). Загальний рівень захворюваності населення області у 2022 році склав 19853,4 проти 24985,7 у 2021 році (на 100 тис. населення). Деяко збільшився показник захворюваності органів дихання у дітей на алергічний риніт - з 217,9 у 2021 році до 220,0 у 2022 році до (у 2019 році 176,1; у 2020 році - 254,2). Показник захворюваності на бронхіальну астму у дітей навпаки зменшився - з 22,0 у 2021 р. до 19,0 у 2022 р. (на 100 тис. населення)[1].

Відповідно до інформації, наданої Державною Установою «Кіровоградський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», що спирається на дані департаменту охорони здоров'я ОВА (статистичний збірник за 2023р.) — показник поширеності захворювань серед всього населення у 2023 році становить

⁹ <https://www.mvskarada.gov.ua/socio-economic-development-of-the-maloviskiv-community>

138314,1 на 100 тисяч населення проти 135432,1 у минулому році, тобто збільшився на 2,1%.

У порівнянні з попереднім роком показник поширеності захворювань серед всього населення області (у розрахунку на 100 000 населення) збільшився по наступних класах хвороб:

- хвороби вуха та соскоподібного відростка з 2309,9 у 2022 році до 2773,4 у 2023 році, або на 20,1%;
- хвороби ендокринної системи у показнику з 6798,9 у 2022 році до 7756,0 у 2023 році, або на 14,1%;
- хвороби органів дихання з 23321,0 у 2022 році до 26363,1 у 2023 році, або на 13,0%;
- ускладнення вагітності, пологів та післяпологового періоду з 2234,3 у 2022 році до 2352,5 у 2023 році, або на 5,3%;
- хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини у показнику з 8388,1 у 2022 році до 8800,7 у 2023 році, або на 4,9%;
- хвороби органів травлення з 10510,7 у 2022 році до 10954,1 у 2023 році, або на 4,2%;
- хвороби системи кровообігу з 40885,5 у 2022 році до 41671,8 у 2023 році, або на 1,9%;
- розлади психіки та поведінки у показнику з 5315,7 у 2022 році до 5405,7 у 2023 році, або на 1,7%;
- хвороби ока та додаткового апарату з 7541,0 у 2022 році до 7657,3 у 2023 році, або на 1,5%.

У структурі поширеності захворювань серед всього населення на першому місці знаходяться: хвороби системи кровообігу, на які приходить 30,1% (2022 рік - 30,2%) від всіх захворювань, на другому — хвороби органів дихання - 19,1% (2022 рік - 17,2%), на третьому — хвороби органів травлення — 7,9% (2022 рік — 7,8%).

За результатами 2021 року, як і у попередніх періодах, головну вагу займали хвороби системи кровообігу, частка померлих від яких становила більше половини всіх смертей. Частка померлих від новоутворень, хвороб органів дихання і травлення суттєво не змінилась.

За підсумками 2023 року епідситуація щодо туберкульозу в Кіровоградській області залишається напруженою. За останні три роки і особливо під впливом війни та міграційних процесів в країні маємо зростання захворюваності на туберкульоз. Показник захворюваності на туберкульоз (вперше зареєстровані випадки та рецидиви) збільшився у порівнянні з 2022 роком на 17,4% та склав 92,1 на 100 тисяч населення, зареєстровано 826 осіб (2022 рік — показник 76,7 на 100 тисяч населення, 687 осіб). Вперше зареєстровано хворих на туберкульоз - 705 осіб. Показник захворюваності серед вперше зареєстрованих збільшився на 18,7% та склав 78,6 на 100 тисяч населення, (2022 рік — 66,2 на 100 тисяч населення, 594 особи). Таблиця нижче дає уявлення про показники поширеності та захворюваності серед усього населення за видами хвороб.

Таблиця 2.16

Показники поширеності та захворюваності серед усього населення на 100 000 (розрахунок на все населення - 224340)

Захворювання	Зареєстровано всього (поширеність)		з діагнозом встановленим вперше (захворюваність)	
	2023	2022	2023	2022

	абс.число	поширеність на 10 тис.дор.нас.	поширеність на 10 тис.дор.нас.	абс.число	захворюваність на 10 тис.дор.нас.	захворюваність на 10 тис.дор.нас.
Всі хвороби	279 260	124 480,7	107 759,7	111562	49729,0	43 264,7
Інфекційні та паразитарні хвороби	4 626	2 062,0	3 220,1	2751	1226,3	2 269,8
Новоутворення	9 046	4 032,3	3 209,0	26	11,6	11,6
Хвороби крові	957	426,6	337,4	382	170,3	84,2
анемії	912	406,5	317,4	374	166,7	82,5
Хвороби ендокринної системи	21 112	9 410,7	7 848,4	3281	1462,5	1 140,2
вузловий зоб	3 436	1 531,6	1 429,1	385	171,6	140,0
тиреотоксикоз (гіпертиреоз)	354	157,8	165,4	28	12,5	12,0
тиреоїдити	2 506	1 117,1	1 008,3	252	112,3	99,4
цукровий діабет	6 993	3 117,1	2 328,6	474	211,3	90,5
інсулінозалежний	450	200,6	203,3	6	2,7	6,2
цукровий діабет з ускладненням	2 067	921,4	875,9	45	20,1	13,8
Хвороби нервової системи	13 488	6 012,3	6 842,3	3698	1648,4	1 814,2
запальні хвороби ЦНС	130	57,9	59,7	12	5,3	4,5
хв. периферичної нервової системи	8 439	3 761,7	4 041,6	1660	739,9	763,6
ураження нервів нервових корінців	7 050	3 142,6	3 858,0	1374	612,5	688,7
вегетосудинна дистонія	789	351,7	355,7	276	123,0	72,7
Хв. ока та його придатк. апарату	17 873	7 966,9	6 916,3	936	417,2	478,3

катаракта	3 855	1 718,4	1 493,3	425	189,4	132,4
глаукома	907	404,3	384,7	79	35,2	50,8
міопія	3 082	1 373,8	1 148,3	505	225,1	359,7
Хв. вуха та сосковидного відростку	7 630	3 401,1	3 137,2	5349	2384,3	1 772,8
Хвороби системи кровообігу	71 100	31 693,0	24 833,3	5854	2609,4	2 261,7
хрон. ревматичні хв. серця	79	35,2	37,4	2	0,9	1,78
гіпертонічна хвороба (всі форми)	31 789	14 170,0	11 120,2	2358	1051,1	871,4
ішемічна хвороба серця	25 441	11 340,4	8 748,8	1434	639,2	556,3
у т.ч. з гіпертонією	22 450	10 007,1	7 353,6	976	435,1	248,7
стенокардія	2 399	1 069,4	1 039,9	84	37,4	48,1
гострий інфаркт міокарду	359	160,0	132,4	359	160,0	132,4
цереброваскулярні хвороби	8 179	3 645,8	3 297,7	960	427,9	477,8
у т.ч. з гіпертонією	4 487	2 000,1	1 526,3	461	205,5	274,6
інсульты (всі форми)	784	349,5	404,7	784	349,5	404,7
Хвороби органів дихання	61 548	27 435,1	21 302,9	56219	25059,7	18 944,5
пневмонії	1 067	475,6	670,0	1067	475,6	670,0
хронічні хвороби мигдаликів	920	410,1	398,1	497	221,5	156,5
бронхіт хронічний	1 158	516,2	339,7	158	70,4	26,3
бронхіальна астма	628	279,9	193,5	67	29,9	15,6
Хвороби органів травлення	16 548	7 376,3	5 354,8	2861	1275,3	950,3

виразка шлун. та 12-ти палої кишки	1 111	495,2	457,3	156	69,5	49,9
гастрит та дуоденіт	4 390	1 956,9	1 407,2	609	271,5	193,0
цироз печінки	204	90,9	63,3	49	21,8	24,1
хронічний гепатит	220	98,1	66,0	27	12,0	4,0
жовчокам'яна хвороба	950	423,5	315,6	237	105,6	90,0
холецистит, холангіт	4 021	1 792,4	1 069,4	372	165,8	100,3
хвороби підшлункової залози	2 263	1 008,7	688,2	161	71,8	34,8
Хв.би шкіри та підшк. клітковини	2 646	1 179,5	1 261,9	2296	1023,4	1 085,0
Хвороби кістково-м'язової системи	24 697	11 008,7	10 219,3	5835	2601,0	2 177,5
ревматоїдний артрит	466	207,7	189,0	50	22,3	40,6
деформуючий артроз	2 877	1 282,4	879,9	206	91,8	56,6
системний червоний вовчак	25	11,1	12,9	1	0,45	1,34
анкілозуючий спондиліт	41	18,3	16,9	1	0,4	1,3
ураження міжхребетних дисків	236	105,2	145,3	52	23,2	41,0
Хвороби сечостатевої системи	13 816	6 158,5	5 937,0	5684	2533,7	2 538,6
хронічний гломерулонефрит	52	23,2	22,3	12	5,3	2,2
хронічний пієлонефрит	1 022	455,6	405,6	163	72,7	67,3
камені нирок і сечоводів	1 605	715,4	708,7	458	204,2	203,7
хвороби передміхурової залози	2 137	952,6	1 069,4	797	355,3	426,1
Травми отруєння	10 897	4 857,4	5 477,8	10564	4708,9	5 304,0

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено: за умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ (місць скидання сміття), можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунтах, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

[1]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovid-pro-stan-navkolyshnogo-s-eredovyshha-v-ukrayini/>

[7] Державна служба статистики України
http://db.ukrcensus.gov.ua/Mult/Dialog/statfile1_c_files/pasport.files/pasport/35_uk.htm#0305

2.8. Біорізноманіття

Рослинний світ.

За геоботанічним районуванням територія відноситься до степової зони Бузько-Дніпровського округу різнотравно-злакових степів, байрачних лісів та рослинності гранітних відслонень. Зокрема на півночі області переважають мішані і листяні ліси та лісостеми; на півдні пролягають степові місцевості. Північна частина Східноєвропейської рівнини представлена грабовими (на вододілах), бересто-пакленовими (по байраках) дібровами подекуди із судібровами; на півдні переважають сухі байрачні бересто-пакленові та чорнокленові діброви.

За даними Регіональної доповіді про стан навколишнього середовища та Екологічного паспорту [1,2] рослинний світ Кіровоградщини є різноманітним. З південного заходу на північний схід територію області перетинає умовна межа між лісостеповою та степовою зонами. Саме цим і зумовлений неоднорідний світ рослин Кіровоградщини. Понад 70% лісостепової частини області розорано, ліси та лісонасадження займають лише 7,2% території області. Збереглися значні лісові масиви на вододілах – Чорний ліс, Нерубайський ліс та інше. Природна степова рослинність багата, різноманітна, зберігається на схилах річкових долин та балок, на узліссях. Досить добре збереглася лучна та болотна рослинність у заплавах річок. У лісостеповій частині області в заплавах менше відчувається вплив засолення, менше гранітних відслонень зі своєрідним рослинним світом. Степова зона з підвищеними місцевостями, почленованими яружно-балковими системами. Ліси і чагарники в степовій зоні зустрічаються в балках, у яких вони захищені від руйнівних степових вітрів. Орні землі складають у степовій зоні області понад 76% її території. В заплавах річок, де переважають лучна та болотна рослинність, сильніше, ніж у лісостепу, виявляється вплив засолення. Для степової зони характерна трав'яна степова рослинність. Рідкісні й зникаючі рослини: астрагал шерстистоквітковий, ковила волосиста, коручка болотна, любка дволиста, ірис злаколистий, ірис понтичний, ряска Буше, лілія лісова, підсніжник звичайний, сон великий, барвінок малий, валеріана лікарська, звіробій звичайний, конвалія звичайна, льон жовтий та ін.

Тваринний світ.

Тваринний світ Кіровоградщини, незважаючи на значну господарську освоєність території області, залишається відносно багатим. Цьому сприяє географічне положення даної території, яку з південного заходу на північний схід перетинає природна межа між лісостепом і степом. Із 413 видів наземних хребетних тварин, відомих для Дніпровсько-Бузького лісостепового зоогеографічного району

(ссавців - 65 видів, птахів - 324, плазунів - 13, амфібій - 11), на території Кіровоградщини виявлено 368 видів, в тому числі: ссавців - 65, птахів - 279, плазунів - 13, амфібій - 11. Крім того, водойми області населяє 61 вид риб, з яких найбільш численними є представники ряду карпоподібних (35 видів). У Кіровоградській області нині зустрічаються 5 видів ссавців, 10 видів птахів і 8 видів комах, занесених до Європейського Червоного списку, що перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі. Зі 115 видів хребетних тварин, занесених до Червоної книги України, в межах Кіровоградщини зустрічаються 114 видів, у тому числі: 61 вид ссавців, 43 види птахів, 4 види плазунів, в основному зосереджених на природоохоронних територіях.

Господарська діяльність протягом останніх десятиліть значно змінила природне середовище Кіровоградської області. Серед основних причин збіднення біорізноманіття є: - забруднення природного середовища (викиди в атмосферне повітря, забруднення поверхневих та підземних вод); - денатуралізація природних ландшафтів (ґрунтова та повітряна ерозія, підтоплення територій, поширення агроландшафтів, нерівномірна забудова території); - монокультурні способи ведення лісового та сільського господарства. Антропогенна діяльність призводить до знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення), глобальної зміни клімату, екологічно незбалансованої експлуатації, поширення чужорідних видів, розповсюдження хвороб та шкідників. Природні степові екосистеми майже зникли з території області внаслідок інтенсивного розвитку сільського господарства (розораність складає 71,8 % площі області). Зараз первісні цілинні степи повністю замінені на агроценози з широкою мережею полезахисних лісових смуг, створених за останні 50-60 років. Сьогодні вони є провідниками лісових видів з півночі на південь, із заходу на схід. Загрозами для лісової рослинності області є: випалювання сухої рослинності у весняний період, що призводить до виникнення лісових пожеж, погіршення технології заготівлі та трелювання деревини, всихання соснових лісів, самовільні рубки. Чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин, в тому числі із «червонокнижним» статусом, є насамперед людський фактор. Однією з причин зниження популяції мисливських звірів і птахів є браконьєрство. Значної трансформації зазнали лучні і водні екосистеми в результаті бездумної меліорації, зарегулювання річок та забруднення недостатньо очищеними стічними водами, недотримання режиму обмежень діяльності в прибережних захисних смугах і водоохоронних зонах, порушення гідрологічного режиму, зростання евтрофікації, збільшення рекреаційного навантаження. Аграрне перетворення значної частини ландшафтів спричинило масштабні порушення структури біорізноманіття на території внаслідок впливу таких факторів, як руйнування та фрагментація біогеоценозів, техногенне нівелювання ландшафтів, забруднення поверхневих і ґрунтових вод, зміна складу, структури та основних властивостей ґрунтів, умов життєдіяльності ґрунтової біоти.

Значна частина області знаходиться у степовій зоні, представленій степовими природними комплексами – типовими різнотравно-типчакково-ковилловими та типчакково-ковилловими степами. Разом з тим, внаслідок їх розорювання, типові степові природні комплекси зазнали найсильнішого антропогенного тиску, перетворені у ріллю, фрагментовані. Степова рослинність, представлена лучними ковилово-різнотравними степами, збереглась на незначних фрагментах території, непридатних для сільського господарства, а також у складі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, та у складі зарезервованих для заповідання природоохоронних територій[3].

Степова частина області не є сприятливою для зростання лісової рослинності. Її характерною особливістю є відсутність природних лісів, окрім байрачних, в інтразональних умовах (наприклад, у долинах річок). Степова зона України вирізняється великим обсягом накопичених органічних речовин в ґрунті. Багаті ґрунти степової зони – це і є найкращий в цьому регіоні спосіб депонування атмосферного вуглецю. Сухі степові умови призвели до появи механізму, при якому основна маса всіх рослин захована в ґрунті, проте через дефіцит вологи органіка відмерлих рослин не розкладається, а просто накопичується, стабілізуючи тим самим клімат на планеті. Звісно, це все працює лише там, де степи не розорюють.

Серед негативних факторів, що призводять до деградації біорізноманіття регіону слід назвати поширення інвазійних (чужорідних) видів рослин, що «заміщають» природні лучні та степові угруповання у їх оселищах.. Найбільша загроза від інвазійних видів – це надзвичайно висока продуктивність насіння. Насіння інвазійних дерев легко розноситься по місту та за його межі. Його вивозять за межі міста із сміттям, воно розноситься вітром та водними потоками, на кузовах чи капотах автомобілів.

Інвазійні види збільшують викиди вуглецю з ґрунту. У тіні від крон інвазійних дерев стрімко починають рости інші небезпечні чужорідні рослини, звичні до такого сусідства (амброзія полинолиста тощо). Займаючи місце місцевих (аборигенних) трав'янистих рослин, такі "союзники" формують щільно затінену вологу ділянку, під якою більше нема тих посушливих умов. І в таких умовах накопичена протягом тисячоліть органіка стрімко розкладається бактеріями, призводячи до викиду в атмосферу сполук вуглецю, які рослини накопичували й зберігали в ґрунті століттями.

Інвазійні види призводять до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Деревя здійснюють транспірацію (дихання), через яку волога, вилучена з ґрунтових горизонтів коренями дерев, випаровується через листя. Дослідження в кількох країнах показали, що посадка штучних лісонасаджень посухостійких чужорідних рослин саме в степах призводить до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Випаровування води насадженнями, здатними дотягнутись корінням до ґрунтових горизонтів, значно перевищує обсяг атмосферних опадів, а отже, випаровуються ґрунтові води. У результаті від нестачі води гинуть самі насадження, на їхньому місці утворюються чагарники, які однаково продовжують витісняти місцеве біорізноманіття, виснажувати ґрунтове деповуглецю, але при цьому зовсім не виконують тих функцій, задля яких висаджували дерева. Така ситуація складається тому, що лісові екосистеми за своїм змістом не є характерними для посушливих регіонів[6].

Відомості про біорізноманіття громади

Нижче наведено інформацію про біорізноманіття в Маловисківській МТГ на основі даних міжнародної бази GBIF (<https://www.gbif.org/>).

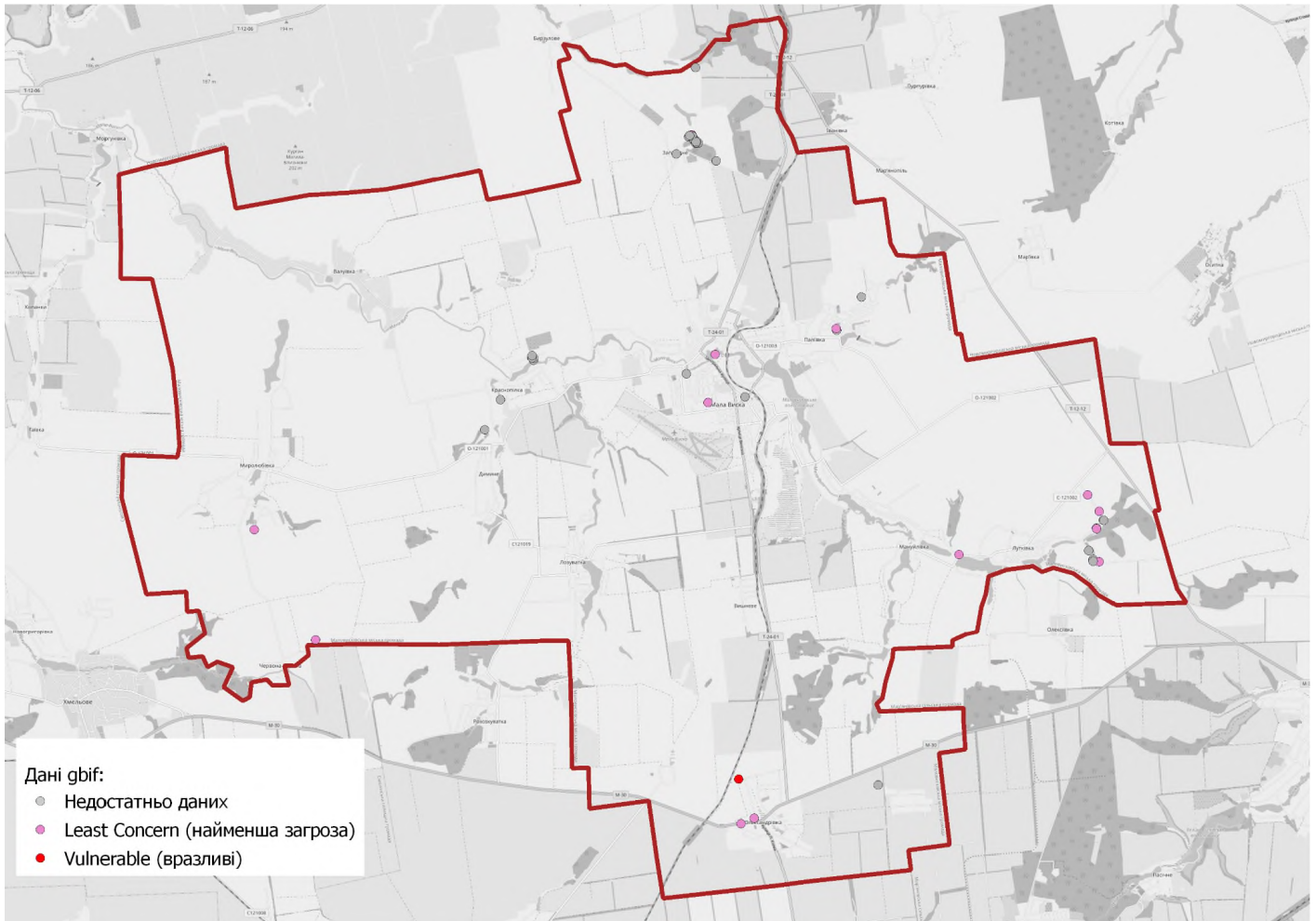

рис.2.17. Територіальний розподіл видів рослин і тварин за рівнем ризику в базі GBIF на території громади

scientificName	family	species	taxonRank	iucnRedListC ategory
Mus musculus Linnaeus, 1758	Muridae	Mus musculus	SPECIES	LC
Eryngium campestre L.	Apiaceae	Eryngium campestre	SPECIES	
Hieracium pilosella L.	Asteraceae	Pilosella officinarum	SPECIES	
Seseli tortuosum L.	Apiaceae	Seseli tortuosum	SPECIES	
Cerastium arvense L.	Caryophyllaceae	Cerastium arvense	SPECIES	LC
Apodemus agrarius (Pallas, 1771)	Muridae	Apodemus agrarius	SPECIES	LC
Elytrigia intermedia (Host) Nevski	Poaceae	Thinopyrum intermedium	SPECIES	
Thymus marschallianus Willd.	Lamiaceae	Thymus pannonicus	SPECIES	
Convolvulus arvensis L.	Convolvulaceae	Convolvulus arvensis	SPECIES	

<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	Poaceae	<i>Festuca valesiaca</i>	SPECIES	
<i>Bellevalia sarmatica</i> (Pall. ex Mischz.) Woronow	Asparagaceae	<i>Bellevalia speciosa</i>	SPECIES	
<i>Ballota nigra</i> L.	Lamiaceae	<i>Ballota nigra</i>	SPECIES	
<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	Asteraceae	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	SPECIES	
<i>Centaurea diffusa</i> Lam.	Asteraceae	<i>Centaurea diffusa</i>	SPECIES	
<i>Stachys byzantina</i> K.Koch	Lamiaceae	<i>Stachys byzantina</i>	SPECIES	
<i>Dianthus hypanicus</i> Andrz.	Caryophyllaceae	<i>Dianthus hypanicus</i>	SPECIES	VU
<i>Ferulago galbanifera</i> (Mill.) W.D.J.Koch	Apiaceae	<i>Ferulago galbanifera</i>	SPECIES	
<i>Silene nutans</i> L.	Caryophyllaceae	<i>Silene nutans</i>	SPECIES	
<i>Aster amellus</i> L.	Asteraceae	<i>Aster amellus</i>	SPECIES	
<i>Sonchus arvensis</i> L.	Asteraceae	<i>Sonchus arvensis</i>	SPECIES	
<i>Epilobium hirsutum</i> L.	Onagraceae	<i>Epilobium hirsutum</i>	SPECIES	LC
<i>Prunus tenella</i> Batsch	Rosaceae	<i>Prunus tenella</i>	SPECIES	DD
<i>Peucedanum ruthenicum</i> M.Bieb.	Apiaceae	<i>Peucedanum ruthenicum</i>	SPECIES	
<i>Pentanema britannicum</i> (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort.	Asteraceae	<i>Pentanema britannicum</i>	SPECIES	
<i>Centaurea phrygia</i> L.	Asteraceae	<i>Centaurea phrygia</i>	SPECIES	
<i>Centaurea orientalis</i> L.	Asteraceae	<i>Centaurea orientalis</i>	SPECIES	
<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill.	Ranunculaceae	<i>Pulsatilla pratensis</i>	SPECIES	
<i>Adonis vernalis</i> L.	Ranunculaceae	<i>Adonis vernalis</i>	SPECIES	
<i>Lycopus exaltatus</i> L.f.	Lamiaceae	<i>Lycopus exaltatus</i>	SPECIES	
<i>Salix cinerea</i> L.	Salicaceae	<i>Salix cinerea</i>	SPECIES	LC
Apiaceae	Apiaceae		FAMILY	
<i>Anodonta cygnea</i> (Linnaeus, 1758)	Unionidae	<i>Anodonta cygnea</i>	SPECIES	LC
<i>Epilobium parviflorum</i> Schreb.	Onagraceae	<i>Epilobium parviflorum</i>	SPECIES	LC
<i>Linum hirsutum</i> L.	Linaceae	<i>Linum hirsutum</i>	SPECIES	
<i>Galatella linosyris</i> (L.) Rchb.fil.	Asteraceae	<i>Galatella linosyris</i>	SPECIES	
<i>Gentiana cruciata</i> L.	Gentianaceae	<i>Gentiana cruciata</i>	SPECIES	

<i>Salvia pratensis</i> L.	Lamiaceae	<i>Salvia pratensis</i>	SPECIES	
<i>Scutellaria galericulata</i> L.	Lamiaceae	<i>Scutellaria galericulata</i>	SPECIES	LC
<i>Pentanema ensifolium</i> (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort.	Asteraceae	<i>Pentanema ensifolium</i>	SPECIES	
<i>Ranunculus polyanthemos</i> L.	Ranunculaceae	<i>Ranunculus polyanthemos</i>	SPECIES	
<i>Lanius excubitor</i> Linnaeus, 1758	Laniidae	<i>Lanius excubitor</i>	SPECIES	LC
<i>Accipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758)	Accipitridae	<i>Accipiter nisus</i>	SPECIES	LC
<i>Taraxacum serotinum</i> (Waldst. & Kit.) Poir.	Asteraceae	<i>Taraxacum serotinum</i>	SPECIES	
<i>Columba livia</i> J.F.Gmelin, 1789	Columbidae	<i>Columba livia</i>	SPECIES	LC
<i>Pentanema hirtum</i> (L.) D.Gut.Larr., Santos-Vicente, Anderb., E.Rico & M.M.Mart.Ort.	Asteraceae	<i>Pentanema hirtum</i>	SPECIES	
<i>Odontites vulgaris</i> Moench	Orobanchaceae	<i>Odontites vulgaris</i>	SPECIES	
<i>Melampyrum argyrocomum</i> Fisch. ex Steud.	Orobanchaceae	<i>Melampyrum arvense</i>	SPECIES	
<i>Prunus fruticosa</i> Pall.	Rosaceae	<i>Prunus fruticosa</i>	SPECIES	LC
<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.	Asteraceae	<i>Erigeron annuus</i>	SPECIES	
<i>Lithospermum officinale</i> L.	Boraginaceae	<i>Lithospermum officinale</i>	SPECIES	
<i>Clematis integrifolia</i> L.	Ranunculaceae	<i>Clematis integrifolia</i>	SPECIES	
<i>Salix purpurea</i> L.	Salicaceae	<i>Salix purpurea</i>	SPECIES	LC
<i>Aconitum anthora</i> L.	Ranunculaceae	<i>Aconitum anthora</i>	SPECIES	
<i>Veronica incana</i> L.	Plantaginaceae	<i>Veronica incana</i>	SPECIES	
<i>Dichoropetalum carvifolia</i> (Vill.) Pimenov & Kljuykov	Apiaceae	<i>Dichoropetalum carvifolia</i>	SPECIES	
<i>Senecio doria</i> L.	Asteraceae	<i>Senecio doria</i>	SPECIES	
<i>Stachys germanica</i> L.	Lamiaceae	<i>Stachys germanica</i>	SPECIES	
<i>Campanula glomerata</i> L.	Campanulaceae	<i>Campanula glomerata</i>	SPECIES	
<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758	Hirundinidae	<i>Hirundo rustica</i>	SPECIES	LC
<i>Xeranthemum annuum</i> L.	Asteraceae	<i>Xeranthemum annuum</i>	SPECIES	
<i>Passer montanus</i> (Linnaeus, 1758)	Passeridae	<i>Passer montanus</i>	SPECIES	LC

<i>Bufo viridis</i> Laurenti, 1768	Bufo	<i>Bufo viridis</i>	SPECIES	
<i>Cephalaria uralensis</i> (Murray) Roem. & Schult.	Caprifoliaceae	<i>Cephalaria uralensis</i>	SPECIES	
<i>Galega officinalis</i> L.	Fabaceae	<i>Galega officinalis</i>	SPECIES	
<i>Sturnus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	Sturnidae	<i>Sturnus vulgaris</i>	SPECIES	LC
<i>Falco tinnunculus</i> Linnaeus, 1758	Falconidae	<i>Falco tinnunculus</i>	SPECIES	LC
<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	Salviniaceae	<i>Salvinia natans</i>	SPECIES	LC
<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	Fabaceae	<i>Lathyrus tuberosus</i>	SPECIES	LC
<i>Koeleria cristata</i> Pers.	Poaceae	<i>Koeleria pyramidata</i>	SPECIES	
<i>Nonea pulla</i> (L.) DC.	Boraginaceae	<i>Nonea pulla</i>	SPECIES	
<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Rosaceae	<i>Agrimonia eupatoria</i>	SPECIES	
<i>Buteo buteo</i> (Linnaeus, 1758)	Accipitridae	<i>Buteo buteo</i>	SPECIES	LC
<i>Pica pica</i> (Linnaeus, 1758)	Corvidae	<i>Pica pica</i>	SPECIES	LC
<i>Corvus corax</i> Linnaeus, 1758	Corvidae	<i>Corvus corax</i>	SPECIES	LC
<i>Stemonitis axifera</i> (Bull.) T.Macbr., 1899	Stemonitidaceae	<i>Stemonitis axifera</i>	SPECIES	
<i>Astragalus onobrychis</i> L.	Fabaceae	<i>Astragalus onobrychis</i>	SPECIES	
<i>Potentilla impolita</i> Wahlenb.	Rosaceae	<i>Potentilla inclinata</i>	SPECIES	
<i>Poa angustifolia</i> L.	Poaceae	<i>Poa angustifolia</i>	SPECIES	LC
<i>Artemisia absinthium</i> L.	Asteraceae	<i>Artemisia absinthium</i>	SPECIES	
<i>Artemisia austriaca</i> Jacq.	Asteraceae	<i>Artemisia austriaca</i>	SPECIES	
<i>Tragopogon major</i> Jacq.	Asteraceae	<i>Tragopogon dubius</i>	SPECIES	
<i>Arcyria denudata</i> (L.) Wettst., 1886	Arcyriaceae	<i>Arcyria denudata</i>	SPECIES	
<i>Echium vulgare</i> L.	Boraginaceae	<i>Echium vulgare</i>	SPECIES	
<i>Arcyria obvelata</i> (Oeder) Onsberg, 1979	Arcyriaceae	<i>Arcyria obvelata</i>	SPECIES	
<i>Bromus squarrosus</i> L.	Poaceae	<i>Bromus squarrosus</i>	SPECIES	
<i>Lamium maculatum</i> (L.) L.	Lamiaceae	<i>Lamium maculatum</i>	SPECIES	
<i>Salvia nemorosa</i> L.	Lamiaceae	<i>Salvia nemorosa</i>	SPECIES	
<i>Lamium amplexicaule</i> L.	Lamiaceae	<i>Lamium amplexicaule</i>	SPECIES	

Plantago lanceolata L.	Plantaginaceae	Plantago lanceolata	SPECIES	
Ajuga genevensis L.	Lamiaceae	Ajuga genevensis	SPECIES	
Asperugo procumbens L.	Boraginaceae	Asperugo procumbens	SPECIES	
Medicago romanica Prodan	Fabaceae	Medicago falcata	SPECIES	
Achillea nobilis L.	Asteraceae	Achillea nobilis	SPECIES	
Saponaria officinalis L.	Caryophyllaceae	Saponaria officinalis	SPECIES	
Poa compressa L.	Poaceae	Poa compressa	SPECIES	
Astragalus austriacus Jacq.	Fabaceae	Astragalus austriacus	SPECIES	LC
Linum catharticum L.	Linaceae	Linum catharticum	SPECIES	
Achillea millefolium L.	Asteraceae	Achillea millefolium	SPECIES	LC
Crataegus monogyna Jacq.	Rosaceae	Crataegus monogyna	SPECIES	LC
Prunus spinosa L.	Rosaceae	Prunus spinosa	SPECIES	LC
Cota tinctoria (L.) J.Gay	Asteraceae	Cota tinctoria	SPECIES	

На території Маловисківської громади знаходяться території, віднесені до природно - заповідного фонду, діяльність яких регулюється Законом України "Про природно-заповідний фонд", іншими документами що стосуються охорони довкілля. Схема розташування територій ПЗФ наведено на рисунку нижче (згідно даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду - https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR3gWLvwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXybxzHtiwlqTItQyrkdZKzaWA).

Відповідно до наданих даних Маловисківської МТГ на території громади знаходяться 5 об'єктів ПЗФ, характеристика яких подана нижче в таблиці.

Таблиця 2.17
Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду Маловисківської МТГ
станом на 01.01.2022 року

	Назва об'єкта ПЗФ	Категорія, статус	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ	Назва підприємства, організації, установи-землекористувача (землевласника) у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Законодавчий акт, яким створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ
1	"Краснопільська балка" (колишній Новоукраїнський район)	ландшафтний заказник місцевого значення	34,5	село Краснопілка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №71 від 11.10.1996р.

2	"Заплава Малої Висі" (колишній Новоукраїнський район)	орнітологічний заказник місцевого значення	2,0	село Краснопілка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №71 від 11.10.96р.
3	"Бірзуловські горби" (колишній Новоукраїнський район)	комплексна пам'ятка природи місцевого значення	1,7	1 км на північ від селища Заповідне Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградського облвиконкому №233 від 09.06.1971 р.
4	"Оман високий" (колишній Новоукраїнський район)	ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	2,0	південна околиця села Лутківка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №132 від 20.02.1998р.
5	"Витоки р. Малої Висі" (колишній Новоукраїнський район)	ландшафтний заказник місцевого значення	2,5	0,5 км від села Лутківка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Розпорядженням представника президента №55 від 01.07.1992р.
	Всього		42,70			

Площа громади складає - 38402,89 га, відповідно площа територій ПЗФ займає 0,11% (близько 42,7 га) всієї площі громади, що є вкрай низьким показником.

Зазначимо, що згідно Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду - https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR3gWLvwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXYbxzHtiwlqTltQyrkdZKzaWA частково в межах громади знаходиться Заповідне урочище місцевого значення «Матвіїв яр». Невідповідність відомостей про місце розташування ПЗФ в різних реєстрах може призвести до негативного впливу на об'єкти природного-фонду та потенційно їх втрату.

Згідно з даними Департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської ОВА лист №26-01-22/2395/0.26 від 21.12.23 територія заповідного урочища місцевого значення "Матвіїв яр", загальною площею 22,0 га, охоронним зобов'язанням від 28 липня 2023 року №2 ЗУ 24-564 передано під охорону та дотримання встановленого режиму філії "Оникіївське лісове господарство" ДП "Ліси України".

Зауважимо, що згідно Закону України "Про ПЗФ" землі природно-заповідного фонду України, а також землі територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську цінність і є відповідно до статті 6 цього Закону об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення. На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. На землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, що не забезпечує режим радіаційної безпеки.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом: встановлення заповідного режиму; організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання; додержання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проектної і проектно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля; запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони; здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання; встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері; проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

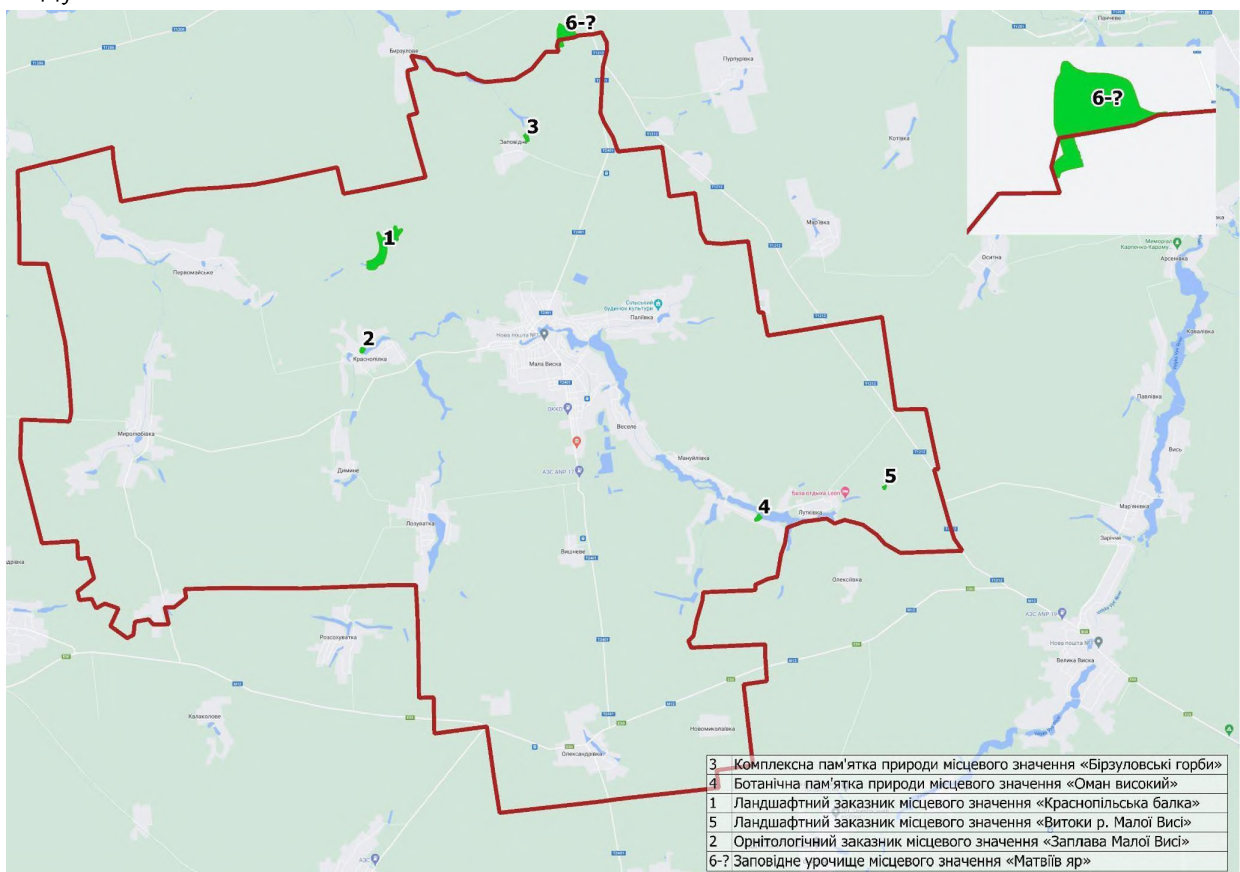

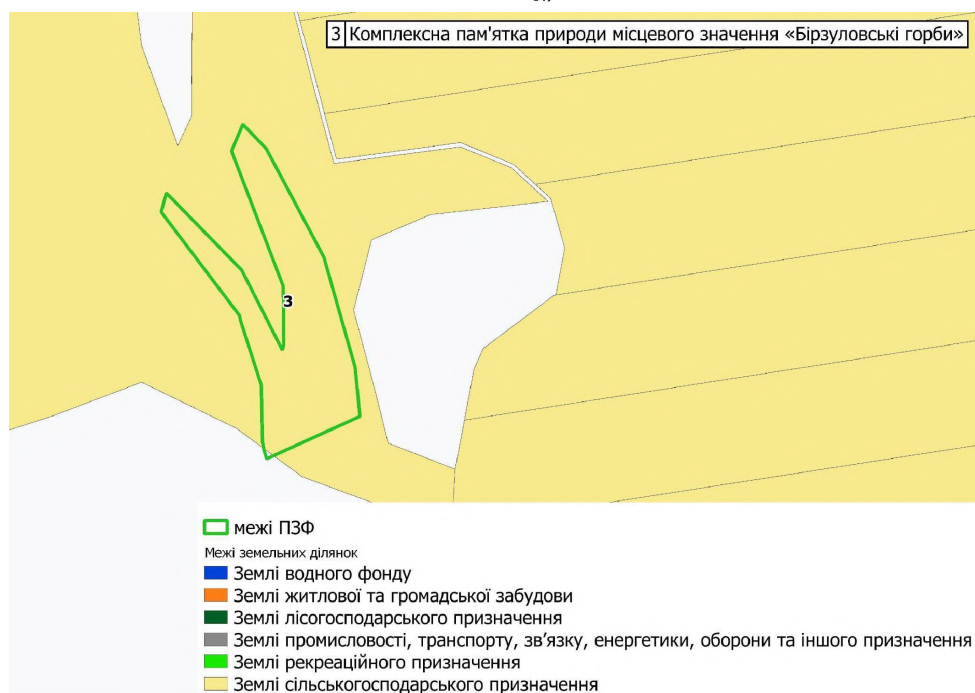
рис.2.18. Розташування територій ПЗФ на території Маловисківської громади згідно даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду -

https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR3qWl_vwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXybxzHtiwqTltQvrkdZKaWA

На основі аналізу відкритих даних про земельні ділянки (<https://kadastr.live/#5/48.43/32.77>) значна частина територій ПЗФ знаходяться в межах земельних ділянок з категорією "Землі сільськогосподарського призначення", діяльність на яких може потенційно призвести до знищення або принесення шкоди ПЗФ (див. рис. нижче). Такі відомості також мають бути уточнені, оскільки ситуація проаналізована на основі відкритих даних.

а)

б)

рис.2.19.

2.10. Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження

Згідно економічного профілю Маловисківської МТГ площа лісогосподарських земель складає 2151,13 га, тобто 6% всієї території громади.

Відомості про зелені зони не надано.

2.11. Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Окремі території, що мають особливу цінність для охорони довкілля, відносяться до Смарагдової мережі. Мета збереження територій Смарагдової мережі полягає у забезпеченні охорони оселищ та видів, наведених у Резолюціях Бернської конвенції, що і є передумовою для створення території Смарагдової мережі та збереження яких реалізується через біогеографічний підхід, що передбачає визначення територій довгострокового збереження видів і оселищ в межах біогеографічних регіонів.

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі [<http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua>], схема місцезоташування яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано на рис. нижче.

Згідно даних сайту Рамського Бюро [<https://rsis Ramsar.org/ris/2387>] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Маловишківської громади відсутні.

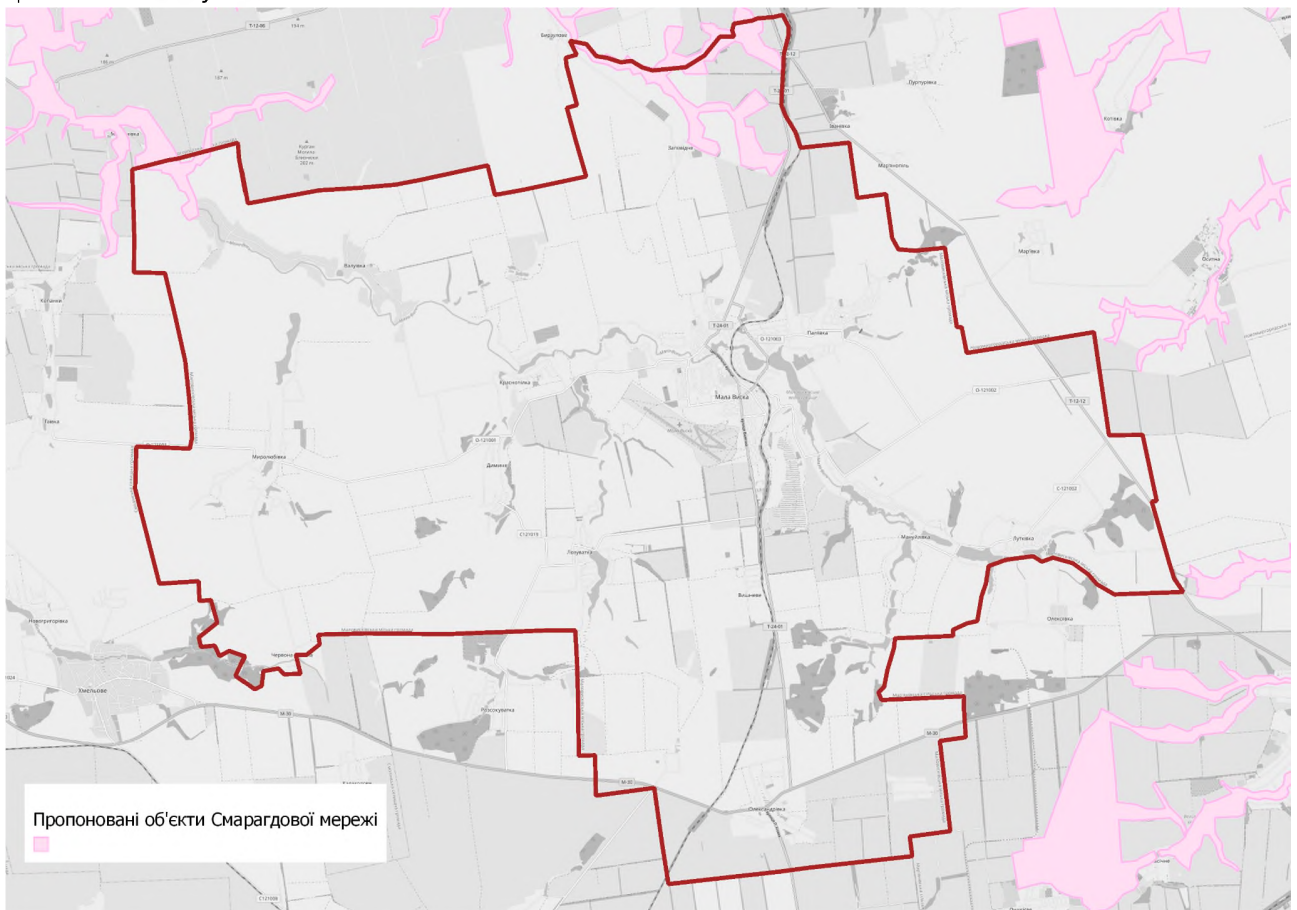

рис.2.20. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території Маловишківської громади¹⁰

2.12. Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена. Згідно регіональної схеми екомережі на область [<https://oblrada.kr.ua/decision/2151/pro-zatverdzhennya-regionalnoi-shemi-ekologic>]

¹⁰ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - <https://map.land.gov.ua>, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

hnoi-merezhi-kirovogradskoi-oblasti-30-06-2017] через територію громади не проходять регіональні центри.

Згідно Закону України "Про екологічну мережу України" статті 5 До складових структурних елементів екомережі включаються: а) території та об'єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) полежахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно статті 11 ЗУ "Про екомережу" місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень; надання відповідно до закону фінансової та іншої підтримки власникам і користувачам земельних ділянок, що знаходяться в межах територій та об'єктів екомережі.

2.13. Перспективні до заповідання території в межах громади

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами. Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина"

http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf.

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни. Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади

(опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

Природно-заповідний фонд є складовою природно-рекреаційних ресурсів громади, які мають значні перспективи щодо створення територіально-рекреаційного комплексу, що поєднає місця рекреації та відповідну інфраструктуру виховної, естетичної, наукової та природоохоронної направленості. Найбільш перспективними можуть бути напрями оздоровчого, пізнавального, наукового та історико-культурного туризму, як регіонального (внутрішнього), так і міжнародного, включаючи активний відпочинок (зелений туризм, спортивний туризм тощо) та історико-етнографічний туризм.

Для точної характеристики потенційних об'єктів ПЗФ мають бути надані геопросторові дані про території, зокрема інформація про рельєф, існуючі та проектні санітарні та планувальні обмеження. На час розробки Звіту геопросторових даних про територію громади не надано.

2.14 Історико-культурні об'єкти

Докладні відомості про затверджені пам'ятки історико-культурного призначення, їх розташування тощо не надано.

Згідно даних Стратегії розвитку Маловисківської громади, то на її території розташовані захоронення у вигляді курганів. Деяким з них по 5 тисяч років. Багато курганів залишили скіфи.

Особливої уваги потребують пам'ятки ІКС, що можуть бути пошкоджені або зруйновані внаслідок агресивних дій рф. Також особливу увагу слід зосередити на

тому, щоб наявні археологічні пам'ятки (кургани) не були пошкоджені (розорані) тощо.

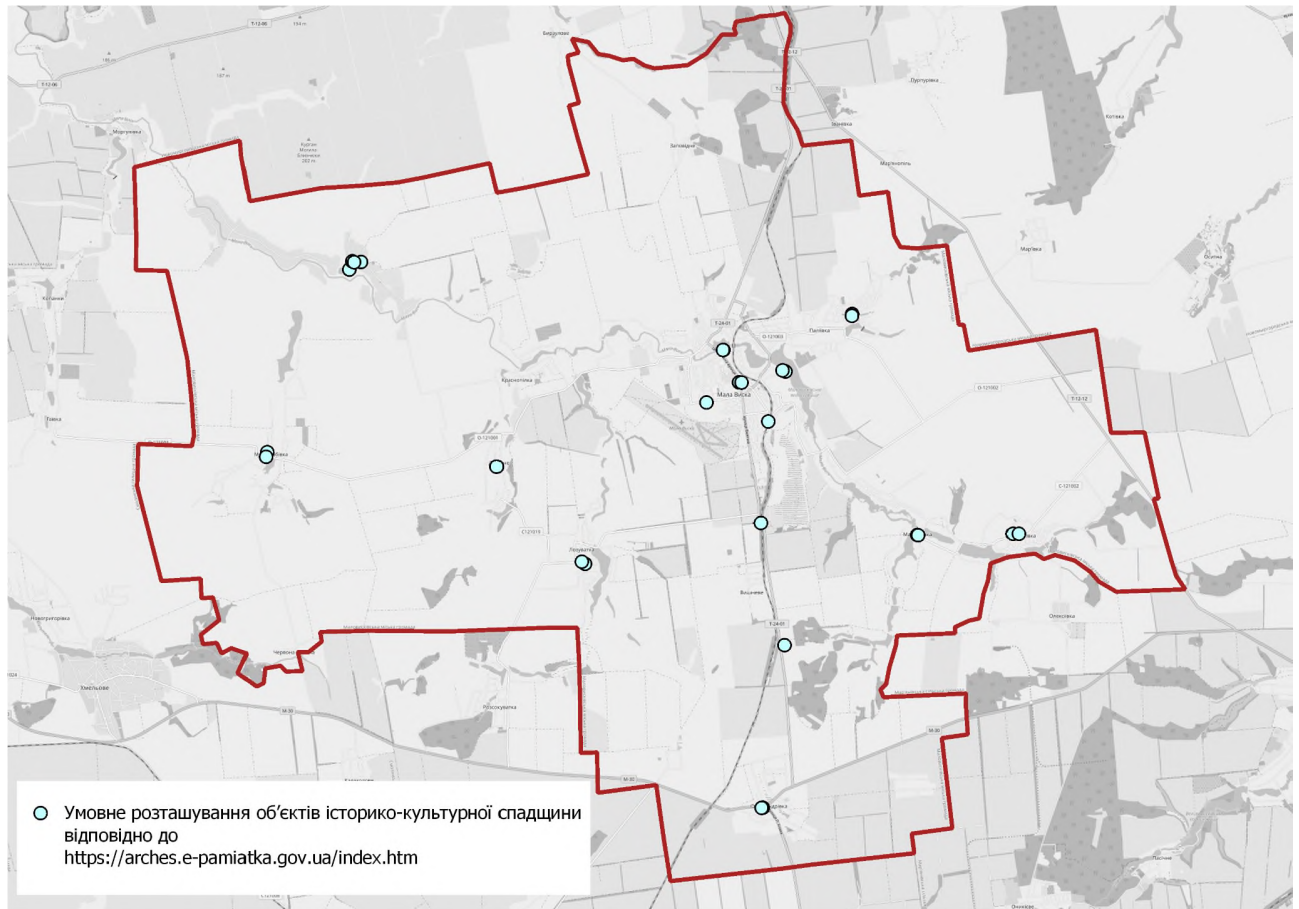

рис. 2.21. Умовне розташування об'єктів історико-культурної спадщини Маловисківської громади відповідно до <https://arches.e-pamiatka.gov.ua/index.htm>

2.15. Поводження з відходами

В межах міста розташований паспортизований полігон твердих побутових відходів призначений для захоронення промислових та твердих побутових відходів (IV клас небезпеки) зі ступенем токсичності - мало небезпечні. Територія, що відведена під полігон складає - 2га і знаходиться на території Маловислівської міської ТГ, на південній межі території міста Мала Виска. Експлуатується з 1997 року, СЗЗ 500м до сельбищної зони витримується.

Комплексне геохімічне обстеження міста не проводилось.

Дані щодо моніторингових досліджень ґрунтів населеного пункту відсутні. Потенційно забрудненими ділянками ґрунтів можна вважати ділянку полігону ТПВ.

Збором та вивезенням побутових відходів займається КП «Мала Виска Водоканал», згідно довідки якого, по підприємству обсяги збирання та вивезення побутових відходів за період останніх років 2017 – 2019 рр, у середньому за рік, склали 3679,7 куб.м (963,8 тонн). Використання водних ресурсів.

Централізований збір та вивезення відходів із інших населених пунктів громади не організовано.

Звалища промислових відходів в межах території громади відсутні.

Несанкціоноване розміщення побутових відходів населенням у посадках, вільних від забудови місцях, переважно в балках, є характерним для території громади. Щорічно виділяються кошти та КП «Мала Виска МКП» проводиться ліквідація несанкціонованих місць із збору відходів (сміттєзвалища).

Несанкціоновані місця із збору відходів (сміттєзвалища) є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/].

Для населених пунктів громади обсяг відходів від життєдіяльності осіб спрогнозовано згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019, із розрахунку 300 кг/особу в рік, спираючись на існуючу кількість мешканців. Згідно експертних досліджень, виконаних проектом DESPRO у 2011 -2019 роках , висловлено припущення щодо морфологічного складу відходів наведено в таблиці нижче.

Порівнюючи розрахунковий показник генерації відходів населенням м. Мала Виска та середнім показником кількості відходів, що генерується містом, можна зробити висновок, що місто генерує обсяг відходів нижній розрахункових нормативних показників.

Таблиця 2.18

Розрахункові показники утворення відходів в розрізі населених пунктів громади

Населений пункт	Органічні відходи (харчові, рослинні), т/рік	Папір, картон, т/рік	Метал, т/рік	Полімер на упаковку, т/рік	Скло, т/рік	Небезпечні відходи, т/рік	Інше, т/рік	Усього, т/рік
м.Мала Виска	850.69	158.27	29.68	217.62	178.05	138.48	530.2	2102.99
с-ще Заповідне	15.54	2.89	0.54	3.98	3.25	2.53	9.69	38.42
с.Краснопілка	28.95	5.39	1.01	7.41	6.06	4.71	18.05	71.58
с-ще Вишневе	19.22	3.58	0.67	4.92	4.02	3.13	11.98	47.52
с.Паліївка	76.44	14.22	2.67	19.56	16	12.44	47.64	188.97
с.Веселе	2.31	0.43	0.08	0.59	0.48	0.38	1.44	5.71
с.Первомайське	29.72	5.53	1.04	7.6	6.22	4.84	18.53	73.48
с.Олександрівка	46.72	8.69	1.63	11.95	9.78	7.61	29.12	115.5
с.Новомиколаївка	2.56	0.48	0.09	0.66	0.54	0.42	1.6	6.35
с.Тарасівка	3.07	0.57	0.11	0.79	0.64	0.5	1.92	7.6
с.Лозуватка	56.29	10.47	1.96	14.4	11.78	9.16	35.08	139.14
с.Димене	12.21	2.27	0.43	3.12	2.56	1.99	7.61	30.19

с.Мануйлівка	51.67	9.61	1.8	13.22	10.82	8.41	32.21	127.74
с.Лутківка	16.91	3.15	0.59	4.33	3.54	2.75	10.54	41.81
с.Миролюбівк а	50.65	9.42	1.77	12.96	10.6	8.25	31.57	125.22
с.Червона Поляна	3.5	0.65	0.12	0.9	0.73	0.57	2.18	8.65

Нижче наведено дані щодо поводження з відходами в громаді згідно з Звітом про поводження з побутовими відходами за 2022 рік (Форма № 1-ТПВ).

Таблиця 2.19
 Збирання та перевезення побутових відходів (ТПВ)

Побутові відходи та їх компоненти, які збираються роздільно	Номер рядка	Обсяги збирання		Обсяги перевезення - всього		у тому числі на:									
						заготівельні пункти вторинної сировини		сміттєпереробні підприємства		ділянки компостування		сміттєпалювальні заводи		полігони (звалища)	
		М ³	т	М ³	т	М ³	т	М ³	т	М ³	т	М ³	т	М ³	т
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змішані ТПВ	01	3757.9	1163.7	3757.9	1163.7									3757.9	1163.7
Великогабаритні ТПВ	02														
Макулатура (картон, папір)	03														
Полімери (плівка, пакети, ПЕТ пляшки і коробки, пластмаса тощо)	04														
Упаковка Тетра Пак та інша (комбінована, багатшарова)	05														
Метали (чорні, кольорові)	06														
Скло (склотара, скlobій)	07														
Текстиль (синтетичний, натуральний, змішаний)	08														
Органічні компоненти, які здатні до біологічного розкладання (харчові відходи, відходи рослинного походження тощо)	09														
Електричне та електронне обладнання	10														
Небезпечні компоненти	11														
Інші	12														
Всього	13	3757.9	1163.7	3757.9	1163.7									3757.9	1163.7

Таблиця 2.20
 Захоронення побутових відходів (ТПВ) на полігонах (звалищах)

Побутові відходи та їх компоненти, які заходять на об'єктах поводження з ТПВ	Номер рядка	Обсяги захоронення на полігоні (звалищі) – всього		у тому числі:			
				від початку експлуатації полігону (звалища)		за звітний період	
		м ³	т	м ³	т	м ³	т
А	Б	1	2	3	4	5	6
Змішані ТПВ	01	3757.9	1163.7			3757.9	1163.7
Великогабаритні ТПВ	02						
Неперероблюваний залишок (несортований, некомпостований, піролізний, золошлаковий тощо)	03						
Відходи зеленого господарства	04						
Вуличний змет	05						
Будівельні відходи	06						
Промислові відходи 3 класу небезпеки	07						
Промислові відходи 4 класу небезпеки	08						
Інші	09						
Всього	10	3757.9	1163.7			3757.9	1163.7

Таблиця 2.21
 Перероблення та/або видалення (утилізація) побутових відходів (ТПВ)

Побутові відходи та їх компоненти, які перероблюються та/або утилізуються на об'єктах поводження з ТПВ	Номер рядка	Обсяги надходження на перероблення та/або утилізацію		Обсяги відходів після сортування та відібраних сировинно цінних компонентів		Вироблено енергії		Обсяги неперероблювано -го, залишку - всього		у тому числі, який перевезено на:			
		М ³	Т	М ³	Т	електричної, кВт	теплової, ккал	М ³	Т	сміттєспалювальний завод (установку)		полігон (звалище) для захоронення	
										М ³	Т	М ³	Т
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змішані ТПВ	01	3757.9	1163.7					3757.9	1163.7			3757.9	1163.7
Великогабаритні ТПВ	02												
Макулатура (картон, папір)	03												
Полімери (плівка, пакети, ПЕТ пляшки і коробки, пластмаса тощо)	04												
Упаковка Тетра Пак та інша (комбінована, багаточарова)	05												
Метали (чорні, кольорові)	06												
Скло (склотара, скlobій)	07												
Текстиль (синтетичний, натуральний, змішаний)	08												
Органічні компоненти, які здатні до біологічного розкладання (харчові відходи, відходи рослинного походження тощо)	09												
Електричне та електронне обладнання	10												
Небезпечні компоненти	11												
Відходи зеленого господарства	12												
Інші	13												
Всього	14	3757.9	1163.7					3757.9	1163.7			3757.9	1163.7

На території громади розташовані тваринницькі господарства (згідно даних Стратегії розвитку громади¹¹), де утворюються побічні продукти тваринного походження (докладні відомості про діяльність таких підприємств не надано). Такі відходи повинні утилізуватися згідно вимог діючого законодавства, в тому числі ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», в протилежному випадку можливе забруднення поверхневих, підземних вод та ґрунтів¹².

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля у Кіровоградській області в відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення області.

Згідно заходів третього етапу (2024-2030 роки) реалізації Національної стратегії управління відходами до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 року № 820-р., в межах громади доцільно організувати ряд заходів щодо підвищення рівня поінформованості заінтересованих сторін шляхом проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, виконання програм інформування громадськості та консультаційних заходів з метою роз'яснення вимог законодавства щодо управління відходами, усвідомлення переваг мінімізації обсягів утворення відходів, забезпечення екологічно безпечного поводження та впровадження належної практики управління відходами. Окрім того, громаді доцільно звернути увагу на стан існуючого місця видалення відходів та привести його у належний стан.

Проектом Регіонального плану управління відходами у Кіровоградській області до 2034 року пропонується встановлення та облаштування сміттєперевантажувальної станції на території Маловисківської міської територіальної громади. Зазначений проєкт має стратегічне значення для створення регіональної системи управління відходами, тому у межах стратегічної екологічної оцінки доцільно оцінити його потенційний вплив на довкілля, зокрема на атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти, біорізноманіття та здоров'я населення.

Відомості щодо наявних місць несанкціонованого розміщення побутових відходів населенням на території громади не надано. Доцільно регулярно проводити ревізію території громади з метою виявлення несанкціонованих місць скидів побутових відходів, оскільки сміттєзвалища (несанкціоновані місця збору/скидання сміття) є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [<http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-re-komendatsiyi/>].

Згідно ЗУ "Про управління відходами" територіальні громади є власниками відходів, переданих їх утворювачами або попередніми власниками до систем управління побутовими відходами. Перехід права власності на відходи до інших суб'єктів здійснюється на підставі договору між органом місцевого самоврядування та суб'єктом господарювання у сфері управління відходами або між суб'єктами господарювання у сфері управління відходами. Організації

¹¹

https://www.mviskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichnij_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

¹² http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

розширеної відповідальності виробника є власниками відходів, прийнятих, зібраних або отриманих в інший спосіб у результаті діяльності такої організації. Перехід права власності на відходи до приватного партнера (концесіонера) здійснюється на умовах договору публічно-приватного партнерства, концесійного договору. Якщо інше не передбачено договором публічно-приватного партнерства, концесійним договором, приватний партнер, концесіонер є власником відходів, переданих територіальною громадою для перевезення до об'єкта оброблення побутових відходів, який спроектований, побудований, реконструйований та обслуговується таким приватним партнером, концесіонером.

Згідно ЗУ "Про управління відходами" сільські, селищні, міські ради у сфері поводження з відходами забезпечують: 1) участь у реалізації державної політики у сфері управління відходами; 2) участь у розробленні та реалізації регіональних планів управління відходами; 3) затвердження місцевих планів управління відходами; 4) вирішення питань щодо розміщення на території відповідних територіальних громад об'єктів оброблення відходів; 5) створення пунктів роздільного збирання побутових відходів. 2.

Згідно ЗУ "Про управління відходами до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить: 1) розроблення та реалізація місцевих планів управління відходами; 2) організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення; 3) визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів; 4) визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами; 5) запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів; 6) організація роботи пунктів роздільного збирання побутових відходів; 7) забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ (місць збору/скидання сміття) у межах населених пунктів; 8) передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення; 9) надання інформації, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи серед населення щодо управління відходами; 10) визначення одиниці вимірювання обсягу наданої послуги з управління побутовими відходами; 11) затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами; 12) затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами; 13) встановлення тарифів на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні); 14) укладення договорів з організаціями розширеної відповідальності виробників щодо запровадження приймання та роздільного збирання видів побутових відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника.

Органи місцевого самоврядування здійснюють й інші повноваження у сфері управління відходами відповідно до закону.

[1] <https://mepr.gov.ua/divalnist/napravamkv/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolvshnogo-seredovshha-v-ukravini/>

2.16. TOWS аналіз

Таблиця 2.22

	<p>Зовнішні фактори. Можливості (O)</p> <p>Тренд зеленого туризму; Тренд органічного землеробства; Розвиток альтернативної енергетики; Розвиток міжмуніципального співробітництва; Дія програм міжнародної технічної допомоги; Угода про асоціацію з ЄС; Європейський зелений курс; Розвиток державної транспортної інфраструктури; Розвиток цифрових технологій та робототехніки; Розвиток технічних можливостей для геоінжинірингу.</p>	<p>Зовнішні фактори. Загрози (T)</p> <p>Військова агресія з боку росії; Кліматичні зміни; Швидка роботизація промисловості та агросектору; Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності. Посилення ерозії ґрунтів; Втрата родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність; Збільшення обсягу забруднення ґрунту та водних об'єктів мінеральними добривами; Недостатність питної води, виснаження водоносних горизонтів внаслідок неефективної господарської діяльності та змін клімату; Руїнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС; Прогнозоване зневоднення річки внаслідок змін клімату; Зниження біорозмаїття або його структурна зміна; деградація водних екосистем (наприклад, евтрофікація та мертві зони); Біокумуляція токсинів.</p>
<p>Внутрішні фактори. Сильні сторони (S)</p> <p>Сприятливе географічне розташування громади, зручне дорожнє сполучення. Наявність потенційних об'єктів інвестування (вільні приміщення, земельні ділянки).</p>	<p>SO</p> <p><i>"Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</i></p> <p>Розвиток органічного сертифікованого землеробства, для експорту продукції із</p>	<p>ST</p> <p><i>"Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</i></p> <p>Заходи із охорони довкілля, розширення заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане</p>

<p>Наявність трудових ресурсів. Достатньо чисте довкілля. Наявність водних природних ресурсів, рекреаційних зон. Потенціал для розвитку зеленого туризму. Наявність родючих сільськогосподарських земель.</p>	<p>високою доданою вартістю в країні ЄС та Північної Америки. Співпраця в розвитку зеленого туризму в рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій.</p>	<p>органічне землеробство.</p>
<p>Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)</p> <p>Нерозвинута житлово-комунальна сфера (відсутність централізованого водопостачання і водовідведення в частині населених пунктів або їх незадовільний стан, комунального підприємства); Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), загроза утворення нових через відсутність системи налагодженого збору та вивезення відходів. Не організовано збір у всіх населених пунктів ТПВ; Загрозливі обсяги утворення господарських і промислових відходів; Відсутність якісної транспортної інфраструктури; Відсутність якісної інженерної інфраструктури в частині населених пунктів громади; Схильність ґрунтів до ерозії та зсувів; Руйнування вірогідно наявних невідкритих археологічних пам'яток внаслідок неефективної господарської діяльності. Відсутність актуальної містобудівної документації.</p>	<p>WO</p> <p>"Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості</p> <p>Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.</p>	<p>WT</p> <p>"Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз</p> <p>Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Відмова від споживання викопного палива, Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату в громаді.</p>

2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі здійснення СЕО узагальнено в таблиці нижче з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Серед основних екологічних проблем, які можна виділити наступні:

- відсутність налагодженої системи збору та вивезення відходів на території громади;
- відсутність належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів;
- розораність земель;
- забруднення та деградація ґрунтів;
- низька якість транспортної інфраструктури тощо.

Зазначені чинники і прямо чи опосередковано викликатимуть найбільшу кількість екологічних проблем, зокрема через формування якості атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих, ґрунтових та підземних вод від точкових та дифузних джерел, внаслідок чого ймовірно може погіршуватись стан здоров'я населення громади.

Інформацію про ймовірні впливи, яких можуть зазнавати компоненти довкілля в межах громади систематизовано у наведеній нижче таблиці 2.17 із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця 2.23

Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване). Водопостачання значної частини населення відбувається з неперевіраних індивідуальних джерел водопостачання		+	+	+			
Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+			
Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи збору та відведення стоку поверхневих вод		+	+		+	+	
Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Загроза утворення нових стихійних сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), в тому числі через відсутність налагодженої системи збору та вивезення сміття. Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ. Відсутність затвердженого місцевого плану управління відходами	+	+	+	+	+	+	+
Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.	+	+	+	+	+	+	+

Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Низька якість транспортної інфраструктури.	+	+	+	+	+		
Новокосянтинівська шахта ДП «СхідГЗК», розташовано поруч із громадою	+	+	+	+	+		
Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+			+	+
Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+
Низький % ПЗФ на території громади					+	+	+
Руйнація пам'яток культурної та історичної спадщини							+

2.18. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища^[1] на території Кіровоградської області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України. Протягом декількох останніх років кліматичні зміни проявляються особливо відчутно, зокрема це аномально теплі та малосніжні зими, а влітку посуха. Кліматичні зміни проявляються також через пилові бурі, які утворюються внаслідок вітрової ерозії ґрунту на розораних після збору врожаю полях. Посухи спричиняють обміління річок та ставків, зниження рівня води у колодязях.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов.

У Маловисківській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. Локальні прояви потепління – зміна характеру та розподілу опадів протягом року, втрата оселищ та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб та ін.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов'язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов'язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов'язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестицій України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Основною причиною зміни клімату є використання викопного палива та неефективне споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що

утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу. Середня температура поверхні планети піднялася близько на 1,1° С з кінця ХІХ століття. Вчені вже не сумніваються, що ця зміна обумовлена в основному збільшенням концентрації вуглекислого газу та інших антропогенних викидів в атмосфері.

Збереження існуючого стану використання території Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади призводить до загроз для екологічного стану, в тому числі через сільське господарство. Забудова, особливо торгові центри у поєднанні із парковками разом із зменшенням площ зелених насаджень створює умови для формування теплових островів, які є загрозою для здоров'я людини через "теплові" стреси.

Зміна клімату - це найбільший виклик, з яким стикається людство за всю історію. Водночас, це і можливість побудувати кращий світ, без нерівності й насилля. Оскільки корені цих проблем, в тому числі і впливу людини на клімат, лежать в існуючій економічній системі, орієнтованій на постійний ріст споживання.

Тому відвернення кліматичної загрози не можливе без злагодженої співпраці усіх країн і, зрештою, усіх людей заради спільного блага. Найбільш характерними проявами змін клімату є аномальна спека влітку, зміщення сезонів, підвищена кількість опадів, з якою не справляється зливово каналізація в населених пунктах.

Суттєво покращило б ситуацію скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Це відновні джерела енергії (ВДЕ) планети, генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива та атому.

Атмосферне повітря

У зв'язку зі збільшенням обсягів викидів від виробництв та пересувних джерел в цілому по регіону, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Значним джерелом забруднень на даний час в регіоні є наслідки військової агресії: обстріли та бомбардування призводять до значних викидів забруднювальних речовин, пожежі спричинені обстрілами території громади також значно погіршують стан атмосферного повітря.

Оскільки основним видом діяльності навколо Маловисківської громади є с/г господарство, то однією з найбільш шкідливих практик є оранка земель: ґрунти розораних непокритих рослинністю полів протягом посушливих періодів перетворюються на порошок, забруднений залишками мінеральних добрив та ЗЗР. Цей порошок може підійматися в повітря вітром, спричиняючи токсичні пилові бурі, що можуть переноситися вітром на суттєві відстані [\[https://www.dossier.org.ua/news/vak-silskogospodarski-praktiki-vplivavut-na-dovkill-ya-ta-socialniy-rozvitok/\]](https://www.dossier.org.ua/news/vak-silskogospodarski-praktiki-vplivavut-na-dovkill-ya-ta-socialniy-rozvitok/).

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Основними забруднювачами повітря є транспорт та с/г підприємства.

Стан дорожнього покриття в громаді є переважно незадовільним згідно даних ДДП, що має безпосередній вплив на збільшення кількості шкідливих викидів від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин. Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони стаціонарних та пересувних джерел. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони Новокостянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка розташована поруч із громадою та на відстані 10 км від м. Мала Виска. Згідно Регіональної доповідь про стан довкілля протягом 2021 року здійснювався виробничий контроль за викидами від організованих джерел відповідно до вимог дозволів на викиди забруднюючих речовин. За результатами виробничого контролю перевищень встановлених нормативів викидів організованими джерелами не зафіксовано. Здійснювався контроль якості повітря на промисловому майданчику та на межі санітарно-захисної зони.

Водні ресурси

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм зазначеними вище чинниками. Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Існує загроза руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

В залежності від діяльності та її обсягів від рослинництва можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту рослин (ЗЗР) може призвести

до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми.

Потребує постійного спостереження стан поверхневих водних ресурсів, у які здійснюється скид шахтних вод після очищення із Новокостянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК» Зауважимо, яка розташована поруч із громадою та на відстані 10 км від м. Мала Виска. Згідно даних за 2021 рік внаслідок скиду підвищення вмісту радіоактивних компонентів у поверхневих водах не відбувається. У всіх населених пунктах у воді джерел господарсько-питного водопостачання активність урану природного не перевищує рівні дії для природних радіонуклідів, визначених нормативами НРБУ-97.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді супроводжується високим рівнем розорюваності схилівих земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженню індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті. Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація). Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненню¹³.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Приватизація таких територій, без попередньої оцінки їх екосистемних послуг, призведе до зменшення біорізноманіття, фінансового збіднення громади, обмеження можливостей для соціального та економічного розвитку. Зауважимо, що згідно відкритих даних¹⁴ частина територій ПЗФ вже перебуває у приватній власності.

Окрім того, підприємства тваринництва, розташовані на території громади, можуть виступати забрудниками ґрунтів, підземних та поверхневих вод через гній та послід, які утворюються внаслідок функціонування промислових тваринницьких ферм, які можуть вноситися неконтрольовано фермерами на поля¹⁵; через

¹³ <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/doslidzhennia-kontsentracii-full.pdf>

¹⁴ <https://kadastr.live>

¹⁵ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

потрапляння гноївки у довкілля через розгерметизацію лагун, змив, перевищення лімітів наповнення лагун тощо.

Частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від гірничо-видобувної промисловості, оскільки територія громади знаходиться біля Новокосянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди.

Відходи

Однією з найгостріших екологічних проблем в Кіровоградській області є поводження з відходами.

У разі, якщо питання щодо ліквідації відходів, їх централізованого збору та вивезення, не буде вирішено, передбачається в тому числі, поява нових несанкціонованих сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), а це має загрозу тенденцію щодо забруднення ґрунтів і ґрунтових вод та повітря. Крім того, через високу температуру гниття стихійні сміттєзвалища можуть займатися, в результаті чого в повітря викидається велика кількість забруднюючих речовин. Несанкціоновані сміттєзвалища є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін.¹⁶

Передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади, та в той же час, у зв'язку із технологічним розвитком можлива зміна структури відходів, зі збільшенням частки токсичних відходів будівництва та електронних компонентів, що містять токсичні речовини.

Передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території стихійних сміттєзвалищ, утворення нових сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

На території громади розташовані тваринницькі господарства (згідно даних Стратегії розвитку громади¹⁷), де утворюються побічні продукти тваринного походження (докладні відомості про діяльність таких підприємств не надано). Такі відходи повинні утилізуватися згідно вимог діючого законодавства, в тому числі ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», в протилежному випадку можливе забруднення поверхневих, підземних вод та ґрунтів¹⁸.

Доцільно звернути увагу на полігону побутових відходів та забезпечити приведення його до задовільного стану.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

¹⁶ <http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiy/>

¹⁷

https://www.mviskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichniy_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

¹⁸ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

Природоохоронні території громади можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Також відсоток % територій природно-заповідного фонду в громаді є низьким. Низький рівень інформованості населення щодо розташування таких територій та їх статусу, умов використання може нести загрозу завдання шкоди таким територіям через недбале відношення громадян.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ та територій, що збереглися в природному або близькому до такого стані, наприклад водоохоронних зон, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність.

Зростання ризиків для біорізноманіття також обумовлює відсутність в громаді розробленої програми створення об'єктів ПЗФ та схеми локальної екомережі.

Також, існують тенденції деградації екосистем внаслідок дуже високого відсотку антропогенної перетвореності території, а враховуючи сільськогосподарське спрямування регіону - негативні впливи на території, важливі для збереження біорізноманіття будуть тривати. Можлива загроза для біорізноманіття через несталі практики сільськогосподарського виробництва пов'язані зі значним зменшенням видового різноманіття, що зумовлено перетворенням природних середовищ на території для виробництва продуктів харчування, а також забрудненням довкілля. Оранка земель і монокультурне вирощування можуть сприяти втраті середовища існування тварин і рослин, фрагментації ландшафтів.

Історико-культурні об'єкти

Аналіз кількісного та якісного стану об'єктів культурної спадщини повинен базуватися на точних даних про їх місце розташування та специфіку використання їх у екскурсійній та туристичній діяльності, а також даних про дотримання охоронного статусу таких пам'яток/перспективних до охорони об'єктів ІКС громади/району/області тощо. Відсутність точної та релевантної інформації на даний момент може призводити до їх втрати та/або пошкодження, в тому числі зі сторони населення через непоінформованість про статус таких об'єктів та їх цінність.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Кумулятивні впливи, через стан компонентів довкілля матимуть систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Варто звернути увагу, що ***потребує ретельного аналізу причин значних перевищень показників захворюваності (розділ 2) по Маловисківській громаді відносно середньобласних рівнів*** (організація мед допомоги, профілактична робота, вплив соціальних факторів і т.і.). ***Рекомендовано зробити акцент на***

профілактичну складову діяльності медичної галузі громади (поглиблене вивчення стану здоров'я населення громади із з'ясуванням причин, що впливають на ріст тих чи інших видів захворювань).

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я. За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5%

<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>. Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Маловисківська громада, відповідно до отриманих даних та інформації з відкритих джерел, має ряд проблем із утилізацією, переробкою побутових відходів, окремі проблеми із водопостачанням та каналізування населених пунктів (подекуди застарілі системи та обладнання), подекуди відчутною є низька якість дорожньої та транспортної інфраструктури, дисбаланс у землекористуванні та високий рівень розораності земель, а також забруднення від промислової діяльності, зокрема, транспортної сфери. Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати як власне територія громади, так і прилеглі території сусідніх громад зі сторони Маловисківської міської ТГ, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1
 Компоненти, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти довкілля, що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів
зі сторони житлової забудови	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів, С,П
зі сторони промислових підприємств (в тому числі с/г підприємств, фермерських господарств)	АМ, Т, АЗ, П	ДВ, скидання неочищених стічних вод	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	формування теплових островів, П

зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т	ДВ, Р	ДВ, стоки/ інфільтрація	інфільтрація ДВ,Р	ДВ	фрагментація	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т
Території с/г призначення	ймовірне виникнення пилового забруднення	ДВ	ДВ, Р	-	ДВ,Р	фрагментація	-	-
зі сторони вулично-дорожньої мережі							фрагментація	Т
<p><i>ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки), АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання, П - емісія парникових газів, /С - світлове забруднення ЕЗ - естетичне забруднення (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту) Т - теплове забруднення, М-механічне забруднення /Р - прямий механічний вплив (наприклад, для водних об'єктів - руйнування, замулення, дренавання водоносних горизонтів)</i></p>								

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, територія громади та прилеглі до меж громади території можуть, з огляду на існуючий стан та у разі затвердження ДДП, зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської та іншої промислової діяльності, транспортного руху. Тиск може посилюватися також внаслідок дисбалансу лісових та інших зелених насаджень в структурі земельного фонду тощо.

Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образ ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та пряме забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Маловисківською громадою територій.

Актуальна кількісна інформація про стан довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу, відсутня.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Відомості про природоохоронні території, які знаходяться в межах території Маловисківської громади, зокрема території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО наведено в розділі 2 Звіту.

Природоохоронні території в межах громади зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Зокрема, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Нижче наведено відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. Також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки" не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом.

Тимчасові негативні наслідків для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

Доцільно звернути увагу на те, що в різних реєстрах наведено різні відомості щодо ПЗФ на території громади (див. детальніше р.2.9), а також деякі території ПЗФ згідно відкритих даних - <https://kadastr.live> - знаходяться частково на земельних ділянках у приватній власності, що може нести ризики нанесення шкоди або знищення таких територій.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах.

Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Закон України «Про Основні засади

(стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. Закон України «Про засади державної регіональної політики».

На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6). Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року, підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено **17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань, серед яких також цілі екологічного спрямування**: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем. Вимоги із дотримання екологічних вимог визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція⁷⁾, Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі та інші.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19)⁹⁾. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, ліквідації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у **Постанові Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»**¹⁰⁾.

Проект розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі, пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема:

Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 2354-VIII, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування;

Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, котрий ратифіковано Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII;

положень статті 363 **Глави 6 «Навколишнє середовище»** і **Додатку ХХХ до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони**, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII, зокрема, забезпечення мети державної екологічної політики – досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження

збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку, які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «забруднювач платить»;
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 р. № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»:

Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі:

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», котрим визначено Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року орієнтирами для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР;

Паризької угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 р. № 1469-VIII (<https://zakon.rada.gov.ua/go/1469-19>);

Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р **"Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року"** і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці від 4 липня 2002 року № 61-IV;

Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р;

Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р;

Закону України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29.11.1994 № 257/94-ВР

Нагойського протоколу регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування до **Конвенції про біологічну різноманітність** від 29.10.2010;

Концепції Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 675-р;

Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» від 29.10.1996 № 436/96-ВР;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695;

Енергетичної стратегії України на період до 2050 року, **Концепції реалізації державної політики у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель у частині збільшення кількості будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії**, **Концепції реалізації державної політики у сфері тепlopостачання**, **Національного плану дій з енергоефективності на період до 2030 року**, **Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року**, **Національного плану з енергетики та клімату (НПЕК) на період до 2030 року** та інших програмних документів у сферах забезпечення енергетичної ефективності, енергетики (у тому числі відновлюваної), економіки, сталого розвитку.

Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;

Операційним планом заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р;

Національним планом дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271-р;

рішенням Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах» (до 2020 року передбачалося досягнення стабільного рівня органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь не нижче за базову лінію станом на 2010 рік (3,14 % в середньому по Україні, у т.ч. у розрізі зон: Полісся - 2,24 %; Лісостеп - 3,19 %; Степ - 3,40 %), а до 2030 року – планується збільшення не менше ніж на 0,1 %), а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ»;

Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

Національним планом управління відходами до 2033 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р;

Планом заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

Національною економічною стратегією, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища території Броварської громади рекомендовано виконати ряд планувальних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Запропонований проект враховує низку зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на різних організаційно-управлінських рівнях

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки та реалізації ДДП є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;

- Земельний кодекс України;
- Кодекс України про надра;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про управління відходами»;
- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про екологічний аудит»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України Про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках;
- Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 - 2024 роках;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Розпорядження КМУ від 30 травня 2024 р. № 483-р «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках».
- Розпорядження КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695);
- Закон України "Про ратифікацію Паризької угоди" від 14.07.2016 № 1469-VIII;
- Національний план управління відходами до 2033 року та План заходів з реалізації Національного плану управління відходами на 2025-2033 роки затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1353-р
 - Закон України Про систему громадського здоров'я (№ 3302-IX від 09.08.2023)

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються **Законом України «Про управління відходами»** та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так **Законом України «Про інвестиційну діяльність»** (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених **Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»** (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Регіональні зобов'язання представлено обласними програмами відновлення, охорони та моніторингу довкілля, поводження з відходами. Згідно статті 15 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції: а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян; б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом; в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів; г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом; д) затверджують місцеві екологічні програми; е) організовують вивчення навколишнього природного середовища; є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем; и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; ї) здійснюють контроль за додержанням законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Шляхи врахування зобов'язань, встановлених зазначеними програмами, регулюються законодавством України та деталізовані заходами відповідних програм.

Нижче наведено відомості про основні програми щодо охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання що ними покладаються на громаду. Аналіз відповідності напрямів розвитку, зазначених у Стратегії, зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення * представлено нижче.

*Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проекту і природоохоронних зобов'язань, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

- ++ цілі/завдання добре узгоджені;
- + цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тіснішому зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

- o цілі/завдання взаємо нейтральні;
- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;
- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Зобов'язання	Напрями ДДП				
	Охорона здоров'я	Освіта	Житлово-комунальні господарства	В галузі культури	Інші галузі
Міжнародні зобов'язання					
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони	o	o	o	o	o
Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року»	+	+	+	+	+
Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті і Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє	+	+	+	+	+

середовище у транскордонному контексті					
Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля	o	o	o	o	+
Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів	o	o	o	o	o
Конвенція про охорону біологічного різноманіття	o	o	o	o	o
Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі	o	o	o	o	o
Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин	o	o	o	o	o
Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів	o	o	o	o	o
Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванн	o	o	o	o	o

ям у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці					
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату	o	o	+	+	o
Паризька угода	o	o	+	+	o
Європейська ландшафтна конвенція	o	o	o	o	+
Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи	o	o	o	+	+
Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини	o	o	o	+	+
Національне законодавство у сфері охорони довкілля					
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	+	+	+	+	+
Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	+	+	+	+	+
Закон України «Про засади державної регіональної політики»	+	+	+	+	+
Закон України «Про охорону атмосферного повітря»	+	+	+	+	+
Закон України «Про	o	o	o	o	o

природно-заповідний фонд України»					
Закон України «Про рослинний світ»	0	0	0	0	0
Закон України «Про тваринний світ»	0	0	0	0	0
Закон України «Про екологічну мережу України»	0	0	0	0	0
Закон України «Про охорону земель»	0	0	0	0	+
Кодекси України: Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Земельний кодекс України	0	0	0	0	+
Постанова Кабінет Міністрів України Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України, Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки	0	0	0	0	0
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на	+	+	+	+	+

2021–2027 роки»					
Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»	+	+	+	+	+
Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024 – 2026 роках	0	0	+	+	0
Концепція боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням	0	0	0	0	0
ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ управління лісами України до 2035 року	0	0	0	0	0
ВОДНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ на період до 2050 року	0	0	0	0	0
Національний план управління відходами до 2033 року	0	0	+	0	0

Закон України Про систему громадського здоров'я	o	o	o	o	o
Регіональні природоохоронні ДДП					
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695	+	+	+	+	+
Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2022-2026 роки для зони "Кіровоградська"/ № 273 від 20.09.2022 року	o	o	o	o	o
Стратегія розвитку Кіровоградської області на 2021- 2027 роки// №743 від 12.03.2020 року	+	+	+	+	+

Також в громаді діють міські цільові програми, в яких визначені заходи, спрямовані на покращення стану довкілля та здоров'я населення, зокрема: Програма розвитку фізичної культури і спорту Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки; Програма реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на 2024-2027 роки; Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги і Маловисківській міській громаді на 2024 -2026 роки; Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки; Програма розвитку КП Маловисківський центр надання соціальних послуг на 2025-2027 роки та інші (повний перелік наведений в додатку 2 Програми).

Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про

оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Серед заходів Програми такими ймовірно можуть бути:

Будівництво сміттєперевантажувальної станції на діючому полігоні в м. Мала Виска;

Рекультивация діючих місць видалення відходів с. Олександрівка, с. Поліївка, с. Миролюбівка, с. Волуївка, с. Лозуватка;

Будування свердловини;

Будівництво сонячних електростанцій та придбання комплектуючих до СЕС.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Маловисківською громадою було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та проекту документа державного планування – “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки”, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті Маловисківської міської ради - <https://www.mviskarada.gov.ua>, а також внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Зауваження та пропозиції до обсягу СЕО Програми, які надійшли під час визначення обсягу СЕО враховано в цьому Звіті та проекті ДДП.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

Звіт доповнено за результатами проведених обговорень. Детальні інформація наведена у відповідних довідках.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до ***Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації*** (розміщено на сайті Міндовкілля: <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>) в процесі аналізу ймовірних наслідків, їх тривалості та інтенсивності може виникати невизначеність. Критеріями, за якими можна, в процесі здійснення СЕО, вимірювати рівень значущості, пов'язаний з можливими наслідками, слід розуміти як такі ймовірні значні негативні наслідки, які:

1) можуть спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої екологічної вимоги або вимоги щодо охорони здоров'я правового/ нормативного характеру, якщо не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

2) можуть призвести до недотримання цілей державної екологічної політики, програм чи планів або державної політики в цілому, програм чи планів у сфері охорони здоров'я;

3) можуть спричинити втрату одного чи кількох компонентів екосистеми, що загрожуватиме виживанню виду, який постійно або періодично (наприклад, мігрує)

знаходиться на території, яку охоплює ДДП, якщо не будуть вжиті заходи з пом'якшення наслідків;

4) можуть завдати шкоди якості чи кількості природних чи культурних ресурсів, що призведе до впливу на здоров'я людей на території, яку охоплює ДДП, чи за її межами, або пошкодити існуючу інфраструктуру (у тому числі інфраструктуру культурної спадщини), якщо в цих випадках не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

5) інші наслідки впровадження ДДП, які на думку громадськості або органів виконавчої влади (наприклад, в результаті консультацій) матимуть серйозний вплив на природне середовище, здоров'я населення, соціальне середовище або культурну спадщину, у тому числі на доступ до неї.

Визначити, чи може впровадження ДДП спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої юридичної вимоги, можна шляхом оцінки наслідків впровадження ДДП щодо відповідних нормативних вимог, що також розглядається в таких документах:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (Київ, 2003), Додаток 3 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text)

- Ресурсний посібник для підтримки застосування Протоколу ЄЕК ООН зі стратегічної екологічної оцінки, ISSN 1020-4563, ЄЕК ООН (<https://unece.org/environment-policy/publications/resource-manual-support-application-sea-protocol>), с. 55-57

- Додатку III Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (<https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>).

"Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки" визначає основні напрямки та завдання. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування, переважно не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначення конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП і викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних результатів виконання запланованих заходів закладених ДДП.

6.1 Атмосферне повітря

Програма не передбачається створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до значних негативних наслідків для атмосферного повітря.

Разом з тим, на етапі будівництва нових об'єктів або поточного ремонту існуючих об'єктів може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

При будівництві котельні потрібно врахувати, що під час їх роботи можуть бути присутні такі фактори шкідливого впливу на навколишнє середовище: – використання атмосферного кисню та викидання продуктів повного згорання CO₂, H₂O; – теплові викиди; – шум; – шкідливі викиди в атмосферу. Найбільшого негативного впливу атмосферне повітря зазнає від роботи котелень, що працюють на твердому та рідкому паливі. Всі котли та інші установки, що сертифікуються в Україні, проходять перевірку щодо відповідності екологічних показників, в тому числі з концентрації викидів NO_x та CO. Ефективними способами зменшення таких шкідливих викидів на повітряне середовище є: – очищення палива та окиснювача від складових, що можуть утворювати шкідливі речовини; – стримування утворення шкідливих речовин; – випалювання шкідливих речовин; – очищення димових газів від шкідливих речовин, що утворилися під час спалювання палива. (<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/73-1.pdf>).

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.
 Відомості про основні впливи
 на стан атмосферного повітря від реалізації завдань ДДП

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на атмосферне повітря/ стани приземної атмосфери	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (к/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Охорона здоров'я (виконання поточних ремонтів), Освіта (виконання поточних ремонтів)	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Можливі викидання продуктів повного згорання CO ₂ , H ₂ O; – теплові викиди		-1/х/х
Житлово-комунальні господарства	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів		-1/+1/+1
В галузі культури	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Можливі викидання продуктів повного згорання CO ₂ , H ₂ O; – теплові викиди		-1/х/х
Інші галузі	Опосередковане зниження викидів через оптимізацію землекористування та транспортних маршрутів			х/х/х

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.2 Клімат

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від

03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.[1]

Таблиця 6.2.

Поточна діяльність	Оцінка впливу ¹⁹	Ознака
Охорона здоров'я	-	потенційний вплив відсутній
Освіта	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість
Житлово-комунальні господарства	M-, A+	зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
В галузі культури	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
Інші галузі	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість
Поточна діяльність	Оцінка впливу ²⁰	Ознака

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

6.3 Водні ресурси

Завдання, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачаються.

Програма містить заходи із очистки артезіанських свердловин, ремонту водовідведення та водопостачання та інші, які загалом можуть позитивно вплинути на стан водних ресурсів, адже централізована мережа водопостачання та водовідведення при штатній роботі не несе ризиків щодо потенційного забруднення поверхневих та підземних вод.

¹⁹ Примітка. “M-” - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, “M+” - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, “Mt” - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, “A+” - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, “A-” - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; “НО”- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

²⁰ Примітка. “M-” - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, “M+” - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, “Mt” - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, “A+” - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, “A-” - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; “НО”- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

Також слід зауважити, що водні об'єкти повинні здаватися в оренду відповідно до вимог ЗУ "Про аквакультуру" та Водного Кодексу України.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.3.

*Таблиця 6.3.
Відомості про основні впливи
на стан водних ресурсів від реалізації завдань ДДП*

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Охорона здоров'я	Поліпшення санітарно-технічного стану систем водопостачання та водовідведення, зменшення аварій і втрат води			+1/+1/+1
Житлово-комунальні господарства	Поліпшення якості питної води, стабільності водопостачання, зменшення аварійних скидів стічних вод	Поліпшення якості питної води, стабільності водопостачання, зменшення аварійних скидів стічних вод Значне зменшення ризиків забруднення підземних і поверхневих вод		+1/+2/+2
Інші галузі	Опосередковане зменшення ризиків забруднення через оптимізацію землекористування та врахування водоохоронних зон у проєктних рішеннях Сприятливе довгострокове управління водними ресурсами			x/+1/+2

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x-вплив наразі не можна визначити)

6.4 Земельні ресурси

В громаді та області в цілому гостро стоїть питання розорення с/г земель. Рекомендується на перспективу створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47, де визначено наступне: "забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо".

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів (на етапах реалізації Плану виконання Програми) можливі впливи мають бути уточнені.

*Таблиця 6.4.
Відомості про основні впливи
на стан водних ресурсів від реалізації завдань ДДП*

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Інші галузі	Оптимізація землекористування			0/+1/+2

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.5 Відходи

Програмою передбачено заходи, які сприятимуть скороченню кількості стихійних звалищ, підвищенню рівня утилізації побутових відходів, а також зменшенню забруднення ґрунтів, вод і атмосферного повітря.

Негативні впливи мають короткостроковий і локальний характер, виникають лише на етапі виконання будівельних робіт та можуть бути повністю усунуті після завершення реалізації проєктів.

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо розробки місцевого плану управління відходами, а також забезпечення всіх населених пунктів можливістю централізованого збору та вивезення побутових відходів, що може призводити до утворення нових сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), ліквідацію наявних стихійних сміттєзвалищ в громаді. Необхідно провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (будівництво, очистка, ремонт) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проєктування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проєктній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель (якщо такі будуть передбачені серед заходів щодо проведення ремонтів тощо) може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильне видалення таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

Таблиця 6.5.
 Відомості про основні впливи
 на стан довкілля від реалізації завдань ДДП щодо поводження з відходами

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на стан довкілля від поводження з відходами	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Заходи Програми, які передбачають будівництво, ремонт, реконструкцію	Утворення додаткових обсягів будівельного сміття	-	-	-1/х/х
Житлово-комунальні господарства	Організація централізованого збирання та перевезення ТПВ, зменшення кількості стихійних звалищ. Системне поліпшення управління відходами			х/+2/+2

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.6 Біорізноманіття

Програмою загалом не передбачає реалізацію заходів, які можуть негативно вплинути на флору і фауну громади.

Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів Програми включити розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.7 Природоохоронні території

Програмою не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі природоохоронні території, в тому числі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ), Смарагдову мережу, водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На подальших етапах реалізації визначених Програмою завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповіднання. Такі території визначені в розділі 2.

Також, указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої

влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України “Про екологічну мережу України” в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення “розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень”. Порядок розробки схеми екомережі визначається “Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Програми не передбачає заходів, які б несли пряму шкоду / або були спрямовані на покращення здоров'я населення. Варто зазначити, що заходи передбачені в межах напряму “Охорона здоров'я” спрямовані на покращення матеріально-технічної бази та безпосередньо стану медичних закладів, що призведе до помірного позитивного непрямого впливу на стан здоров'я мешканців.

Варто звернути увагу, що *потребує ретельного аналізу причин значних перевищень показників захворюваності (розділ 2) по Маловисківській громаді відносно середньобласних рівнів* (організація мед допомоги, профілактична робота, вплив соціальних факторів і т.і.). *Рекомендовано зробити акцент на профілактичну складову діяльності медичної галузі громади* (поглиблене вивчення стану здоров'я населення громади із з'ясуванням причин, що впливають на ріст тих чи інших видів захворювань).

6.9 Історико-культурна спадщина

Відомості про місце розташування, характеристику стан пам'яток історико-культурної спадщини не надано. В межах напряму “В галузі культури” передбачається проведення розробка та виготовлення науково-облікової документації; укладання охоронних договорів; проведення поточних ремонтів об'єктів, їх реставрація; виготовлення та встановлення меморіальних дощок; виготовлення путівників, буклетів; реставрація пам'ятки архітектури – проекту «Туристичний кластер «Маєток поміщиці Кудашевої», що дасть можливість в подальшому забезпечити охорону та збереження пам'яток.

Таблиця 6.6
 Відомості про основні впливи
 на стан довкілля від реалізації завдань ДДП щодо історико-культурної
 спадщини

Рішення (програми) ДДП внаслідок яких очікуються впливи на атмосферне повітря/ стани приземної атмосфери	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньостроко ві	довгострокові	
Інші галузі	Збереження культурної спадщини через встановлення встановлення меж, режимів використання тощо в складі просторової документації.			+1 / +2 / +2
В галузі культури	Формує системний позитивний вплив щодо збереження пам'яток, забезпечує виконання Закону України «Про охорону культурної спадщини». Сприяє відновленню культурної інфраструктури, охороні та промоції об'єктів спадщини.			+1 / +2 / +2

інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за напрямками Програми представлені в таблиці 6.4. Через узагальненість завдань та заходів Програми, відсутності їх просторової привязки оцінити характери та тривалість впливу завдань на даному етапі планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних заходів в межах завдань Програми такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Таблиця 6.7.

Напрямки “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки”	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
Охорона здоров'я	o	IN / MT / LO / CU	IN / MT / LO / CU	o	DI./O/LO/SI	o	o
Освіта	o	o	o	o	DI./O/LO/SI	o	o
Житлово-комунальні господарства	IN/LT/LO/SI	IN/LT/LO/SI	IN/LT/LO/CU	IN/LT/LO/CU	IN/LT/LO/SI	(?)	(?)
В галузі культури	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
Інші галузі	IN / LT / LO / SI	IN / LT / LO / SI	IN / LT / LO / CU	IN / LT / LO / CU	IN / LT / LO / SI	IN / LT / LO / SI	IN / LT / LO / SI
Напрямки “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки”	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
------------	-------------------------

-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
+1	Помірний позитивний вплив.
+2	Значний позитивний вплив
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Програма не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків (закладені у ДДП, рекомендовані в процесі проведення СЕО, рекомендовані в ході консультацій з громадськістю та уповноваженими органами)		Напрямок ДДП
	включені в ДДП	пропоновані до включення	
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> Проведення поточного ремонту доріг 	<ul style="list-style-type: none"> оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням веломаршрутів між населеними пунктами громади; орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; спостереження потенційного впливу на повітря, а також на стан поверхневих водних ресурсів тощо, з боку Новокостянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК», яка розташована поруч з громадою та на відстані 10 км від міста Мала Виска; потребують більш детального вирішення, наступні питання: організація виробничого лабораторного контролю за показниками безпеки ґрунту, атмосферного повітря навколо місць видалення відходів (сміттєзвалищ); організація лабораторних досліджень об'єктів довкілля (безпеність та якість води питної із централізованих та нецентралізованих джерел, у т.ч. із артезіанських свердловин, у тому числі за показниками радіаційної безпеки, фоновий шум, електромагнітні випромінювання, радіаційне і хімічне забруднення атмосферного повітря, ґрунту сільбищної території та навколо місць видалення відходів, води відкритих водойм) 	Житлово-комунальні господарства

<p>Водні ресурси</p>	<ul style="list-style-type: none"> • захищати від ремонту та утворення інженерних мереж • Будівництво сонячних електростанцій та придбання комплектуючих до СЕС 	<ul style="list-style-type: none"> • створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); • заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); • визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; • прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; • заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; • дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»); • підвищення культури раціонального та ощадливого водокористування. 	<p>Інші галузі</p>
<p>Відходи/Політика поводження з відходами</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Будівництво сміттєперевантажувальної станції на діючому полігоні в м. Мала Виска • Рекультивація діючих місць видалення відходів с. Олександрівка, с. Поліївка, с. Миролюбка, с. Волюївка, с.Лозуватка 	<ul style="list-style-type: none"> • Розробити місцевий план управління відходами згідно ЗУ "Про управління відходами", • Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.; • Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; 	<p>Житлово-комунальні господарства</p>
<p>Земельні ресурси/Ґрунти</p>	<p>Загальні практики управління земельними ресурсами (передбачені регламентом нормативів в сфері будівництва): інвентаризація земель, розробленн</p>	<ul style="list-style-type: none"> • заходи запобігання ризиків ймовірної передачі природоохоронних земель, в тому числі ПЗФ, водного фонду для сільськогосподарського використання та при будівництві сонячних електростанцій 	<p>Житлово-комунальні господарства</p>

	я документація із землеустрою, розроблення комплексного плану просторового розвитку		
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	Загальні практики впорядкування та підтримки зелених насаджень, лісових ресурсів під час впровадження заходів Стратегії (передбачені регламентом нормативів в сфері будівництва)	<ul style="list-style-type: none"> • рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; • проведення інформування населення щодо місцерозташування цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; 	В галузі культури
Здоров'я населення	заходи з покращення матеріально-технічної бази медичних установ, заходи щодо покращення стану водних ресурсів (поточні ремонти інженерних комунікацій, очистка свердловин тощо)	<ul style="list-style-type: none"> • Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності • Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я • впроваджувати заходи із адаптації змін клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; 	В галузі культури, Житлово-комунальні господарства

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування "Програма соціально-економічного та культурного розвитку

Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки" використано наступні вихідні дані:

"Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки";

Інші Програми, Стратегії розвитку громади - <https://www.mviskarada.gov.ua/>

Статистичні дані щодо території Маловисківської громади;

Дані головного управління статистики Кіровоградської області;

Відкриті дані департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської ОДА - <http://ekolog.kr-admin.gov.ua/>

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

Таблиця 8.1.

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульова альтернатива	розглядається як базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів ДДП. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.	<p>Переваги Не порушується існуюча соціально-економічна структура, що історично сформувалася на території Маловисківської міської територіальної громади</p> <p>Недоліки Відсутність та незначна кількість оновлень та еко орієнтованих технологій, застарілі підходи щодо ведення господарства та не ефективність виробництв.</p>	Рекомендується вибрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню впливу на довкілля та здоров'я населення, зокрема сприятиме: - розвитку економічного і соціального потенціалу громади - стабілізації у соціальній, освітній, медичній та культурній сферах громади - впорядкуванню та благоустрою території громади і створення її привабливого іміджу (інвестиційного, туристичного тощо) - запобіганню появі небалого і не цільового використання земельних ресурсів та надр; - збільшенню зелених насаджень різного призначення, кількості територій та об'єктів ПЗФ, охоронного статусу тощо,
2	Альтернатива, що розглядається в проекті ДДП	розглядається даний проект ДДП, в якому розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації ДДП в розділі 6 та ефективність його реалізації.	<p>Переваги Існуюча соціально-економічна структура Маловисківської міської територіальної громади не зазнає змін. Плануються помірні покращення інфраструктури соціальної, культурної, освітньої та медичної сфери,</p> <p>Недоліки Невизначеність у політико-адміністративній сфері та впливи війни. Підвищення ймовірності виникнення ситуацій із локальними впливами на окремі компоненти довкілля і відповідно на стан здоров'я місцевих мешканців. Можливі впливи на довкілля від реалізації рішень ДДП розглянуті у відповідних розділах даного звіту. (зокрема, в розділі 3, 4, 6)</p>	- підвищенню адаптаційних заходів до змін клімату - покращенню ситуації із станом і якістю водних об'єктів, ґрунтів та атмосферного повітря в цілому та ін.
3	Альтернатива, запропонована у звіті про SEO	дещо подібна до альтернативи 2 за багатьма проектними рішеннями, але передбачає ряд пропозицій та рекомендованих заходів, які можуть бути враховані для провадження (подано як додаток в таблиці 8,2.) Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу	<p>Переваги посилення екологічної безпеки, курс на сталий розвиток громади, подолання або нівелювання впливів війни Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді</p> <p>Недоліки Включення оптимізаційних заходів (табл.8.2.) до складу ДДП мають також враховувати економічну</p>	

	ДДП мають також враховувати економічну спроможність громади.	спроможність бізнес структур, виробництв та в цілому Маловисківської міської ТГ.	
--	--	--	--

Додаткова таблиця 8.2

Напрямок розвитку ДДП	Пропозиція
Житлово-комунальні господарства	<ul style="list-style-type: none"> оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням велосипедних маршрутів між населеними пунктами громади; орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; спостереження потенційного впливу на повітря, а також на стан поверхневих водних ресурсів тощо, з боку Новокостянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК», яка розташована поруч з громадою та на відстані 10 км від міста Мала Виска; потребують більш детального вирішення, наступні питання: організація виробничого лабораторного контролю за показниками безпеки ґрунту, атмосферного повітря навколо місць видалення відходів (сміттєзвалищ); організація лабораторних досліджень об'єктів довкілля (безпечність та якість води питної із централізованих та нецентралізованих джерел, у т.ч. із артезіанських свердловин, у тому числі за показниками радіаційної безпеки, фоновий шум, електромагнітні випромінювання, радіаційне і хімічне забруднення атмосферного повітря, ґрунту сільськогосподарської території та навколо місць видалення відходів, води відкритих водойм). Розробити місцевий план управління відходами. Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання; Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; заходи запобігання ризиків ймовірної передачі природоохоронних земель, в тому числі ПЗФ, водного фонду для сільськогосподарського використання та при будівництві сонячних електростанцій впроваджувати заходи із адаптації змін клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони;
В галузі культури	<ul style="list-style-type: none"> рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; проведення інформування населення щодо місцезнаходження цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності; Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я.
Інші галузі	<ul style="list-style-type: none"> створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);

	<ul style="list-style-type: none">• заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);• визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;• прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;• заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;• дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;• підвищення культури раціонального та ощадливого водокористування.
--	--

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391, не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації, через відсутність локальних даних про стан довкілля Маловисківської громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- **зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання.** Для Маловисківської громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%Do%BF#Text>]. Система моніторингу повинна включати заходи з контролю якості атмосферного повітря, поверхневих та

підземних вод, ґрунтів та якості земельних ресурсів, біологічних ресурсів та здоров'я населення. Перелік заходів із моніторингу може встановлюватися і коригуватись відповідно до завдань Плану заходів. Отже, заходи передбачені для здійснення моніторингу повинні включати:

- а) контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії негативного явища при впровадженні рішення ДДП;
- б) контроль інших можливих негативних впливів на довкілля.

Основними цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу за станом довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Маловисківської громади.

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також, кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Враховуючи характер наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачається облік кількісних та якісних показників, що характеризують вплив на довкілля без акцентування на дотримання їх цільових значень (таблиця 9.1). Проте, цільові значення показників мають відповідати санітарним нормам та правилам діючим в Україні та/або відповідати ЦСР і прийнятим для ЄС.

Таблиця 9.1.

Кількісні показники екологічного стану компонентів довкілля, що можуть бути включені у систему моніторингу при виконанні рішень ДДП

№	Екологічні показники індикації стану	Одиниці виміру
1	Використання водних ресурсів	
1.1	Загальний об'єм забору прісних вод у цілому, в т.ч.:	м ³ /рік
	об'єм забору прісних поверхневих вод	
	об'єм забору прісних підземних вод	
1.2	Використання прісних вод у цілому, в т.ч.:	м ³ /рік
	побутово-питні потреби	
	зрошення	
	сільськогосподарські потреби	
	інше	
1.3.	Якість води для питних потреб	
	за хімічними показниками	мг/дм ³ або мкг/дм ³ або Бк/дм ³
	за бактеріологічними показниками	КУО/100см ³ або БУО/дм ³ або клітини, цисти, яйця в 50 дм ³
1.3	Об'єм води, що використовується для задоволення господарсько-питних та інших потреб населення в цілому	м ³ /рік/на душу населення
2	Якість ґрунтів	
2.1	Якісний стан ґрунтів	
	вміст гумусу в орному шарі ґрунту	%
	вміст рухомих сполук фосфору (P ₂ O ₅) в орному шарі ґрунту	
	вміст рухомих сполук калію (K ₂ O) в орному шарі ґрунту	
	кислотність орного шару ґрунту	
	засоленість ґрунтів	
2.2	Забруднення важкими металами	мг/кг

2.3.	Бактеріологічне забруднення	клітини, цисти, яйця/кг; титр/Coli; Титр/Perfringens або санітарне число
2.4.	Радіаційне забруднення	кБк/м ²
2.5.	Органогенне забруднення (пестициди, гербіциди та ін.)	мг/кг
3	Забруднені стічні води	
3.1.	Скидання зворотних вод, усього, в т.ч.:	м ³ /рік
	у поверхневій водній оболонці	
	у підземній горизонті	
	у накопичувачі	
3.2.	Скидання зворотних вод у поверхневій водній оболонці, усього, з них:	м ³ /рік
	нормативно очищених	
	нормативно чистих без очищення	
	забруднених	
3.3.	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневій водній оболонці в цілому, в т.ч.:	% від загального об'єму скинутих стічних вод
	забруднених зворотних вод без очищення	
	недостатньо очищених зворотних вод	
4	Земельні ресурси	
4.1.	Частка озелених територій	% від загальної території
4.2.	Частка забудованої території	% від загальної території
4.3.	Частка не забудованої території	% від загальної території
5	Атмосферне повітря	
5.1.	Загальні витрати твердого палива, усього в т.ч.:	
	дрова	тис. т/рік
	інше	тис. т/рік
5.2.	Загальне споживання електроенергії	кВт/рік
5.3.	Загальний об'єм споживання газу	м ³ /рік
5.4.	Забруднення	
	Вміст в атмосферному повітрі: NO ₂ , CO, NH ₃ , CH ₂ O, PM (пил) 2.5, PM 10 формальдегідів	мг/м ³ мкг/м ³ мг/м ³
6	Поводження з відходами	
6.1.	Утворилося, всього за рік	
	ТПВ	т/рік
	Від домогосподарств	т/рік
	Від виробничої сфери	т/рік
	Від сфери послуг	т/рік
7	Забруднення ґрунтового покриву	
7.1.	Забруднення важкими металами (вздовж транспортних артерій та місць скупчення автомобільного транспорту)	мг/кг
7.2.	Забруднення основними органічними та хімічними сполуками ґрунтів с/г використання	мг/кг

Вибір екологічних показників здійснення моніторингу.

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії.

Індикатори моніторингу

В цьому Звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Плану заходів, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України, які корелюють із завданнями Плану заходів. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації заходів ДДП на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Плану заходів та через рік після завершення її дії.

У таблиці 9.2. наведено завдання, за якими **має проводитись моніторинг**, відповідно до поданих індикаторів.

Таблиця 9.2.

Рушійні сили: напрями ДДП	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів	Здоров'я мешканців громади
Охорона здоров'я, Освіта, В галузі культури							I-13, I-29	
Житлово-комунальні господарства			I-5, I-6, I-8				I-13, I-29	
Інші галузі	I-24	I-24	I-24	I-24	I-24	I-24	I-24	I-24

Номер	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
I-0	Глобальний індикатор ЦСР 7.1.1. Доступна та чиста енергія Виробництво електроенергії, млрд. кВт-год	Кількість, млрд. кВт-год	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-1	Якість повітря загалом	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу та/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	відповідно до показників постанови

I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України “Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів”	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	Відповідно до поточних значень цілей НВВ.
I-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу а/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-5	Індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	не гірше, ніж встановлено ДСанПіН 2.2.4-171-10
I-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до нормативів
I-8	Індикатор ЦСР 6.3.1. Обсяги скидів забруднених стічних вод	Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти, млн. куб. м	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-10	Частка земель під оранкою	Площа фактично розораних земель, км2	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озеленених територій	площа фактичних озеленених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озеленених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність, або за даними ведення обліку зелених насаджень	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ (природоохоронних територій)	площа фактичних територій ПЗФ (природоохоронних територій) поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР

I-13	Загальний обсяг утворення побутових відходів (ТПВ).	Обсяг утворення побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-14	Загальний обсяг використаних добрив	Кількість, кг або т	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-15	Обсяг утворення небезпечних відходів	Обсяг утворення небезпечних відходів 1-3 класу небезпеки	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-16	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число випадків тимчасової непрацездатності (ТН) на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатора на місцевому/регіональному рівні
I-17	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число календарних днів ТН на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатора на місцевому/регіональному рівні
I-18	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Середня тривалість одного випадку ТН	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатора на місцевому/регіональному рівні
I-23	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	За даними відповідного підрозділу Долинської громади, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	Не менше, ніж в минулому звітному періоді
I-24	Здійснення стратегічної екологічної оцінки під час розробки проєктів містобудівної документації	Відсоток містобудівної документації,	За даними відповідного підрозділу Долинської громади, уповноваженого проводити зберігати інформацію про процедури СЕО ДДП.	100% за звітний період
I-25	Індикатор ЦСП № 3.9.1. - міцне здоров'я та благополуччя	Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатора, встановлених ЦСП
I-26	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатора на місцевому рівні

I-27	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - зовнішні фактори впливу на стан здоров'я	фактори, що впливають на стан здоров'я населення, і звернення до установ охорони здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому рівні
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ (місць скидання сміття)	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ, одиниць (місць скидання сміття)	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітний період
I-30	Індикатор ЦСР № 3.9.1 - міцне здоров'я та благополуччя: здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат)	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-31	чисельність постійного населення (на кінець року)	осіб	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-32	природний приріст, скорочення населення	осіб на 1000 наявного населення	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-33	забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей (на 10 тис. наявного населення)	осіб лікарів	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Методи визначення та отримання значень показників, запропонованих або таких, що висвітлюють стан компонентів довкілля від впровадження рішень ДДП, при здійсненні заходів моніторингу повинні відповідати чинним методикам екологічних, медико-санітарних та санітарно-гігієнічних спостережень та оцінок і має здійснюватися шляхом фіксації показників наявних лічильних приладів або взяття проб і проведення лабораторних досліджень тощо. Отримання актуальних даних від відповідних служб та уповноважених осіб ініціюється Замовником. Керівників, або відповідальних осіб (від підприємств, установ, органу врядування тощо) передбачається зобов'язати повідомляти, за вимогою Замовника, з моменту введення в дію рішення значення показників в письмовому вигляді у формі довідки. В подальшому здійснюється аналіз отриманої екологічної статистики із виявленням тенденцій щодо динаміки стану компонентів довкілля, стану здоров'я населення з моменту провадження рішень ДДП.

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку. Засоби та способи індикації стану компонентів довкілля обираються такими які відповідають встановленим нормативно-законодавчою базою методикам екологічних спостережень та оцінок стану довкілля. Враховуючи характер наслідків виконання окремих рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснення планових спеціальних технічних (інструментальних, лабораторних) заходів моніторингу залишається у компетенціях Замовника, а також, передбачається перевірка відповідними органами у разі надходження скарг та/або екстрених (аварійних ситуацій).

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідальним за здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є Замовник. Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Програми не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2026-2028 роки", тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

Документ державного планування охоплює основні напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки та благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Зміст та основні цілі даного документу відповідають, зокрема, низці галузевих програм, що діють в межах території громади, а також корелюється із стратегічним баченням розвитку області, оскільки враховує певні положення Стратегії сталого розвитку Кіровоградської області на період до 2027 року, а також забезпечує організацію виконання Плану заходів з реалізації цієї Стратегії.

Існуючі екологічні проблеми території громади, адміністративної області тощо можна визначити як проблеми природного та антропогенного характеру. Проте, більшість екологічних негараздів прямо чи опосередковано зумовлено діяльністю людини та пов'язані із некерованим і нераціональним природокористуванням.

Аналіз екологічної ситуації в межах території планування вказує на те, що існує ряд екологічних ризиків які мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних джерел: автомобільний транспорт. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення, проте, вони не є критично небезпечними та не контрольованими. Також варто зазначити впливи фізичних факторів на екологію середовища існування людини (акустичне, вібраційне забруднення). Проте такого роду забруднення є помірним.

Основними екологічними проблемами даної території в питаннях існуючого стану поверхневих і підземних вод, охорони і раціонального використання водних ресурсів є відсутність каналізації та водопостачання, зношеність технологічного та енергетичного обладнання на очисних спорудах та забруднення поверхневих вод внаслідок відсутності каналізаційних очисних споруд та відсутності системи очищення дощових стоків, а також недотримання обмеженого режиму землекористування в водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах.

Проект ДДП не передбачає реалізацію заходів, які б мали значний вплив на довкілля (див. р.б).

Проект ДДП розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, з них відзначимо, насамперед, Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», низку міжнародних природоохоронних конвенцій, ратифікованих Україною, стратегії, плани і програми розвитку. Загалом, усі заходи документу державного планування не суперечать зобов'язанням України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту ДДП, враховуючи результати досліджень поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, в тому числі на територіях, які ймовірно зазнають впливу, екологічних проблем, ризику впливу на здоров'я населення, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом, наслідків для довкілля і для здоров'я населення, пропонується комплекс природоохоронних заходів, дія котрих спрямована, зокрема, на такі компоненти довкілля та/ або сфери виникнення (в т.ч. ймовірних) негативних наслідків: клімат та атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, ґрунти, флора, фауна, біорізноманіття, ландшафтна та культурна спадщина, природно-заповідний фонд, умови для рекреації і туризму, поводження з відходами, здоров'я населення.

Розроблення СЕО спиралося на ряд методичних підходів – аналіз територій, прогнозування, методи аналогій, експертних висновків, картографічні та геоінформаційні методи тощо. Основою аналізу території, комплексного врахування особливостей природних умов, сучасного екологічного стану та планувальних рішень виступали геоінформаційні технології. Геоінформаційні методи застосовані для спряженого і комплексного аналізу різнопланових геопросторових даних.

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програми. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Маловисківській громаді рекомендовано посилити створений перелік заходів і знайти можливість забезпечити реалізацію наступних заходів в межах напрямків ДДП:

Житлово-комунальне господарство

- оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням м веломаршрутів між населеними пунктами громади;

- орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем;
- дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт;
- проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття;
- спостереження потенційного впливу на повітря, а також на стан поверхневих водних ресурсів тощо, з боку Новокостянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК», яка розташована поруч з громадою та на відстані 10 км від міста Мала Виска; потребують більш детального вирішення, наступні питання: організація виробничого лабораторного контролю за показниками безпеки ґрунту, атмосферного повітря навколо місць видалення відходів (сміттєзвалищ); організація лабораторних досліджень об'єктів довкілля (безпечність та якість води питної із централізованих та нецентралізованих джерел, у т.ч. із артезіанських свердловин, у тому числі за показниками радіаційної безпеки, фоновий шум, електромагнітні випромінювання, радіаційне і хімічне забруднення атмосферного повітря, ґрунту сільбищної території та навколо місць видалення відходів, води відкритих водойм)
- Розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ "Про відходи", порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту», ДБН Б.2.2-12-2019 Планування і забудова територій. забезпечення 1009б населення громади та суб'єктів господарювання систематичним збором сміття. впровадження лінії сортування для подальшого перероблення ТПВ; (Заходи щодо розроблення схеми санітарної очистки можуть бути враховані при розробленні місцевого плану управління відходами - програмного документа, що міститиме комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами в населених пунктах в межах територіальної громади.);
- Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.;
- Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;

В галузі культури

- рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді;

- проведення інформування населення щодо місцезорозташування цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ;
- Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності;
- Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я.

Інші галузі

- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);
- заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);
- визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;
- заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;
- дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
- підвищення культури раціонального та ощадливого водокористування.